

BEATI RABANI MAURI

FULDENSIS ABBATIS ET MOGUNTINI ARCHIEPISCOPI

MARTYROLOGIUM

[Canis., Lect. antiq., ex codice ms. monasterii S. Galli.]

PROLOGUS ^a

AD RATLEICUM ABBATEM SELEGINSTADIENSEM.

RABANUS servus Christi Jesu et servorum ejus, viro venerabili RATLEICO presbytero atque abbati, in Domino salutem.

Quia rogasti me, frater amantissime, ut martyrologium per totum annum tibi conscriberem, atque sanctorum festa, quæcunque potuissem invenire, ibidem insererem; feci quantum potui, et singulis diebus nomina sanctorum, quæ scripta sive notata ab antecessoribus in libellis reperi, ibidem inserui: et cujuscunque sancti obitum, sive martyrium, qualiter vitam finierint, legi, breviter prout valui, notavi. Tu autem quia plurima scripta antiquorum invenisti et legisti, per ea etiam hoc parvum opusculum examinans, utile legentibus quo modo possis facis: ut quod mea imperitia atque infirmitas idonee efficere non potuit, tua peritia atque industria utiliter perficiat: meque tuis sacris orationibus omnipotenti Deo commendes, ut ipse auctor et tributor salutis nostræ me miserum per suam gratiam et per sanctorum suorum intercessionem a vinculis peccatorum absolutum æternæ beatitudinis participem efficiat.

Te Deus æternus cuncta per tempora servet,
Æternam et vitam det tibi in arce poli.

A

Sequitur

CARMEN NUNCUPATORIUM.

AD GRIMOLDUM ARCHIEPELLANUM.

Dulcissimo fratri ac reverentissimo abbati GRIMOLDO RABANUS, villissimus servorum Dei servus, in Christo salutem.

Hunc ergo ex scriptis confeci rite libellum
Sanctorum Patrum, frater amate, tibi.

Ut quorum celebras festa, tu noveris actus,

Et finem vitæ, quo hinc abiere potum.

Sicque bene ipsorum meritis precibusque juvatus,

Ad cœli regnum lætus et ipse migres.

Quo Deus æternus, hominum fortissimus auctor,

Cum sanctis temet collocet atque beet.

Vive, meæ vires, lassarumque anchora rerum,

Naufragio et littus tutaque terra meo.

Solus honor nobis, urbs tu fidissima semper,

Curisque afflicto tuta quies animo.

Sintque licet montes inter cum fluctibus arva,

Mens tecum est, nulla quæ cohibetur humo.

Te mea mens sequitur, sequitur quoque carmen

[amoris,

Exoptans animo prospera cuncta tuo.

Qui mihi te notum dedit et concessit amicum,

Conservet sanum Christus ubique mihi.

Ante solum terræ, cœlique volabile cyclum

Prætereant, vester quam quoque cesset amor.

Hocque, Pater, monui, moneo te iterumque mo-

[nebo,

Sis memor ipse mei, sicut et ipse tui.

C

Ut Deus in terris quos hic conjunxit amicos,

Gaudentes pariter jungat in arce poli.

^a Hunc Prologum, qui deest in editis apud Canisium, et versus ad Grimoldum archiepiscellanum qui sequuntur, datus ex Analectis Mabillonii. Edit.

INCIPIIT

RABANI MARTYROLOGIUM.

JANUARIUS.

KALEND. JANUARI. Octava Dominicæ nativitatis est, qua videlicet die idem Dominus noster circum-

^a Non sub Diocletiano, sed sub Honorio, vel Theodosio passum affirmat Baronius. Fuit quidem Aly-

D cius est in carne, secundum legem Moysi, et nomen Jesus accepit, quod angelicum de eo oraculum ante conceptionem ejus in utero vaticinabatur. Eodem die nativitas est Almachii martyris ^a, qui jubente

pius tunc temporis præfectus Urbis; id enim probant Symmachi ad eum epistolæ. Sed quomodo potuit a

Alypio Urbis præfecto, cum diceret: « Hodie octavæ Dominicæ diei sunt: cessate a superstitionibus idolorum, et sacrificiis pollutis; » a gladiatoribus hac de causa occisus est. Et eadem die Romæ nativitas Martinæ virginis et martyris, quæ passa est sub Alexandro Cæsare, pro fide Christi multis tormentorum generibus cruciata, et ad extremum gladio percussa, quæ etiam idola et simulacra orando destruxit, et multos ad fidem Christi convertit. Alexander vero post obitum beatæ virginis percussus est dolore cordis, et sicut rabidus canis carnes suas lacerans, pessimam vitam cum magno supplicio expiravit. Item eadem die Romæ passio Concordii presbyteri et martyris sub Antonino imperatore per Torquatium comitem perpetrata, qui nolens sacrificare idolis, capitalem sententiam subiit.

IV Non. In Antiochia Macharii abbatis. Romæ Telesphori papæ, qui constituit ut septem hebdomadibus ante Pascha jejuniis celebraretur, et Natali Domini nocte missa celebraretur. Nam omni tempore ante horæ tertie cursum nullus presumeret missas celebrare, qua hora Dominus ascendit crucem; et ante sacrificium hymnus diceretur, hoc est, *Gloria in excelsis Deo*. Hic etiam martyrio coronatus est, qui sepultus est juxta corpus beati Petri in Vaticano iv Non. Januarii.

III Non. Romæ Anteros papa et martyr, qui duodecim annos rexit Ecclesiam, et martyrum gesta diligenter exquirens recondit in ecclesia, qui etiam martyrio coronatus. In cœmeterio Calisti sepultus est via Appia. Parisiis civitate, depositio Genofevæ virginis, quam sanctus Germanus ejusdem urbis episcopus in infantia Deo virginem consecravit. In Tomis civitate, nativitas Titi episcopi, qui sub Lucinio inter thrones comprehensus, cum nollet militare, cæsus ad mortem carcere mancipatus, missus in cippo est, donec relatione esset responsum, dimissoque in mare, delato corpore ejus in littore, a religiosissimis viris depositum est in villa Amaudi religiosi viri, ubi fiunt curationes magnæ.

II Non. Nativitas Theogenis martyris, qui sub Licinio Cæsare per Felicitium tribunum passionem complevit in Hellesponto: primum inter quatuor columnas tensus fustibus cæsus est; deinde in carcerem missus, ut ibi fame periret, sed Domini pietate invisibili cibo ibi per xl dies pastus, in laudibus Dei assidue manebat; ad ultimum vero in mare missus martyravit b, quem Euricus, et Eustokhius, et Zozius, atque Germanus, tollentes de mari miserunt in loculum, et sepelierunt in foro Hellesponti. Eadem die passio Petri, qui et Balsami, martyris, sub Maximiniano imperatore, agente Severo præside,

paganis sub principe Christiano necari? Differunt quæ de Almachio refert Theodoretus. Nec scio an ab imperatore, c martyrum choro potuerit ascribi. Hæc enim non sunt imperatorum. BASNAGIUS.

a Nulla tunc persecutio. BASN.

b Pro, martyrio affectus est. Sic sapius inferius.

c Leg. Epicteti, qui passus est in Africa sub Decio. BASN.

A qui eum nolentem sacrificare diis jussit suspendi, et unguis lacerari, ad extremum vero gladio interfectus est, et in Antona civitate sepultus. Eadem die passio Luciani presbyteri et martyris, qui missus a Roma prædicare verbum Dei, in Gallis martyravit sub Juliano Cæsare, in eisdem partibus occisus gladio, per cujus prædicationem multi conversi sunt ad fidem; ad cujus sepulcrum multa ostenduntur miracula et sanitates fiunt plurimæ.

v Nox. Hierosolymæ depositio Simeonis prophete, qui Dominum Jesum infantem suis ulnis portavit et benedixit. Et in Antiochia depositio Simeonis monachi, qui in columna stetit, et virtutes multas faciens ibi quievit in pace, et translatum est inde corpus ejus in Antiochiam, per episcopum ipsius civitatis et populum Christianum, cum psalmis et hymnis, et cum multis lampadibus, et conditum est ibi in ecclesia majore. Vigilia Epiphaniæ.

VIII Iduum. Epiphania Domini nostri Jesu Christi.

VII Id. Passio sanctæ Faustæ virginis, sub Maximiano imperatore, quæ Evilasium primum palatii, tortorem suum, patientiæ suæ virtute convertit ad fidem, nec non et præfectum, cui jussum est eam torquere; quæ suspensa ferramentis lacerabatur, postea bestiis tradita, a nulla earum contaminata est. Deinde clavis caput ejus confixum est; postea ea in sartagine ferventem pice missa, sed non læsa. Sicque cum Evilasio, et præfecto in tormentis constituta, reddidit spiritum: populi vero Christiani hæc audientes sepelierunt corpora sanctorum.

C VI Id. Augustoduno depositio Egeonii episcopi; et Mettis depositio sancti Patientis episcopi.

V Id. Nativitas Epistici e, Jocundi, Secundi, Saturnini, Vitalis, Felicis, Rustici, Quinti, Etartaxis, Fortunati.

IV Id. Nativitas Pauli, primi anachoreæ, cujus vitam beatus Hieronymus scripsit, qui a sexto decimo ætatis anno usque ad centesimum decimum tertium solus in eremo permansit. Sed a Domino per corvum pastus, tunica palmarum foliis contexta usus est, cujus inter apostolorum et prophetarum choros animam ad cœlum ferri ab angelis Antonius vidit. Eodem die Romæ in cœmeterio Callisti natale Miltiadis episcopi et confessoris, qui constituit in Ecclesia a fidelibus nulla ratione in Dominicis diebus jejunandum.

III Id. Eductio Domini de Ægypto, et nativitas sancti Salvii confessoris, in cujus natali sanctus Augustinus verbum fecit ad populum Carthagini.

II Id. In Achaia nativitas sanctorum Cyriaci, Moscentii d et Saturi e, civis Arabi, qui transiens ante templum cujusdam idoli, insufflans cum signasset frontem corruit; tenentes eum ibidem obser-

d Leg. Innocentii. Nullus tamen Innocentius in martyrologiis passus est mense Januario. Id.

e Satyrus celebratur in Martyrologio Romano tanquam passus in Achaia; hic dicitur civis Arabii; Arabii autem est urbs in Persia, non longe dissita a fluvio ejusdem nominis. An Persa venit in Achaiam et ibi fuit necatus? Id.

vantes duxerunt ad ducem, et indicantes factum, A decollatus est.

Id. JANUARIi Octabas [Octava] Theophaniæ, et in Pictavis depositio Hilarii episcopi et confessoris egregii, qui sub Constantio Augusto hæretico, propter fidem catholicam in Phrygiam in exilium pulsus est. De quo inter alias virtutes refertur quod orando mortuum suscitaverit.

Eodem die sancti Agricii episcopi, et in Antiochia Ægypti passio sanctorum Juliani, et Basilissæ conjugis suæ; qui Julianus temporibus Diocletiani et Maximini [Maximiani] nobili prosapia oriundus fuit, philosophorumque disciplinis imbutus, catholicæ fidei religiosus amator fuit. Quem cum parentes sui ad connubii jura persuasionibus validis attraxissent, respondisse fertur: « Nec voluntatis est, nec ætatis, B ut faciam quæ hortamini. » Item cum perseverarent pertinaciter in precibus: « Nec permittendi mihi est facultas, nec negandi potestas, quod hortamini. Dei mei potestati committo, et relinquo. » Unius tamen hebdomadis inducias a parentibus poposcit, ut nutum supernæ majestatis argumentis evidentibus experiretur; qua peracta, intercapedine somno sopitus, et sopore depressus, vidit Christum in horomate * dixisse: « Exsurge, ne timeas, nec suasiones verborum, nec voluntatem parentum horrescas. Accipies enim conjugem, quæ te non polluendo a me separet, sed per te virgo perseveret; » et infra: « multi juvenes, et virgines per vestram doctrinam, vel vitam cœlestis exercitus probabuntur, » et reliqua. Sicque factum est ut, opitulante Christo, in Antiochiæ municipio C monasteria plura construerent, ita ut sub Juliani regimine decem millia monachorum conversarent [conversarentur]. Sub Basilissæ vero mille virgines Dei servitio mancipatæ fierent.

Postea autem idem Julianus cum commilitonibus suis sub Marciano principe pro Christi nomine martyrizavit. Primum fustibus cæsus, qui percussoris sui oculum evulsum restituit. Insuper et plus quam quingentas simulacrorum imagines ad solum diruit: post hæc in carcerem tenebrorum trusus cum præsidis filio Hircicallo juvene nuper ad fidem converso, ubi damnatorum corpora putrefiebant; sed mira gratia Christi fetidus odor in ambrosiæ dulcedinem versus cum luce limpida sanctos martyres lætificabat. Dehinc, rogante præside, defuncti cadaver D nondum humati a morte suscitavit; sed tortoris non cessante vesania, imperatorum decreto in circi spectaculo sancti martyres terdenis cuparum greniis includuntur, quæ intrinsicus atræ picis massa et bituminis fomite, sulphurisque fetore farciuntur, samentis cum igne suppositis, in tantum, ut flamma triginta cubitis in altum se porrigeret; sed inde illesi egredientes, rursus digitis manuum et pedum licinus ardens olei liquore perfusus aptatur; sed hoc conamine delusus exin bestiis ad devorandum proponuntur, quibus sacra membra lacerare non au-

dentibus, ad extremum gladiis trucidantur; ad quorum tumulum mox decem leprosi curantur, probantes qualis sit martyrum gloria.

XVIII KAL. Februarii. In Campania natale Felicis presbyteri et confessoris, de quo inter alia scribit Paulinus episcopus: qui cum a persecutoribus in carcerem mitteretur, et cochleis ac testulis vinctus superpositus jaceret, per noctem ab angelo solutus atque eductus est. Eadem die natalis est Felicis, germani ipsius, quem Dracus Urbis præfectus idolis immolare coegit, et fustibus cecidit, atque in exilium deportare jussit, ubi et quadratos lapides cæderet, sed per virtutem Dei plures ibi convertit ad fidem, hoc est, Probum tribunum et eos qui secuerant. Deinde idolum Apollinis destruxit; in quo loco fideles postea templum Deo construxerunt. Post XII vero annos ipsa die Dominica confectis mysteriis perrexit ad Dominum Jesum Christum. In Spoletana civitate natale Pontiani martyris, qui passus est temporibus Antonini imperatoris, sub Fabiano judice; qui cum nollet idolis sacrificare, jussit eum virgis cædi crudelissime; deinde nudis pedibus super carbones ardentes ambulare, postea duo leones immissi sunt ut eum devorarent, sed in nullo læsus est ab eis: hoc videns judex jussit liquefieri plumbum, et perfundi in dorsum ejus, sed cum hoc nihil eum læsisset, capite truncatus est.

XVIII KAL. In Palæstina depositio Abacuc prophetæ, cujus reliquæ simul cum reliquiis Michææ prophetæ, temporibus Areadii et Honorii Augustorum, Domino revelante, prodite sunt.

XVII KAL. Nativitas S. Marcelli papæ, qui, jubente Maximiano [Maxentio] imperatore, primo fustibus cæsus, et a facie ejus quem corripiebat, expulsus est. Deinde audiens quod domum beatæ Lucinæ, quam proscriptione damnaverat, eo quod de facultatibus suis Christianis donaverit, ecclesiam faceret atque in ea missas celebraret, in media civitate jussit in eadem ecclesia plancas sterni ad animalia catabuli [stabuli] publici, et eundem episcopum ad servitium animalium deputavit cum cusodia publica, ubi etiam post multos annos serviendo indutus amictu cilicino defunctus est, et conditus aromatibus a Joanne presbytero et B. Lucina, sepultus est in cœmeterio Priscillæ. Arelato depositio sancti Honorati episcopi et confessoris, cujus inter cætera miracula fertur quod draconem de Hilarina insula orando fugaverit, et monasterium ibi fundaverit.

In pago vero Mandinse, in Perona monasterio, depositio sancti Fursei confessoris, qui in Hibernia natus et nutritus, patriam parentesque relinquens, sacræ Scripturæ studiis aliquot vacabat annis; unde monasterium in quodam construxit loco; sed dum patriam parentesque visitare properabat, ut inter illos sacri verbi semina spiritualibus seminaret eloquiis, quadam die corporis ægrotantis molestia corripitur,

* Id est visione. Sic in Passione Perpetuæ et Felicitatis: « Priusquam pugnaremus, video in horomate hoc. » BASN.

ac post subitū in extasi raptus, jacuit quasi exanimis a vespertina hora usque ad galli cantum; sed dum ad se rediret, agnovit angelicam esse visionem, et sumpto corpore ac sanguine Christi, jacuit infirmus ipso die et altera; tertia vero nocte iterum ab angelis sublatus mirabiles vidit visiones, sicut liber Vitæ ipsius testatur. Sed postquam ad se rediit, duodecim annos in prædicatione verbi Dei, et miraculorum clarescebat signis: novissime vero in Gallia monasteriis constructis, ipse bonis auctus meritis inde migravit ad Christum. Corpus vero ejus ab Erchanwaldo duce et cæteris fidelibus in Peruna monasterio in ecclesia S. Petri apostoli et cæterorum apostolorum juxta altare honorifice cõditam est. In monasterio quoque Fulhæ dedicatio ecclesiæ sancti Michaelis in cœmeterio fratrum.

XVI KAL. In Ægypto Thebaida depositio Antonii monachi, cujus vita virtutibus plena et miracula quæ fecit, scriptis et fama pene in universo orbe prædicantur. Obiit autem in pace sub imperatore Constantino, anno ætatis suæ centesimo quinto, et sepultus in eremo a discipulis suis, sicut ipse vivens præceperat, occultatus est: post multa autem annorum curricula, hoc est Justiniani imperatoris temporibus, qui fuit Justini ex sorore nepos, corpus ejus divina revelatione repertum Alexandriam deferitur, et in ecclesia Baptistæ Joannis luminatur. Bituricis depositio S. Sulpitii, episcopi et confessoris. Apud Lingonas autem nativitas geminorum Speusippi, Elasiippi et Melasiippi [Eleusippi et Meleusippi], qui cum essent viginti quinque annorum, cum avia sua Leonilla et Janilla, et Neone martyrio coronati sunt, tempore Aureliani imperatoris. Gemini quidem in una arbore suspensi ligatis manibus sursum, pedibus vero deorsum, ita extenti, ut putarentur pene ab ipsa membrorum compage separari, et post hæc in ignem præcipitati, nec tamen flammis læsi, inter verba orationum simul migrabant ad Dominum. Janilla, hæc videns, confessa est se etiam Christianam, et mox comprehensa a turbis, a capitulis suspensa, ac multis afflictis suppliciiis, cum Christum negare nolisset, cum Leonilla simul est gladio perempta. Neon vero exceptor gestorum, et ipse Christi nomen confessus martyrio coronatus est. Docuit autem et baptizavit geminos

XV KAL. Dedicatio S. Petri apostoli, qui primo Romæ sedit. Cum autem idem princeps apostolorum in Hierosolymis et in Cæsarea, atque in cæteris civitatibus Judæorum, Evangelium primum prædicasset, ad

^a *Agnæ*. Eam prostitui voluit sub theatri fornice præfectus, secundum morem; acclamabant enim pagani: « Christiani ad leones, virgines ad leones! » Ideo Tertullianus objiciebat illis: « ad lenonem damnari Christianam, potius quam ad leonem, confessi estis labem pudicitie apud nos acriorem omni poena,

A prædicandum postea gentibus missus Antiochiam venit, ibique Ecclesiam Christi fundavit. Inde quoque pergens Romam venit, secundo Claudii Cæsaris anno, ibique Evangelium instantissime prædicans, viginti et quinque annis ejusdem urbis episcopus perseveravit. Eodem die natale S. Priscæ martyris.

XIV KAL. Hierosolyma natale Marthæ et Mariæ, sororum Lazari.

XIII KAL. Romæ Fabiani episcopi, qui cum xxv annis Ecclesiæ præsesset, passus est martyrium tempore Decii, et in cœmeterio Callixti sepultus. Hic regiones divisit diaconibus, et fecit ut septem diacones septem notariis imminerent, ut gesta martyrum in integrum colligerent, et multas fabricas per cœmeteria fieri præcepit. Eodem die nativitas

B sancti Sebastiani de Mediolano, qui in tantum charus erat imperatoribus Diocletiano et Maximiano, ut principatum ei primæ cohortis traderent, quem Diocletianus, ubi Christianum cognovit nec a fide posse revocari, jussit ligari in medio campo quasi signum ad sagittam, et sagittari a militibus: qui cum, sagittis plenus, quasi ericius starct, putantes eum mortuum, abierunt. Nocte autem veniens quædam mulier, nomine Herene, tollere corpus, et curam ejus egit: qui ubi convaluit, multos in fide confortavit. Nec mora ipsis imperatoribus apparens, hos, prout digni erant, corripuit; tunc jussit eum Diocletianus in hippodromo palatii duci, et fatigari, donec deficeret; quem mortuum in cloacam maximam miserunt; sed ille apparuit in somnis sanctæ matronæ Lucinæ, dicens: « Juxta circum invenies corpus meum pendens in unco. Hoc sordes non tetigerunt, et dum levaveris, perduces ad C tacumbas, et sepelies me in crypta juxta vestigia apostolorum; » quæ ipsa noctu veniens totum ita complevit. Eodem die nativitas sanctorum Marii et Marthæ, cum filiis suis Aedifex et Ambacum [Abachum], nobilitum de Perside, qui ad adorationem venerant Romam, tempore Claudii principis, e quibus post toleratos fustes, equuleum, ignes, ungues, manuum pensionem, Martha in nymphta necata, cæteri vero decollati sunt.

XII KAL. Romæ nativitas sanctæ Agnæ^a, quæ sub præfecto Urbis Symphrono ignibus injecta, sed his per orationem ejus exstinctis, gladio percussa est. Et in Hispanis civitate Taracona nativitas sancti Fructuosi, episcopi et martyris, qui scripsit Regulam monachorum. Passio sancti Patroci martyris.

XI KAL. In Hispanis civitate Valentia, passio S. Valerii episcopi, et Vincentii diaconi et martyris, qui passi sunt sub Daciano præside. Vincentius enim dum Christi nomen publice profiteretur, a Daciano

et omni morte reputari. « Celebris illa fuit virgo nihilominus. Quo tempore martyrium sit passa, hactenus ignotum, Virginitatem ejus angeli ope illibatam fuisse dicitur: « Ingressa Agnes turpitudinis locum, angelum Domini præparatum invenit. » Sub Diocletiano coronatam conjicit Baronius. BASS.

jussus est in equuleum extendi, ibique diutissime A torqueri : hinc ad patibulum raptus, imo ex equuleo depositus tortores suos ipse præcurrens moras carnificis arguit : torquetur ibi sanctus Dei martyr, tunditur, flagellatur, exuritur, et distentis membris crescit ad pœnam. Imprimuntur ardentes pectori laminæ, et liquefacto inter ipsas candentes ferri acies liquore guttarum stridens flamma respargitur, vulnera vulneribus imprimuntur, tormenta tormentis deserviunt, sales ignibus sparsi crepitantibus minutis [*Forte minutatim*] p̄r membra dissiliunt, et jam non ad artus, sed ad ipsa viscera suppliciorum tela jaciuntur. Post hæc in locum obscurissimum ac fragmentis testularum expersum truditur, sed ibi lucis amœnitate et quietis per angelicum ministerium positus est : inde quoque, jubente præside, in lectulo B asportatus, ad Dominum cum palma martyrii migravit. Postea corpus ejus in mare mitti præcipitur, sed immissum celerius post fluctus, Deo volente, ad litus reducitur, quod religiosa quædam vidua nomine Jonica sepulturæ primum tradidit, Christo triumphum ejus miraculis probante. Eodem die ad Aquas Salvias nativitas sancti Anastasii monachi et martyris de Perside, qui post plurima tormenta, carceris, verborum et vinculorum, quæ in Cæsarea Palæstinæ perpressus fuerat, a Persis postremo in Perside multa pœna affectus, atque ad ultimum decollatus est a rege eorum Chosdroe.

X KAL. Romæ nativitas sanctæ Emerentianæ, virginis Christi et martyris, quæ erat collectanea sanctæ Agnæ [Agnætis], et dum oraret ad sepulcrum ejus, ac simul orantes a gentilium læsione defenderet, lapidata est ab eis. Eodem die passio celebratur sanctorum martyrum Macharii et Eugenii, qui sub Juliano judice multa tormenta passi sunt, hoc est, craticulam incendii, in qua pix atque oleum superfusa sunt, sed non eos ignis læsit ; deinde viperis serpentibus traditi sunt, sed nullo modo ab illis sunt læsi ; postea draconem ingentem orationibus exstinxerunt, ad extremum vero martyrii coronati sunt.

IX KAL. Nativitas sancti Timothei apostoli, et in Antiochia sancti Babylæ episcopi et trium parvulorum Urbani, Prilidani, et Eupolini [Epolonii], qui passus est pro nomine Christi sub Numeriano imperatore, ipse et pueri ejus secum, post alia tormenta D capitalem sententiam ferentes.

^a *Dativi, Vincentii.* Laudata sunt in collatione Carthaginensi a Donatistis horum martyrum Acta ; et revera fuerunt Donatistæ in persecutione martyrio coronati ; ideoque illos venditabant schismatici. Contendunt quidem Baluzius et post eum Ruinartus, a Donatistis fuisse depravata, adjuncta præfatione brevi et in sine longiori appendice, in qua multas calumnias adversus Mensurium cæterasque inseruerunt. Fallitur hic Ruinartus : ipsa quæ nunc legimus Acta non fuerunt a catholicis in collatione agnita velut genuina, deinde a Donatistis depravata. Utrumque facile probatur : primum, quod indicata fuerunt illorum martyrum Acta a Donatistis, ea scilicet ratione, quod ab ipsorum partibus stetit Saturninus, Dativus cæterique. Catholici vero de authenti-

VIII KAL. Romæ translatio Pauli apostoli, et conversio in Damasco. Nativitas sancti Gregorii Theologi, et nativitas Projecti martyris.

VII KAL. Sancti Polycarpi, episcopi Smyrnæ, qui sub Marco Antonino, et Lucio Aurelio Commodo, sedente Smyrnæ proconsule, conjurante in eum omni populo, igni traditus est. Bethlehem civitate, sanctæ Paulæ, cujus precationibus annuens beatus Hieronymus plura confecit opuscula.

VI KAL. In Africa nativitas ^a Dativi, Juliani Vincentiæ, et aliorum triginta duorum [viginti septem], et nativitas sancti Sulpitii, episcopi et confessoris.

V KAL. Romæ sanctæ Agnetis virginis geminum [secundo], hoc est, de nativitate. Obiit Carolus.

IV KAL. Romæ nativitas Papiæ et Mauri militum tempore Diocletiani, qui videntes constantiam Saturnini et Sisinnii martyrum, conversi sunt ad fidem statimque jussus est a Laodicio præfecto Urbis ut os eorum, quo Christum constabantur, cum lapidibus contunderetur, et retruderentur in carcerem ubi baptizati erant a beato papa Marcello ; quos post dies undecim jussit sterni in terra, et fustibus cædi, donec exspirarent. Quorum corpora colligens noctu Joannes presbyter sepelivit via Numentana [Nomentana] ad nymphas beati Petri, ubi baptizabantur. Scriptum in gestis beati papæ Marcelli. Treviris, depositio beati Valerii episcopi.

III KAL. Malbodio monasterio nativitas Aldegundæ [Aldegundis] virginis, quæ temporibus Dagoberti regis Francorum ex nobili genere progenita, virginitatis propositum elegit. In quo et permansit, sapiusque illi angelica visio revelata fuit, exhortans eam ut in proposito permaneret : novissime vero cum magna claritate cœlestis luminis ad vitam migravit æternam.

II KAL. In Alexandria nativitas Tarsici [Tharsicii], Zotici [Cyriaci] et Amminoni. In Africa Victoris Publici [Thyrsi], Saturnini.

FEBRUARIUS.

KAL. FEBRUARII. In Græcia Polycarpi [*Forte Ignatii*] episcopi, et in Ravenna sancti Severi episcopi : in Hibernia quoque nativitas Brigidæ virginis, quæ nativitas magnorum meritorum et sanctitatis esse prædicatur.

IV Non. Purificatio sanctæ Mariæ, quando cum citate Actuum nequaquam disceptantes, argumentum ad hominem quod vocant, inde eduxerunt, probaturi scilicet ex ipsis Donatistarum Actis numerosum cœtum persecutionis tempore convocari potuisse. Quippe martyres Donatistarum constabantur se collectam et Dominicum egisse. Alterum eadem facilitate probatur, quippe ipsa clausula a sancto Augustino indicata in collatione Carthaginensi, legitur hodierno die in appendice quam a Donatistis adjunctam conjicit Ruinartus ; unde conjicias appendicem illam, quam integram edidit ingenue Baluzius, jam temporibus Augustini fuisse collectam, ideoque genuinam. Dativus igitur et socii inter Donatistas debent amandari. BASN.

infante Jesu representata est in templo ubi ipsum Dominum Jesum senex Simeon in ulnas suas accepit, et benedixit. Eodem die natale sancti Aproniani Comentarariensis, qui a Sisinnio diacono Marcelli papæ baptizatus, ab Laodicio præfecto capite truncatus est, temporibus Maximi Augusti. Romæ Forosimfronii [Foro Sempronii], via Flaminia, miliario ab urbe centesimo septuagesimo quarto, Laurentii et Hippolyti, et nativitas sancti Fortunati. Aurelianus depositio Sicariæ Deo sacrata virginis.

III Non. Lugduno depositio beati Lupicini episcopi. In Sebastia civitate Cappadociæ passio sancti martyris Christi Blasii episcopi, qui sub Agricola præside capite truncatus, cum duobus puerulis filiis unius mulieris, de illis septem, quæ per prædicationem ejus confortatæ, sub eodem præside martyrizaverunt.

II Non. In Foro Simfronii nativitas Gemini, Gelasii, Mali [Magui], Aquilini [Aquilii], et Donati. Item Donati, Themoii, Gelasii.

NONIS FEBRUARII. In Patris civitate ordinatio episcopatus Andreæ apostoli, et in Sicilia urbe Cathena [Catana] passio sanctæ Agathæ virginis, quæ sub Quintiano consule tempore Diocletiani martyrizavit; hæc post alapas, carcerem, post equuleum et torsiones, post mammillarum abscissionem, sed a Domino sanationem, post volutionem in testulis et carbonibus, tandem in carcere consummata est. Et in Vienna depositio Aviti episcopi.

VIII Id. Romæ via Appia in ejusdem cœmeterio passio sanctæ Sotheris virginis. In Cæsarea Cappadociæ passio sanctæ Dorotheæ virginis, et Theophili sub Apricio præfecto, quæ cum duabus sororibus, id est, Christe et Calliste, quæ a fide nuper apostatabant vitæ doloribus, commendata est, ut eam averterent a Christo, eas iterum convertit ad Christum, ita ut in cuppam missæ per præfectum Incensæ ad martyrii palmam pervenerint: postea vero Dorothea ducta ad locum pœnarum, ubi et passa est, cum a Theophilo quodam scholastico derideretur quod ad paradikum vadens, a sponso suo Christo et poma et rosas florentes sibi mitteret, hoc citius impetravit; quod cum vidisset Theophilus, mox Christum confessus est verum Deum, et martyrizavit sub eodem præfecto capite plexus. In Gallia civitate Aderato [Atrebatu], depositio sancti Vedasti, episcopi et confessoris et in Ellone monasterio depositio sancti Amandi, episcopi et confessoris.

VII Id. In Britannis, in civitate Augusta, nativitas Auguli, episcopi et martyris.

VI Id. Romæ depositio sancti Pauli episcopi et Julii papæ.

V Id. Suevo [Soli] apud Cyprum natale Alexandri, Ammonis, item Ammonis et aliorum triginta septem.

IV Id. In Campania nativitas sancti Sylviani episcopi et confessoris, et in Bethlehem civitate Judææ sub flerode rege passio sanctorum Andreæ et Appo-

nii; et Sanctonis civitate depositio sancti Trojani, episcopi et confessoris, et Baldegundis abbatis. Romæ, Zotici, Herenei [Irenæi], Jacinthi [Ilyacinthi], et Amantii. Eodem die depositio sanctæ Scholasticæ virginis et sanctimonialis femine, cujus animam frater ejus sanctus Benedictus vidit in columbæ specie expletis intimavit, et Deo gratias inde retulit.

III Id. Romæ Calocerii [Caloceri] et Partheuii.

II Id. FEB. In Africa passio Damiani militis, infantum Modesti et Ammonis [Ammonii], Sotici [Zotici], et depositio Simplicii, episcopi et confessoris.

IDIBUS FEBRUARII. Lugduno depositio beati Stephani episcopi.

XVI KAL. MART. Romæ nativitas sancti Valentini presbyteri, qui post multa sanitarum et doctrinæ insignia fustibus cæsus, et sic decollatus est, sub Claudio Cæsare. Eodem die nativitas sancti Valentini Interamnensis episcopi, qui tentus a paganis, ac virgis cæsus, et post diuturnam eadem custodiæ mancipatus cum superari non posset, medio noctis silentio ejectus de carcere, decollatus est, jussu furiosi Placidi præfecti Urbis. Tunc Proculus, Efybus [Ephesus] et Apollonius, discipuli ejus, transferebant corpus ad suam ecclesiam Interamnæ urbis, noctu sepelierunt: ubi cum quotidianis vigiliis incubarent, tenti a gentilibus custodiæ sunt traditi consulari Leontio, quos ille jussit noctis medio suis tribunaliis præsentari, et cum a fide revocari nec blandimentis nec minis possent, jussit capite cædi, qui non longe sunt a capite sancti Valentini sepulti.

XV KAL. In Antiochia nativitas Josephi diaconi, Zenonis. Interamnæ nativitas sanctæ Agapæ [Agapis] virginis, Saturnini, Cástulæ [Castuli].

XIV KAL. Sancti Onesimi apostoli, et in Cumis nativitas sanctæ Julianæ virginis, quæ tempore Maximiani imperatoris primo a suo patre Africano cæsa et graviter cruciata, dein a præfecto Eulesio [Evilasio], quem sponsum habuerat, nuda virgis cæsa, et a capillis suspensa, et plumbo soluto a capite perfusa, et rursus in carcerem recepta, ubi palam cum diabolo conflixit; et rursus evocata, rotarum tormenta, flammam ignium, ollam ferventem superavit, ac decollatione capitis martyrium consummavit, quæ passa est quidem in Nicomedia, sed post paucum tempus, Deo disponente, in Campaniam translata.

XIII KAL. In Babylonia nativitas Polocronii [Polychronii] episcopi ejusdem civitatis, qui præsentate Decio persecutore os lapidibus cæsus, manibus extensis, oculos ad cælos elevans emisit spiritum. Scriptum in passione sancti Laurentii.

XII KAL. In Nicomedia natale Pantaleontis martyris, qui sub Maximiano imperatore martyrium suum implevit. Hic Eustorgio [Eustorgio] patre editus, et ab Ermolao [Hermolao] presbytero fide imbutus antequam baptizaretur, puerum a serpente obligatum liberavit, et serpentem oratione interfecit. Post

baptismum vero cæcum illuminavit, patrem suum A Eustorium ad fidem convertit, et multa miracula in nomine Christi perpetravit. Propter quod iussit Maximianus eum in equuleo suspendi, et lampadas ad latera ejus suspendi; sed flammæ earum subito extinctæ sunt: postea missus est in sartagineum ignis, ut ibidem plumbo liquefacto exureretur, sed per Christi virtutem frigescente ardore in nullo læsus est. Postea in mare missus, sed inde sanus ad litus perductus est. Dehinc feris est traditus, sed a nulla earum contaminatus; ad extremum vero capite cæsus est, sed percussores ipsius reliquias cor, oris ejus tulerunt, et honorifice sepelierunt. Presbyter vero Ermolaus [Hermolaus] cum duobus germanis suis, hoc est Erinippo et Ermodito [Hermippo et Hermocrate], decollatus est, et a Christianis sepultus.

XI KAL. Nativitas sanctorum in Africa, Publii, Juliani, Marulii. Item Juliani, Marcelli, Tuli, Lampasii, Majulli et Juliani.

X KAL. Romæ nativitas Gai episcopi, et in Cypro nativitas Potamiæ, Nemersi [Potamii et Nemesii] et Didymi, et alibi Victoris martyrium, et Coronæ, et aliorum viginti.

IX KAL. In Africa nativitas sanctorum Verohi [Veruli], Servuli, Secundini, Sirici [Syricii], Felicis, Saturnini, Fortunati, et aliorum sedecim, et depositio Eucherii, episcopi et confessoris.

VIII KAL. Cathedra S. Petri, quam sedit apud Antiochiam, ubi et primum cognominati sunt discipuli Christiani; et in Nicomedia nativitas Teclæ virginis, discipulæ sancti Pauli apostoli, quæ sub Nerone imperatore pro Christi nomine igni est tradita, sed non exusta: postea bestiis atque serpentibus deputata, sed a nullo eorum est læsa. Ad extremum vero in Seleucia, cum virginitalis martyrio atque virtutum honore per somnum pacis migravit ad Dominum. Romæ via Tiburtina ad S. Laurentium, nativitas sanctæ Concordiæ, quam Deciana persecutio trucidavit.

VII KAL. In Pannoniis nativitas sanctorum Seneroti [Sireni], Antigonii, Rotuli, Libi, et in Asia Polycarpi cum aliis duodecim.

VI KAL. In Pakestina Matthiæ apostoli, qui de septuaginta discipulis pro Juda traditore in apostolatam electus, in Judæa Evangelium prædicavit.

V KAL. In Africa nativitas sanctorum Donati, Justii, Rotuli, Herenci [Herenæ], Pisionis, Pamphili. Nativitas Nestoris et Castæ.

IV KAL. In Alexandria nativitas sanctorum Alexandri, Nestoris, Theonis, Opionis, Justii, Donativi, Ampliati, Ingenii.

III KAL. In Thessalonica nativitas sanctorum Alexandri, Androgoni [Antigoni], Abundantii [Abundii]. In Africa Dionysii, et aliorum viginti quatuor.

* Earum feminarum passio habetur apud Ruinart., Acta sincera Martyrum. Ea qui viderat Valesius scripta fuisse a Montanista judicavit: et ipsas feminas

II KAL. In Alexandria sanctorum Celeris [Cærealis], Pupilli [Pupuli], Ligioi [Caii], Serapionis.

MARTIUS.

KAL. MARTII. Andegavis depositio sancti Albius episcopi.

VI NON. Nativitas sanctorum Jorgi, Hergli, Absaloni [Lucii, Absalonis et Lorgii]. In Cæsarea Cappadociæ Lucæ episcopi, Primitivi, et in portu Romano Pauli, Secundolæ [Secundilla], Januariæ.

V NON. Nativitas Felicis, Lucioi, Justii, Fortunati, Martiæ, Herotis, Antigonii, Januarii, Tulicellæ, Gabiani, Quiriæ, Marini; item Felicis, Floriani, Donati.

IV NON. Romæ depositio Juli episcopi, et Nicomediæ passio sanctorum Adriani cum aliis numero triginta tribus.

III NON. Romæ Lucii papæ et martyris. Hic in exilium propter fidem Christi trusus est, et postea nutu Dei incolumis ad Ecclesiam reversus est; qui etiam a Valeriano imperatore capite truncatus est et sepultus in cœmeterio Callisti via Appia.

II NON. Martii depositio sancti Quiriaci presbyteri.

NONIS. Apud Carthaginem, * Perpetuæ et Felicitatis, quæ bestiis sunt deputatæ sub Severo principe, et cum Felicitas parturiret in carcere, omnium militum, qui simul patiebantur, precibus impetratum est ut octavo mense pareret. Jam vero Perpetuæ inter alia concessum est ut ejus mens quodammodo averteretur a corpore, in quo vacæ impetum pertulit, ita ut adhuc futurum expectaret quod in se jam gestum esse nesciret.

VIII ID. MARTII. In Nicomedia Quintili [Quintillis] episcopi, et Capitulini. In Africa Rogati, Felicis, item Rogati Beremæ [Beatæ], Hereniæ, Felicitatis, Orbani [Urbani], Cyrilli episcopi, Silvani, et Manili [Mamili].

VII ID. In Sebaste Armenia Minore quadraginta militum tempore Licinii regis, sub præside Agricolao, qui post vincula et carceres creberrimos, post cæsas lapidibus facies, missi sunt in stagnum, ubi gelu constricta corpora eorum nocte disrumpebantur, et mane crucifragio martyrium consummarunt. Deinde corpora eorum combusta, et in fluvio projecta, sed divina dispensatione reliquiæ eorum integræ sunt repertæ et honore digno conditæ. Erant autem nobiliores inter eos Quirinion [Cyrion] et Candidus.

VI ID. In Antiochia Agapæ [Agapes] virginis, et Marianæ. Smyrnæ, Phronis. In Nicomedia Palatini, Firmiani et Rustici. In Alexandria Eracli [Heraclii], Zosimi, Alexandri, et Gaiperii [Candidi et Pipefionis].

V ID. In Sebastia civitate nativitas martyrum quadraginta qui temporibus Licinii imperatoris, et Agricolai præsidis, et Lysicæ ducis, pro nomine Christi e Montanistarum secta fuisse facile credet quicumque legerit. BASS.

martyrium passi sunt, quos Agricolaus præses, cum ad culturam deorum convertere non posset, lapidibus obrui præcepit. Sed lapidatores eorum alterutrum secum lapidibus cædebant, nec martyres nocere poterant. Dux vero Lysias, exardescens ira, tulit lapidem ut percuteret aliquem sanctorum; sed miro Dei nutu ipse lapis in faciem pervenit præsidis: quos in stagnum gelatum glacie præses misit, sed Dei voluntate ipsum frigus temperatum est, et glacies dissoluta aqua calida facta est. Unus autem de ipsis quadrangula pœnarum timore perterritus, ad balneum refugit; sed mox ut attigit calorem resolutus est, et sic reddidit animam: in cuius locum clavicularius, qui sanctos martyres custodiebat, credens Christo substitutus est, videns coronam de cœlo descendere super singulos qui in confessione perstiterant. Tyrannus vero, repletus ira, iussit eos duci ad litus, et baculis eorum crura confringi, et item in mare projici; sed, Deo volente, martyrum reliquiæ in aquæ profundo religiosis viris revelatæ sunt, et inde ablatæ et in loculis honeste conditæ sunt.

IV Id. Romæ depositio sancti Gregorii papæ, qui in lege Dei luculentissimus doctor exstitit, et gentem Anglorum per Augustinum et Mellitum atque Joannem servos Dei ad fidem convertit.

III Id. In Nicomedia nativitas Macedonii presbyteri, et Patriciæ uxoris ejus, et filia Modestæ. In Nicæa, Theusetæ et Horis filii ejus. Theodoræ. Hi omnes igni concremati sunt. Julii episcopi, Alexandri.

II Id. In Carthagine nativitas sanctorum Donati, Effrosii, Fronimi; in Nicomedia natale Felicissimi, Frontinæ.

Id. MARTII. In Cappadocia passio sancti Longini martyris: de quo in libello martyrii ejus narratur quod aliquando militans sub centurione Romano, in passione Domini latus ejus cum lancea in cruce aperiret, et viso terræmotu et signis quæ fiebant, crederet in Christum, pœnitentiam agens de operibus suis pristinis: postea monachus factus per triginta et quatuor annos Christo militavit, multos convertens ad fidem Dei; ad extremum vero martyrizavit in Cappadocia sub Octavio præside, quem, propter infidelitatem suam divino judicio percussus corpora cæcitate, post martyrium suum illuminavit.

XVII KAL. APRILIS. Natalis sancti Cyriaci, qui post longam carceris macerationem quam a Maximiano pertulit, cum Sisinnio condiacono suo, et Smaragdo, et Largo, post multa facta miracula, in quibus filiam Diocletiani Artemiam, ipsius rogatu a dæmonio liberavit ac baptizavit, filiam quoque Saporis regis Persarum Jobiam, missus illuc a Diocletiano pro hoc, æque a dæmonio liberavit ac baptizavit cum ipso rege et aliis quadringentis triginta; et rediens Romam post mortem Diocletiani tentus est inter alios Christianos a filio ejus Maximiano, et in custodiam missus, eo quod sororem suam Christianam fecisset; deinde præcepit ut die processionis

† Hæc quomodo sibi constent, vide Baronium in Annalibus.

A suæ nudus catenis obligatus ante rhedam ejus traheretur; et post hoc educatus est de carcere cum sociis Largo, et Smaragdo, et Crescentiano, per Carpasium vicarium, et pice reliquata caput ejus perfusum est. Et rursus post dies quatuor denuo de carcere in casta extentus ac tractus, nervis et fustibus cæsus, post [*Forte* duos vel tres] dies, jubente Maximiano, capite truncatus est cum Largo, et Smaragdo, et aliis viginti. Scriptum in gestis Marcelli papæ. Ipso tempore Maximiani Deus interfecit sororem suam Artemiam.

XVI KAL. In Scotia natalis Patricii episcopi, qui in Hibernia insula Scotis primum prædicavit nomen Domini nostri Jesu Christi; et natalis Mariæ martyris. Hæc quoque cum esset ancilla cujusdam Tertulli præclari viri, et nollet in natali filii ejus prandiis domini sui interesse, sed magis Christianorum more jejuniis operam dare, flagellis atrocibus ab eodem domino suo lacerata est: sed cum non posset ab instantia per hoc servitii Christi ad idolorum cultum revocari, judici publico ad puniendum tradita est. Ubi dum carnifices eam incendio tradere voluissent, propter preces populi data est ei inducia trium dierum; triduo ergo completo cum iterum puniri deberet, mirabiliter Domini misericordia erepta est. Nam cum orationem ad Dominum fudisset, unde petra ingens, quæ ante eam fuerat, per medium scissa illam in se recipiebat, et undique concludens hostium furori restitit. Ad quam populus concurrens cum vellet secundum jussum principis ipsum lapidem destruere, fulmine ac tonitru cœlitus emisso, plurimi eorum interierunt, ita ut duo millia et septingenti ex ipsis divino judicio extincti fuerint; pauci vero qui remanserant, conversi ad Dominum, in Christiana religione permanserunt.

XV KAL. In Alexandria natalis Colectici; et in Nicomedia, Aprilis et Servuli; et in Lucania, Quinti, et Ingenii, et Rogatæ; et in Mauritania, Timothei.

XIV KAL. In Spolitana [Spoletana] civitate nativitas Joannis confessoris, qui peregrinus de Sicilia illuc venit, et in suburbano ejus ædificavit monasterium, et habitavit ibi quatuordecim annis, ubi et requievit in pace.

XIII KAL. In Britannia sancti Chudberti episcopi, qui vitam plenam virtutibus ducens, tandem anachoreta diem ultimum clausit, cujus corpusculum post undecim annos de sepultura levatum, inventum est integrum cum vestitu quo indutus fuerat, ac si ipsa die in monumentum positum fuisset.

XII KAL. Sancti Benedicti abbatis, qui Regulam scripsit monachorum cum magna discretionem. Eodem die in Alexandria depositio Serapionis monachi.

XI KAL. In Arbona [Narbona] civitate natalis Pauli confessoris. In Africa, Saturnini et aliorum novem. In Sebastia Decroni et Arionis.

X KAL. In Africa natalis Fidelis et aliorum viginti.

IX KAL. In Syria natale Seleucis [Seleuci]; et in Africa, Agabi.

VIII KAL. Annuntiatio incarnationis Dominicæ, et Hierosolyma Dominus noster Jesus Christus crucifixus est, et passio sancti Jacobi fratris Domini, qui in Paschæ solemnitate Judæis Christum testificans de templi est culmine præcipitatus, ac fullonis vecte percussus. Et in Nicomedia natale Dulæ ancillæ militis, quæ pro castitate occisa est. Et Romæ, Cyrini [Quirini], qui interfectus a Claudio, et in Tiberim jactatus, in insula Lycaoniæ inventus, et in cœmeterio Pontiani conditus est. Scriptum est in passione sancti Valentini.

VII KAL. In Syrmio Montani presbyteri, Maximæ uxoris ejus. Romæ, via Lavicana, natale sancti Castuli martyris.

VI KAL. Hierosolyma resurrectio Domini nostri Jesu Christi.

V KAL. In Africa natale Rogati, Successi; et in Cæsarea Mare [*Forte Mauritanix*] depositio sancti Dagolaphi; et in Africa aliorum sedecim.

IV KAL. In civitate Pisana natale sancti Torpetis martyris, quem Nero imperator jussit magnam Dianam matrem deorum adorare, quod ipse renuens repletus Spiritu sancto, et dixit: « Melius est unum Deum adorare, qui fecit cælum et terram, et omnia quæ in eis sunt, quam plures deos colere, hoc est dæmones. » Exiens sanctus Torpes de palatio multum intra se cogitans dixit: « Quid faciam idolis serviendo et baptismum salutis non accipio? » Tunc ascendit in montem et clamare cœpit, dicens: « Pater Antoni, ubi es? » Respondit presbyter Antonius et dixit: « Et quis es tu, filii? » Sanctus Torpes dixit: « Ego sum servus tuus Torpes; » tunc Antonius baptizavit eum in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Tunc statim angelus Domini apparuit sancto Torpeti, et dixit ei: « Forti esto animo, quia tu nobiscum eris in paradiso. » Postea Nero perrexit Romam et Satellico cognato suo præcepit sanctum Torpetem in carcerem recipi, et alapis cædi, et ad columnam Habentinam nudo corpore religari; et dum sanctus Torpes complexisset orationem, cecidit illa columna, et oppressit ex impiis quinquaginta, et ipse Satellicus sub ea mortuus est. Tunc filius Satellici, nomine Silvinus, dum hæc ita agerentur, jussit ut leo eum ad devorandum dimitteretur: qui subito dimissus dans rugitum super eum, et eadem hora mortuus est; et iterum dimissus est leopardus, et ipse flectens caput lingebat plantas ejus. Tunc præcepit Silvinus ministris ut ad mare duceretur et ibidem decollaretur. Sanctus vero Torpes, spem habens ad Dominum, ita oravit: « Domine, suscipe spiritum meum, » et sic a carnifice decollatus est. Eodem die passio Achacii.

III KAL. Natale domni Philippopoli, et Jacaici, et depositio Austasii abbatis et Nicei episcopi.

II KAL. In Africa natale Anisi [Anesii] et depositio Ambrosii episcopi, et natale septem virginum, quarum nomina Deus scit.

APRILIS.

KAL. APRILIS. In Thessalonica natale Agapis et Chionix sub Diocletiano, quæ primo in carcere maceratae, post in ignem missæ sunt, sed intactæ a flammis, post orationem ad Dominum susam, animas reddiderunt.

IV NON. APRILIS. In Africa Amphiani, Victoris et aliorum quatuordecim; et alibi Marcellini, Saturni, Quiriaci, Reginæ, Proculæ, et aliorum quatuor.

III NON. APRILIS. Natale Theodosiæ virginis, quæ passa est temporibus imperatorum Diocletiani et Maximiani, in civitate Cæsarea, sub Urbano præfecto: nam hæc cum, relictis parentibus, confugisset ad carcerem, ubi Christi confessores clausi erant, tenta est a militibus et ducta ad tribunal judicis Urbani, quæ coram ipso astans, nec adulationibus ejus est decepta nec minis territa, sed sapientia Dei repleta falsos deos gentilium disputando coram præside confutabat. Unde et a tyranno nervis ligata, et flagellis cæsa non potuit vinci: postea ei adhibita sunt varia tormenta, hoc est sartagine ignitæ, leones bestiæ, ex quibus nullam maculam passa est. Deinde in mare demersa, sed per Dei auxilium citius inde liberata, novissime gladio capite abscisso, obdormivit in pace, et complevit martyrium suum, honorifice a Christianis sepulturæ tradita.

II NON. Mediolano depositio beati Ambrosii episcopi et confessoris, cujus vita et doctrina insignis prædicatur in Ecclesia.

C NONIS. In Thessalonica natalis Hyrenis [Irenes], quæ post tolerantiam carceris inter orationes sagitta percussa est a Sisinnio comite, sub quo et sorores ejus, Agape et Chionia, martyrizaverunt: quæ a prædicto præfecto licet, in ignem mitterentur, tamen illas ab eo, exorantes Dominam, spiritum reddiderunt.

VIII ID. In Syrmio, natale Hyreni [Irenæ] episcopi ejusdem loci.

VII ID. In Alexandria natale Pelosi [Pelusii] presbyteri; et in Nicomedia natalis Cyriaci cum aliis decem.

VI ID. In Africa natalis Januarii, Macharii [Macariæ] et Maximæ; et in Carthagine, Concessæ.

V ID. In Syrmio natalis septem virginum, quæ in unum meruerunt coronari.

IV ID. Ezechielis prophætæ.

III ID. Romæ Leonis papæ, qui quadragesimus septimus post beatum Petrum apostolum, sedit in episcopatu annis viginti uno. Hic invenit [*Forte evertit*] hæreses duas, et missa legatione ad Marcianum principem catholicum, congregata synodo ducentorum quinquaginta et sex episcoporum in Chalcedone, in martyrio sanctæ Eufemiæ martyris, exposuerunt juxta fidem catholicam duas naturas in uno Christo Domino, hoc est divinam et humanam, et condemnaverunt Euthicium et Nestorium hæreticos.

II ID. Romæ episcopi Julii papæ et confessoris, qui sub Constantio Ariano, filio Constantini, decem men-

sibus tribulationes et exsilia passus, post ejus mortem cum magna gloria ad sedem suam reversus est. Et eodem die, civitate Verona, passio sancti Zenoni martyris, de quo beatus Gregorius refert in libris Bialogorum, quod Atisin [Athesis] fluvius inundans in ecclesia ubi corpus ejus jacebat humatum, usque ad superiores tecti fenestras excreverit, sed intra ecclesiam ubi fuerat congregata fidelium turba intrare non poterat.

Id. APRIL. In civitate Chalcedonia natalis Eufemiæ, et Romæ in cœmeterio translatio Januarii martyris.

XVIII KAL. MAII. Romæ, Tyburtii, et Valeriani, et Maximi, sub Almachio Urbis præfecto, quorum primi fustibus cæsi et gladio sunt percussi, ultimus tandiu plumbatis verberatus donec spiritum redderet. Eodem die in Nitria Frontonis monachi, qui septuaginta monachos in eremum secum adduxit, ut sequestrati ab hominibus divinæ contemplationi vacarent: sed cum esset ibi, diabolo instigante, ipsi monachi contra abbatem suum murmuraverunt, quod non possent præ fame in eremo habitare; sed consolans eos abbas suus, a Domino ipsis promisit solatium, quod et ita evenit. Nam Dominus per visionem angelicam quemdam divitem corripuit, quod ipse in deliciis vivens, servis suis in eremo habitantibus alimentum non præberet: qui cum non sciret ubi illi habitarent, consilio accepto septuaginta camelos onerabat alimentis, et dimisit illos quo Dominus eos vellet perdacere. At illi a domino suo dimissi, pergebant in solitudinem ubi servi Dei habitabant, et eis alimenta satis portabant. Sed sanctus Fronto hoc videns, cavens avaritiam, noluit omnia accipere, sed medietatem tulit: alteram vero medietatem super camelos positam remisit ad dominum suum, qui sani ad propriam dominum reversi sunt. Ex illo igitur anno usque ad vitam Frontonis misit dives ipse notato tempore, quo anno [forte ante] miserat, escas necessarias, quas fratribus dirigebat: aliis sic divitibus Dominus imperabat, et ex omnibus dapibus irrigati, nihil Dei servi cum sancto Frontone minus habebant, vigilabant hi operibus Dei, filii cum patre; spiritualibus eos admoventes dapibus, adimplebat quotidie sermone cœlesti, exsultans lætabatur in Domino, qui sibi talem dederat intellectum, ut aviæ solitudinis loca quesivisset.

XVII KAL. In civitate Corduba natale Olympiadis et Maximi nobilium, qui, jubente Decio, fustibus cæsi et deinde plumbatis, ad ultima capita eorum securibus tusa, donec emitterent spiritum.

XVI KAL. In Achaia, Corintho civitate, sanctorum

* Varia sunt quæ referuntur de sancto Georgio, eaque ita incerta, ut vix fidem adhibere possis. Auctum Hensehenius illum plebeium, qui Diocletiani edictum de persecutione dilaceravit, fuisse sanctum Georgium, qui anno 303, mense Aprili, martyrium Nicomediæ passus est. Ibi plura habes de Alexandra ab ipso Diocletiano damnata; de qua hic Rabanus non solum, sed et Baluzius loquitur. Acta illa tot fabulis ac narrationibus portentosis plena sunt, ut plane constet, nihil boni sanique ex illis posse colligi. Una Alexandræ historia omnia poetarum fi-

A Callisti, Carissi [Charisii], Leonidis, Christianæ, Callæ, Theodoræ et aliorum plurimorum sanctorum.

XV KAL. In Antiochia natalis Petri diaconi et Hermogenis; et in Africa, Fortunati et Marciani.

XIV KAL. Natalis Eleutherii episcopi et martyris, et Antiæ matris ejus. Hic Eleutherius in Aquileia episcopus ordinatur, sub Adriano imperatore passus est. Hic primum Felicem, et Correvum [Corebum] comites convertit ad fidem Christi, pro quo ipse Correvus [Corebus] passus est percussus gladio. Nam Eleutherius primo vicit lectum ferreum, deinde craticulam et ignem suppositum, postea sartaginem cum pice et adipe fervente. Dehinc bestias mitigavit, ad extremum vero decollatus est cum Antia matre ejus, et sic martyrium finivit.

B XIII KAL. In Africa Calasrani abbatis, et Hermogenis, et Expediti, et in Hispaniis, in Calcoliveris [Caulcoliberis], Vincentii.

XII KAL. Romæ Aniceti papæ et martyris, qui constituit in Ecclesia ut clerus comam non nutret, et sepultus est in cœmeterio Callisti.

XI KAL. In Asia Nativitas Maximini martyris, qui tempore Decii imperatoris oblatum est proconsuli nomine Optimo, qui cum ab eo tormentis cogeretur ad sacrificandum idolis, et nollet, diu in equuleo tortus, ad extremum lapidibus oppressus est.

X KAL. Romæ depositio sancti Gali papæ, qui cum Ecclesiam undecim annos, menses quatuor, dies duodecim rexisset, martyrio coronatur sub Diocletiano principe cum Gabinio [Gabino] fratre. Eodem die in Corduba civitate nativitas Parmenii, Helymæ [Helimenæ] et Chrysotheli presbyterorum, et Lucæ, et Mucii diaconorum de Babylonia, quorum primus, præcisæ etiã lingua, loquebatur: omnes in equuleo suspensi, et nexibus artati sunt; deinde lamis ardentibus circum latera oppositis, ustulati, et unguis lacerati, ad ultimum gladio trucidati sunt, præsentem persecutore Decio. In passione Laurentii.

C IX KAL. MAII. Nativitas sancti * Georgii martyris, qui sub Daciano, rege Persarum potentissimo, qui dominabatur super septuaginta reges, multis miraculis claruit plurimosque convertit ad fidem Christi, simul et Alexandram, uxorem ipsius Daciani, usque ad martyrium confortavit: ipse vero novissime decollatus, martyrium explevit; cujus Vitam et passionem scriptam legi.

D VIII KAL. Depositio Melliti episcopi in Britannia. Hac die Ananias, Azarias, Misahel de camino ignis ardentis sunt liberati.

VII KAL. Nativitas sancti Marci evangelistæ in gentia superat; et revera exeunte Februario passus est qui Diocletiani edictum dilaceravit; non ergo in mensis Aprilis diem 23 vel 25 rejici potest illius passio. Plura itidem de Georgio leguntur apud Baronium ad 25 Aprilis; sed si ea conferas cum Georgii Alexandri episcopi Vita, ex Arianorum scriptis esse desumpta facile animadvertas. Rabanus et Notkerus de Datiano, non de Diocletiano loquuntur: uterque Acta passionis legerat. Adjicit Notkerus ea inter apocryphas sui temporis numerari scripturas, quod Rabanus omisit. BASN.

Alexandria, qui, constitutis et conformatis Ecclesiis per Libyam, Armaricam, Ammoniacam, Pentapolin, Alexandriam atque Ægyptum universam, ad ultimum tentus est a paganis qui remanserant Alexandria, qui videntes eum die sancto Paschæ, VIII Kal. Maii, missas facientem, miserunt fanem in collo ejus, et traherant eum ad loca buculi, quæ erant juxta mare sub rupibus, ubi erat ecclesia constructa, et defluebant carnes ejus in terram, ac saxa inficiebantur sanguine: vespere autem facto, miserunt eum in carcerem, ubi circa mediam noctem primo angelica visitatione confortatus est, deinde ipso Domino sibi apparente ad celestia regna vocatus, ac mane cum traheretur ad loca buculi, gratias agens, et dicens: *Domine, in manus tuas commendo spiritum meum*, defunctus est, et a viris religiosis sepultus, in loco lapidis excisi, cum gloria. Ordinaverat autem pro se Alexandria episcopum Annianum, aliis quoque longe lateque Ecclesiis episcopos, presbyteros et diaconos dederat. Eodem die Romæ letania major ad Sanctum Petrum. Natale sancti Maximi martyris, qui temporibus Decii comprehensus est in Asia, et oblatus est proconsuli, qui jussit eum in equuleo suspendi, et diversis suppliciis torqueri, si magnæ Dianæ non sacrificaret, et ob hoc quia eam non coleret, jussit eum capitalem subire sententiam, hoc est in VII Kal. Maii.

VI Kal. Depositio sancti a Marcellini papæ, qui cum Ecclesiam novem annos et menses quatuor rexisset, et temporibus Diocletiani et Maximiani, ab eodem Diocletiano pro fide Christi cum Claudio et Cyrino, et Antonino, capite truncatus est, et post dies triginta quinque sepultus via Salaria in cubiculo a Marcello presbytero, et diaconibus, cum hymnis, VI Kal. Maii.

V Kal. Nativitas Anastasii papæ, qui post beatum Petrum quadragesimus primus sedit. Hic Manichæos in urbe Roma inveniens damnavit, et constitutum fecit ut nullus transmarinus in clericatum susciperetur, nisi quinque episcoporum designaret chirographum.

IV Kal. Sancti Vitalis, qui fuit pater sanctorum martyrum Gervasii et Protasii. Ille ergo cum fuisset militans consularis, et cum fuisset cum Paulino iudice suo, Ravennam ingressus est, et cum videret in conspectu iudicis sui Christianum nomine Ursicinum, arte medicum, natione Ligurium, post nimia tormenta capitalem accepisse sententiam; locus autem ubi decollabantur Christiani, hoc habebat vocabulum, ut diceretur ad palmam, eo quod arbores antiquæ palmæ illic essent. Ille igitur, ut diximus,

a Diversæ fuerunt de Marcellino papa eodem sæculo sententiæ: illum inter sanctos recenset Rabanus, quem Nicolaus, Romanus pontifex, lapsum in idololatriam sub Diocletiano confitebatur; idemque legitur in Breviario Romano. Falsum est Donatistas illum Marcellini lapsum non allegasse; urgebant quidem ea ratione Augustinum, qui Marcellinum innocenter pronuntiavit: cum tamen ipsi Donatistæ Melciadem, qui cum Marcellino diis sacrificasse debuerat, iudicem agnovissent. Inde concludas

A post nimia tormenta decollandus, cum veniret ad Palmam, expavit, et dum vellet malo evadere, exclamavit voce magna Vitalis dicens: « Noli, Noli, Ursicine medice, qui alios curare consuevisti, te ipsum æternæ mortis jaculo vulnerare vis? et qui per passiones nimias venisti ad pugnam, coronam perdere vis a Domino tibi præparatam? » Audiens hæc Ursicinus genu posuit, et spiculatorem ut feriret hortabatur, agens poenitentiam quod expavisset, Christi martyrem se fecit. Eodem die natalis sancti Christophori martyris.

III Kal. Romæ passio b Cleti papæ, qui tertius post Petrum Romanæ urbis episcopatum annos duodecim habuit, et ibidem martyrio coronatus est sub Domitiano imperatore.

B II Kal. In Alexandria natalis Afrodissii presbyteri, et aliorum triginta. Et Romæ depositio Quirini episcopi.

MAIUS.

KAL. MAII. Hieremiæ prophetæ, et in Hierapoli c Philippi apostoli qui Ebionitarum hæresin exstinxit, et quievit in pace. Passio sancti Jacobi apostoli in Hierosolyma, quem Scribæ et Pharisæi posuerunt super pinnam templi; sed eum ita agerent, et viderent omnes gratulari in prædicatione ejus, præcipitaverunt eum ex alto, et corruens nihil læsus, sed magis prædicabat; tunc iratus quidam ex Pharisæis pertica fullonis cecidit fortiter in caput ejus, et evertit cerebrum. Et in Hierosolyma passio sancti Judæ, sive Quiriaci episcopi, cui revelatum est lignum Dominicæ crucis. Eodem die in Acauria passio sancti Sigismundi regis.

VI Non. Sancti Patris nostri Athanasii episcopi Alexandrini.

V Non. in Hierosolyma inventio sanctæ crucis ab Helena regina post passionem Domini, anno 253, regnante Constantino imperatore, filio ipsius Helenæ. Romæ, Alexandri papæ, et Eventii, et Theodoli presbyterorum, quorum primus post vincula, carceres, equuleum, virgulas et ignes, punctis creberimis per tota membra peremptus est: sequentes et ipsi post longam carceris sustentiam ignibus examinati, et ad ultimum decollati sunt ab Aureliano iudice tempore Trajani principis. Eodem die depositio sancti Philippi confessoris.

IV Non. Passio sancti Floriani martyris tempore Diocletiani et Maximiani imperatorum, sæviente iniquissimo præside Aquilino apud Nutricum Ripensem [Noricum Ripense]; qui cum se videret superatum a Floriano, jussit eum capitalem subire sententiam, et solum, jam temporibus Augustini varios de Marcellino sparsos esse rumores. Quidquid sit de lapsu, Acta concilii Sinuessani, in quibus res narratur, spuria sunt. Ibi fit mentio *libræ occidentis*, ad indicandos LXXII testes, quæ locutio non nisi temporibus Constantini fuerat in usu. BASN.

b Obiit Cletus a. 91: at persecutio Domitiani, sub quo pati debuit, non nisi anno 95 cœpit, vel, secundum Toinardum, an. 94. BASN.

c Vide Baronium in Martyrologio.

duci ad fluvium Aneso [Anisum], et ibi præcipitari eum de ponte.

III Non. In Arelato depositio sancti Hilarii episcopi, qui Pelagianam hæresin in collatoribusprehendit et corrigere studuit. Antisiodoro eodem die passio sancti Juviani, lectoris et martyris.

II Non. Passio beatorum martyrum Mariani et Jacobi, et aliorum qui cum iis pro nomine Christi passii sunt. Nam per revelationem eis Dominus præsignavit qualiter vitam præsentem per gloriam martyrii finire debuerunt, sicut in martyrio eorum scriptum continetur.

Novis. In Nicomedia natalis Flavii episcopi, et Frodisii, Macrobiani, Augustini episcopi; et in Constantinopoli, Achaici; Augustoduno depositio beati Placiti presbyteri.

VIII Id. Natalis sancti Victoris martyris in civitate Mediolanensi sub Maximiano imperatore. Nam idem imperator jussit beatum Victorem, qui erat Maurus genere, militis officio functus, propter fidem Christi et confessionem multis modis cruciari, hoc est carcere includi, ubi dies sex mansit sine cibo et potu; postea fecit eum fustibus et flagellis frequentibus cædi: deinde plumbo liquato corpus ejus perfundi; sed statim angelus Domini adfuit, et plumbum ita frigidum fecit, sicut aquam de fonte levatam, et non est combustum corpus ejus in ulla parte. Novissime vero, cum nullo modo ad idolorum culturam convertere potuit, sed Victor in fide Christi perseverans ubique victoriam habuit, jussit prædictus tyrannus caput ejus abscindi, quod sanctus Maternus episcopus audiens factum, collegit corpus ejus, et in prædicta civitate cum honore sepelivit.

VII Id. In Axiopoli natalis Quirilli, Gindei et Genonis; et in Tharso Ciliciæ, Aphrodisii; et Romæ natale sancti Beati confessoris.

VI Id. Sanctorum Faltoni, Piloni et aliorum martyrum. Romæ, Calepodii, Senis presbyteri, sub Alexandro imperatore, qui eum fecit occidi a Laodicio, et corpus trahi per civitatem, atque in Tiberim jactari, die. . . . Maiarum, quod inventum pisces levaverunt, et narraverunt Callisto episcopo: at ille acceptum condidit cum aromatibus, et linteaminibus, et sepelivit in cœmeterio ejusdem, via Aurelia, milliario ab Urbe tertio, in crypta Vildemari: tunc decollatus est ab Alexandro Palmachius consul, cum uxore, et filiis, et aliis promiscui sexus quinquaginta duobus; cum quibus et Simplicius senator, qui per doctrinam Callisti papæ et Calepodii presbyteri nuper fuerant baptizati. Scriptum in Passione sancti Callisti papæ. Eodem die natale Gordiani martyris, qui sub Juliano impiissimo imperatore passus est. Nam prædictus tyrannus cum præcepisset memorato Gordiano vicario suo, cum adhuc paganus esset, ut Januarium presbyterum diligenter exquireret, si quo modo illum posset avertere a fide Christi: sanctus autem Ja-

nuarius illum magis lucratus est Christo, et baptizavit simul cum Marina uxore sua; quod audiens factum Julianus præcepit Clementiano judici ut eum, si nollet idolis sacrificare, puniret. Nam iratus jussit inscriptionibus damnari sanctum Januarium presbyterum et beatum Gordianum, uxorem autem ejus Marinam in quadam villa, quæ vocatur Aquas Salvias, in servitio rusticorum opprimi. Cum autem vidisset Clementianus quod sanctus Gordianus nullo modo a statu fidei suæ averti posset, jussit eum primum plumbatis cædi, deinde capite truncari; quod cum factum comperissent Christiani, nocturno silentio venerunt et rapuerunt corpus venerandum sancti martyris Gordiani, et venientes in via quæ Latina nuncupatur, non longe ab urbe Roma milliario plus minus uno, posuerunt eum in crypta, sexto Idus Maias, ubi jam pridem sanctum Epimachum sepelierant.

V Id. Passio sancti Evellii martyris, qui videns passionem sancti Torpetis martyris et mirabilia quæ fecit, credidit Christo, qui antea consiliarius Neronis imperatoris fuit, qualiter Christiani martyrizarentur.

IV Id. Sancti Patris nostri Epiphani episcopi Cypri, et Romæ sancti Pancratii, qui cum esset annorum quatuordecim, sub Diocletiano martyrium capitis detruncatione complevit. Eodem die Romæ passio sanctorum Nerei et Achillei fratrum.

III Id. Festivitas sancti Onesimi confessoris. Ipso die Mariæ martyris festivitas celebratur: quæ cum fasset Tertulli cujusdam viri principalis ancilla, nobilitatem domini mentis benignitate vincebat, et Christo se probavit ingenuam. Hæc cum a domina sua per tormenta a fide Christi recedere cogeretur, nullo modo consensit. Propter hoc prædici tradita est ad cruciandum; sed eam nec minæ ipsius nec tormenta a Christo separare poterant; novissime super petram grandem ad decollandum adducta, ipsius petræ divisione facta, Christi famula illuc intravit, subitoque petra iterum semetipsam concludit, nec quemquam persecutorum ancillam Christi persequi sinebat, sed usque ad diem iudicii ita conclusam servat. Eodem die in oppido Trajectense natale sancti Servatii episcopi et confessoris, qui cum Tungrensem regeret Ecclesiam tempore quo Huni venturi erant in Galliam, timens populo sibi commisso, ne ab Hunis vastaretur, perrexit Romanam deprecaturus, quatenus per merita et intercessionem sanctorum apostolorum impetraret defensionem populi sui. Cumque ibidem jejuniis et obsecrationibus per multorum dierum spatia in tali afflictione moraretur, fertur tale ab apostolo Petro accepisse responsum: « Quid me, vir sanctissime, inquietas? Ecce enim apud Dominum deliberationem prorsus sancitum est, Hunos in Gallias advenire, easque maxima tempestate debere depopulari. Nunc igitur sume consilium meum, accelera velociter, ordina domum tuam, sepulturam compone, relinque linteamina munda. Ecce enim migraveris a corpore,

nec videbunt oculi tui mala quæ facturi sunt Hui in Galliis, sicut locutus est Dominus noster. » Accepto ergo hoc responso remeavit ad Ecclesiam sibi commissam, nuntians suis responsum beati Petri, et post non multos dies vitam præsentem finiens, migravit ad æternam requiem. Hic quoque sepultus in loco Trajectensi, cum sepulcrum ejus sub divo esset positum, nec nix, nec pluvia cecidit super eum, donec a successore ejus sancto Munulo episcopo templum magnum in ejus honore constructum est.

II Id. Sancti Patris Pachumii [Pachonii], qui cum esset factis apostolicæ gratiæ insignis, fundatorque Ægypti cœnobiorum, scripsit monasteriorum Regulas, quas angelo dictante didicerat simul et de tempore Paschali. Ipso die in Syria natalis Victoris et Coronæ, sub Antonino imperatore, duce Alexandriæ Sebastiano. Erat autem Victor miles a Ciliçia, cui Sebastianus in confessione fidei confringi digitos et evelli jussit a cute; deinde illum in caminum ignis mitti, ubi triduo permanens non est læsus; deinde venenum bibere jussus, non est mortuus, sed veneficum potius ad fidem convertit; deinde jussum est nervos corporis ejus tolli; deinde oleum bulliens mitti in pudendis ejus. Post hæc jussit lampades ardentibus suspenso ad latera applicari; post hoc acetum et calcem simul misceri, et dari ei in ore. Deinde oculos erui; dein triduo deorsum capite suspendi, et dum adhuc spiraret, jussit eum excoriari. Tunc Corona cum esset uxor militis cujusdam, cœpit beatificare sanctum Victorem pro gloria martyrii, et dum hoc faceret, vidit duas coronas cœlo delapsas, unam Victori, et alteram sibi missam; cumque et hoc cunctis audientibus protestaretur, tenta est a duce, jussumque duas arbores palmæ curvari ad invicem, et cannabinis funibus ligari Coronam in utraque, manibus et pedibus, et sic arbores dimitti; quod dum fieret, divisa est Corona in duas partes. Erat autem annorum sedecim. Tum quoque Victor decollatus, et ipse victoriæ perennis triumphum meruit.

Idibus. In Syrmio natalis Timothei et sex virginum. Et in Sardinia natale Simplicii presbyteri; et in civitate Filasiana, Rosulæ.

XVII KAL. JUNIAS. In civitate Picino Ausimo natale Diocletiani et Florentini. In Antisiodoro passio sancti Peregrini, primi episcopi ipsius civitatis. In Trecasine depositio Fidoli, presbyteri et confessoris.

XVI KAL. In Alexandria natale Adrionis, Victoris et Basilæ.

XV. KAL. Hortasi et Serapionis presbyteri, et Marci papæ, et Potamionis.

XIV KAL. Sanctæ Pudentianæ virginis, quæ fuit filia Pudentis et soror Praxedis virginis. Ipsa autem soror Praxedis et Pudentiana, omnem facultatem dividentes inter se, cœperunt vendere omne patrimonium et erogare pauperibus. In eodem vero loco

A ubi titulum meo nomini pater earum bonæ recordationis Pudens dedicavit, et hoc cõsilium inter me et famulas Christi Praxedem et Potentianam [Pudentianam] filias sacratas convenit, ut in die sanctæ Paschæ, quia desiderio earum et nimio ardore fidei urgebantur, propter familiam communem, quæ gentilis erat, in eodem titulo fontem baptismi construere studuissent; quem titulum sanctus Pius manu sua consecravit; ubi baptizata est omnis familia eorum, et ingenuitatem postea promeruit: sancta Pudentiana autem duodecimo anno vitæ suæ emigravit ad Dominum. Eodem die natale sanctorum Calocerii [Caloceri] et Parthenii, eunuchorum uxoris Decii imperatoris, quorum unus cum esset præpositus cubiculi, alter vero primicerius, nolentes sacrificare idolis, a Decio occisi sunt. Depositio domini Alcuini.

XIII KAL. Passio sanctorum martyrum Cononis, et filii ejus, in civitate Iconia provinciæ Isauriæ, regnante Aureliano tyranno, sub Domitiano comite. Nam ipse sanctus Conon habuit uxorem, et discessit, castusque permansit, habens filium, et accipiens eum mansit in solitudine. Ambulavit enim in viis Moysi, increpans fluctus, faciens mandata Dei. Erat enim prope ipso loco fluvius torrens, quem nullus poterat de vicino loco a multitudinæ aquæ transire: appropriante vero populo rogabant sanctum Cononem ut eo transfretaret; increpans sanctus Conon aquam statuit eam, et faciens viam eduxit eam. Descendente vero sancto Conone in monasterium suum, jubens aquis ut non currerent usque ad tempus: deinde implens se aqua inundavit plurimum. Cognoscens sanctus Conon quod factum fuisset, pergens venit ad flumen, jubens ei ut ita curreret sicut cursus ejus erat secundum misericordiam Dei: unde hactenus omnes habitantes lætantur ab eo, et subjectæ sunt ei non solum aquæ, sed et omnis ipsa terra. Completum est enim, quod scriptum est: *Quod si habueritis fidem tanquam granum sinapis, dicite huic monti: Transi (Matth. xvii); et non solum aquis imperat, sed et fluctibus jubet.* Nam prædictus Domitianus, agnoscens virtutem sancti viri, ascivit eum ad se et filium ejus, et torquere eos jussit in craticula super carbones ardentibus posita, oleo in ignem fuso; sed vincere eos non potuit, quia Deus de igne eos liberavit; postea malleum ligneum afferre, et manus eorum contere præcepit; sed ipsi in fide cœpta perseveraverunt, sicque orationem facientes tradiderunt spiritum, migrantes ad cœlestia regna.

XII KAL. In Mauritania natale Timothei, et in Ravenna Martyriæ. In civitate Antisiodorensi depositio beati Valis [Valentis] presbyteri et confessoris.

XI KAL. In Africa, Casti et Emili [Æmilii], qui per ignem passionem consummaverunt: scribit Cyprianus libro de Lapsis.

* De illis martyribus nos fusc disseruimus in Historia Ecclesiastica. BASN.

X KAL. Passio sancti Desiderii episcopi et martyris.

IX KAL. In Galliæ civitate Mammetis natale, sanctorum Rogatiani et Donatiani, germanorum et martyrum.

VIII KAL. Romæ sancti Urbanæ papæ et confessoris [martyris], cujus doctrina multi martyrio coronati sunt.

VII KAL. In Britannia depositio Augustini, primi Anglorum episcopi. Eodem die Romæ passio Marcellini papæ, qui temporibus Diocletiani passus est, quo tempore fuit persecutio magna, ut intra triginta dies septemdecim millia hominum promiscui sexus per diversas provincias martyrio coronarentur Christiani. De qua re et ipse Marcellinus ad sacrificium ductus est ut thrificaret, quod et fecit; et post paucos dies, pœnitentia ductus, ab eodem Diocletiano pro fide Christi cum Claudio, et Cyrino, et Antonio, capite est truncatus et coronatus martyrio.

VI KAL. In Parisiaca civitate nativitas sancti Germani episcopi et confessoris, qui ex nobilibus parentibus natus fuit; sed licet eum genitrix ejus malignosa mente interficere voluisset, tamen divino auxilio a periculo mortis liberatus, in pueritia sua sanctis viris ad Dei servitium nutriendum commendatus proficiebat in gratia Dei. Presbyter ordinatus a pontifice Nectario, abbas ad sanctum Symphorianum dignus assistitur: in quo officio non solum virtutibus, sed etiam signis Deo placitus esse demonstratur. Postea vero episcopus ordinatus nobiliter Parisiacam rexit Ecclesiam, multisque promittit non solum in doctrina, sed etiam et in infirmorum curatione. Ad extremum vero in omni bono perfectus octogenarius migravit ad Dominum.

V KAL. Depositio sancti Joannis papæ, quem quia orthodoxus erat, et a Justino imperatore orthodoxo Constantinopolim veniens gloriose susceptus erat, Theodoricus rex Arianus revertentem in Ravenna in custodia tentum ad mortem usque cum aliis æque catholicis viris perduxit xv Kal. Junias. Hujus inenimit sanctus Gregorius in libro Dialogorum, cujus corpus, translatum de Ravenna, sepultum est in basilica sancti Petri apostoli v Kal. Junias, Olybrio consule.

IV KAL. In Treviris depositio Maximini episcopi et confessoris. Eodem die in regione Anagnia [Anagnia] juxta Tridentinam urbem passio sanctorum martyrum Sisinnii diaconi, et Martyrii lectoris, atque Alexandri ostiarii, qui sub Stilicone consule passi, coronam promeruerunt. Nam sanctus Sisinnius capite tuba percussus, atque securibus confossus est. Martyrius fustibus cæsus, Alexander vivus vinctis pedibus trahendus apponitur, ut per scopulorum itinera palpitantium membrorum partes amitteret, donec ad vitæ terminum perveniret.

III KAL. In Antiochia sanctorum martyrum Sicii

[Syci] et Palatini, qui multa tormenta propter nomen Christi passi sunt.

II KAL. Romæ nativitas Petronellæ virginis, filie sancti Petri apostoli, quam beatus apostolus, rogantibus fidelibus, a paralysi sanavit; sed statim ut surrexit sana, et ministerium explevit, iterum jussit eam ad grabatum redire. At ubi in Dei timore cepit esse perfecta, non solum ipsa salvata est, sed etiam plurimis recuperavit in melius suis orationibus sanitatem. Et quoniam nimis speciosa erat, venit ad eam Flaccus comes cum militibus ut eam sibi uxorem acciperet; cui Petronella ait: « Ad puellam inermem cum militibus armatis venisti; si uxorem me habere vis, fac matronas virgines honestas ad me post tres dies venire, ut cum ipsis veniam ad domum tuam. » Factum est autem ut trium dierum acceptum spatium virgo sancta jeuniis et orationibus occuparet, habens secum sanctam virginem Feliculam, collactaneam suam, in Dei timore perfectam. Tertio itaque die veniens ad eam sanctus Nicomedes presbyter, celebravit mysteria Christi; virgo autem sacratissima mox ut Christi sacramentum accepit, reclinans se in lectulum, emisit spiritum. Eodem die martyrizati sunt beatissimi martyres Cantius, Cantianus et Cantianilla, imperante Diocletiano, et regnante Domino nostro Jesu Christo.

JUNIUS.

KAL. JUN. Sancti Nicomedis martyris ecclesiæ dedicatio, et in Thessalonica natale Octavi, et in Antiochia, Zosimi.

IV NON. Romæ Marcellini presbyteri, et Petri exorcistæ, qui multos in carcere ad fidem erudientes, post dura vincula et plurima tormenta decollati sunt sub judice Sereno; et qui eos decollavit, vidit animas eorum splendide ornatas ab angelis ferri ad cœlos, et pœnitentiam agens sub Julio papa baptizatus est in senectute sua nomine Dorotheus. Ipso die in Lugduno sanctæ Blandinæ cum sexaginta octo martyribus, cui a prima luce usque ad vesperam tormenta semper innovantes, ad ultimum victos se tortores contentur: quæ et secundo pulsata cruciatibus non superatur. Tertio quoque die, religata ad stipitem atque in crucis modum distenta, bestiis pabulum præparatur. Quam cum nulla ex bestiis auderet attingere, rursus revocatur ad carcerem: quarto etiam verberibus acta, craticulis exusta, et multa alia perpessa, ad ultimum gladio jugulatur. Tunc et Ponticus puer annorum quindecim per omnia tormentorum genera cum ipsa circumactus, et materna ejus cohortatione roboratus ante illam martyrium consummavit. Sub Antonino imperatore, scriptum in Historia Ecclesiastica, lib. v. Eodem die natalis est Erasmi martyris, qui in Libano monte eremum petivit, ibique mansit annis septem, ubi et multa miracula fecit; hic a Dioclesiano imperatore comprehensus propter fidem Christi multa passus est: quia illum jussu imperatoris nequissimi carnaliter

ccs fustibus et plumbatis cædebant; plumbo, et pice, et sulphure cum cera et oleo ferventi perfundebant; postea in carcerem missum pondere ferri gravabant, quod Domini virtute in cinerem versum est, et nihil eum læsit; ipse vero mortuos suscitavit, et multos debiles sanavit. Deinde vero ab angelo Domini admonitus, in Italiam perrexit, ubi et a Maximiano imperatore multa tormenta passus, ad extremum cum palma martyrii ad æternam vitam migravit. Similiter ipsa feria Junii mensis festività est Bonificii martyris, qui temporibus Diocletiani et Maximiani imperatorum pro nomine Christi passus est. Hunc vero sua domina, nomine Aglaes, a Romana urbe, licet cum ea adulterium perpetraverat, transmisit in loca ubi Christianorum maxima persecutio fuit, ut alicujus sancti corpus pretio acquisitum sibi afferret: ipse autem obediens dictis dominæ suæ perrexit illuc, et inter Christianos comprehensus jussu principis primom olla ferventi cum pice perfusus est, sed in nullo læsus, ab spiculatorum percussus, a conitibus suis, qui secum pergebant, post martyrii palmam ad dominam suam reductus est, quæ ipsum accipiens Romæ via Latina sepelivit, ibique ecclesiam constræctis, Domino instanter servivit.

III Nox. In Africa natale Quirini, et in Tuscia Laurentii, et aliorum quadraginta. Aurelianis civitate depositio sancti Leofardi [Liphardi] presbyteri.

II Nox. In Nivive natalis Dinoci, Attali, Camari, Fyrinæ, Juliæ et Saraciæ, Cyprini.

Non. Jun. Bonificii archiepiscopi, cujus in Fresonis [Frisia] martyrii passio peracta est, et Eobani coepiscopi ejus cum servis Dei Wintrunge, et Walthere, Scirbalde, et Bosan, Hamunde, et Æthelhere, Wancare, et Gundacare, Willehere, et Hadavolfe.

VIII Id. In Africa sancti Amantii, Lucii. In Alexandria, Andreae, Donati et Peregrini. Depositio beati Claudii episcopi.

VII Id. In Gallia Suessionis civitate depositio sancti Melardi episcopi et confessoris, cujus vita plena virtutibus conscripta est. Nam largus fuit in eleemosynis, virtutibus clarus: prophetiæ spiritum habuit, ter quinque annis Veromandensium urbis episcopatum tenuit; ad extremum ad cælestia migrans, Suessionensium ad urbem corpus ejus translatum est, ibique sepulcrum multis virtutum titulis claruit. Eodem die festività sancti Naboris confessoris.

V Id. Romæ, Primi et Feliciani martyrum, qui sub Diocletiano et Maximiniano imp. pro Christi nomine multa tormenta passi sunt. Nam Promoto præsidii ipsi nequissimi imperatores ad puniendum eos tradiderunt; qui cum videret eos nullo modo posse a Christi confessione averti, separavit eos ab invicem, et primitus Felicianum octoginta annos

* Distinguitur hic *Cletus* ab *Anacleto*; sic etiam *Baronius*; tamen si veteribus credas, unus idemque fuit pontifex. *Irenæus*, qui certius neotericis vetera ista noverat, *Anacleto* recenset, *Cletum* omittens. Quinimo *Caius* ipse Romanus presbyter tredecim

A habentem jussit plumbatis cædi: postea vero misit eum in carcerem, et neque cibum neque aquam ei sinebat præbere. Deinde Primum similiter jussit fustibus cædi. Dein vero in amphitheatro sanctos martyres leonibus tradi præcepit, sed nullo modo ab eis læsi sunt, quod videntes turbæ crediderunt in Christum plus quam mille quingenti. Novissime vero sancti martyres a prædicto comite decollati sunt, et a cultoribus Christi in apto loco sepulti. Eodem die nativitas Getulii martyris, qui sub Adriano imperatore passus est. Nam cum esset Christianissimus, et multas eleemosynas et bona opera fecisset, traditus est ab imperatore Cereali vicario suo ad puniendum. Sed sanctus Getulius sana prædicatione convertit eum ad fidem Christi. Sicut et fecit Amanitium tribunum. fratrem ipsius. Sanctus vero Sixtus papa baptizavit Cerealem, et confirmavit in fide. Postea vero cum audisset hoc factum, imperator prædictus tradidit sanctum Getulium Licinio præfecto suo, ut eum cum sociis suis, si nosset sacrificare idolis, mitteret in caminum ignis ardentem; quod cum factum esset, nullo modo ab igne læsi sunt.

IV Id. In Africa Aresi [Aresii], Rogati, et aliorum duodecim. In Hispaniis, Chrispoli [Crispuli], Restituti. In Nicomedia natalis sancti Zachariæ. In Antisiodoro depositio Censuri [Censurii] episcopi.

III Id. Romæ * Anacleti papæ, qui primus beati Petri memoriam construxit et composuit, cum presbyter esset factus a beato Petro, et sepultus est juxta corpus beati Petri apostoli et Barnabæ apostoli.

II Id. Romæ via Aurelia, milliario quinto, passio martyris Basilidis, Cyrini, Naboris et Nazarii, quorum Naborem et Nazarium simul cum Gorgone [Gorgonio] martyre transtulit a Roma in Galliam, Hruocgangus Metensis episcopus, permittente Paulo papa Romano, anno Dominicæ incarnationis 765, et collocavit prædictus episcopus sanctum Gorgonem [Gorgonium] in monasterio quod dicitur Gorzia, sanctum vero Naborem in monasterio quod dicitur Novacella. Sanctum quoque Nazarium in monasterio quod dicitur Laresham, ubi signa et miracula in sanitate infirmorum et debiliū sæpius fiunt.

I Id. In Africa, Luciani et Fortunati. Eadem die nativitas sanctæ Feliculae virginis, et a Flacco comite, qui voluit beatam Petronellam uxorem ducere, post obitum sanctæ Petronellæ, voluit eam accipere uxorem, sed ipsa hoc renuente, tradidit eam vicario suo in custodiam tenebrosam, ubi sine cibo et potu per septem dies mansit: postea vero levavit eam in equuleum, et ibi torquere jussit, donec emitteret spiritum, et sic præcipitavit eam in cloacam, quam sanctus Nicomedes presbyter tulit, successores a Petro ad Victorem recensens, vel Cletum vel Anacleto debuit omittere. De Anacleto nulla mentio in Canone missæ. Sive distinguatur a Cleto, sive unum eundemque facias cum illo, neuter attigit persecutionem Domitiani. BASN.

et sepelivit eam septimo milliario ab urbe Roma. A Quod audiens prædictus comes, jussit comprehendere ipsum Nicomedem presbyterum, et duci ad sacrificandum; quod cum facere nollet, jussit eum plumbatis cædi, donec emitteret spiritum. Corpus vero ejus in Tiberim præcipitatum est, clericus vero ejusdem presbyteri, nomine et opere Justus, collegit corpus ejus, et sepelivit eum juxta muros, via Nomentana.

XVIII KAL. Julii. Elisei prophætæ, et Suessionis civitate passio sanctorum Valerii et Rufini martyrum.

XVII KAL. Nativitas sancti Viti martyris, qui sub Diocletiano et (F. redundat) Antonino imperatoribus multas virtutes operatus est. Fuit enim pater ejus Hylas nomine, sacrilegus et impius, qui jussu principum voluit eum avertere a cultura veræ divinitatis, sed puer sanctus permansit in confessione veræ fidei, erat enim annorum duodecim. Nam multa tormenta pro Christo passus est cum Modesto pædagogico suo, et Crescentia papatissa sua. Nam misit eos persecutor in carcerem, et in clibanum ardentem cum plumbo, resina et pice, sed non nocuit eos ignis, nec leones in ullo eos nocere potuerunt. Novissimè vero juxta fluvium qui dicitur Siler quiescentes sub arbore animas suas Domino reddiderunt.

XVI KAL. Ferreoli presbyteri et Ferrutionis diaconi in civitate Visoncensi [Vesontionensi], qui sub Claudio judice ad trocleas extenti et flagellati, deinde in carcerem seclusi, et mane amputatis linguis prædicabant verbum Dei: post hæc subulæ trigintâ utrique infixæ in manibus et pedibus et pectore: ad ultimum gladio feriuntur. Et in civitate Moguntiaco passio sanctorum Aurei episcopi, et Justinæ sororis ejus, qui ab Hunnis vastantibus prædictam civitatem in ecclesia occisi sunt.

XV KAL. In Aurelianis civitate sancti Aviti presbyteri, cujus vita miraculis coruscabat. Nam ideo scriptum est quod in nativitate ejus lumen de cælo emissum esset, ut sanctum eum demonstraret. Hic, monachus factus, solitudinem expetivit; ibi miraculis factis populis verus Dei famulus innotuit, postea vero monasterium ibi construxit: iste quoque quemdam monachum defunctum in ecclesia, cæteris fratribus somno gravatis, oratione fusa ad Dominum a morte suscitavit. Interea quidam ex Turiensi castro, pro ejus plebiculæ salute, eorumque legatione fungens ad sanctum Avitum devotus accessit, obsecrans eum ut corpus suum ob tutelam loci ipsius castrum illic concederet tumulandum: cui dignam fabricam modis omnibus nomini suo promissit construendam. At ille indignum esse fatetur hominem peccatorem, ac multis criminibus involutum, sub templorum tegmine recondendum, quin potius campis patentibus ad futuram examinationem ossa humiliata tellure sub fossa deceat reponenda; dixitque illi: «Tamen ut cordis vestri quod optat voluntas obtineat, templum in Dei nomine, si per-

sistitis, non dissimulabo fabricandum. Nam corpus meum juxta Aurelianensem urbem a Domino decretum est collocandum.» Hic autem sanctus Dei dum temporalem vitam finivit, licet populi inter se confligerent de corporis ejus sepultura, Aurelianenses tamen victores id secum rapuerunt; super ejus tumulum Hiltiberus rex Francorum ecclesiam ædificavit, et sepulcrum ipsius pretiosis metallis adornavit.

XIV KAL. Romæ, Marci et Marcelliani martyrum, qui, temporibus Diocletiani et Maximiani, per Sebastianum militem Christi a blandimento vano mulierum revocati, ac sano dogmate confortati, pro nomine Christi passi sunt. Eodem die in Antiochia celebratur passio Marinæ virginis, quæ per Olybrium præfectum multa tormenta passa est pro nomine Christi, vincula, carceres, flagella, equuleam: quam et diabolus in draconis specie similiter et in Æthiopsis tentavit et subvertere voluit, sed per signum sanctæ crucis effugatus et superatus est. Novissime vero per prædictum præfectum decollata, cum sacro martyrio vitam finivit.

XIII KAL. Sanctorum Gervasii et Protasii in Mediolano, quorum sepulcra Ambrosius, Domino revelante, reperit, ac ita incorrupta eorum corpora ac si eodem die fuissent interempti: quæ cum in urbem introducerentur, quidam diu cæcus feretri tactu lumen recepit; passi sunt autem sancti martyres Gervasius, et Protasius sub Astachio [Astasio] comite, qui Gervasium jussit tandiu plumbatis tundi, quousque spiritum exhalaret, et Protasium capite cædi; quorum pater Vitalis fuit, et mater Valeria. Paulinus, consularis vir, jussit sanctum Vitalem in equuleo suspendi et in puteum projici, et sic Deus Vitalem martyrem consecravit. Valeria autem tanta est a paganis, et tandiu ab illis cæsa est, ita ut in triduo migraret ad Christum. Romæ nativitas Ursicini martyris.

XII KAL. Translatio sancti Zenonis martyris.

XI KAL. In Moguntia natalis Albani martyris, qui sub Theodosio imperatore de insula Namsia pergens cum sancto Theonesto et Urso Mediolanum venit, indeque exiens, auxiliante Domino, pervenit ad Gallias, et in servitio Dei manens ad martyrium pro nomine Salvatoris promptus. Postquam autem in Augusta civitate beatus Ursus martyrium accepit, Theonestus cum Albano Moguntiacum pervenit, dumque ibi prædicaret verbum Dei, Albanus, discipulus ejus, martyrium explevit, et sepultus est ibi juxta civitatem.

X KAL. Jacobi Alphæi apostoli, et in Britannia sancti Albani martyris, qui tempore Diocletiani in Verolamio civitate, post verbera et tormenta acerba, capite plexus est: sed illo in terram cadente, oculi ejus qui eum percussit, pariter ceciderunt: passus est cum illo etiam unus de militibus, eo quod eum ferire noluerit jussus, divino utique perterritus miraculo, quia viderat beatum martyrem sibi, dum ad coronam martyrii properaret, alveum

annis interpositi orando transmeabilem reddidisse. A tempore pontificatus sui multa dogmata utilia fecit, et errores noxios ab Ecclesia Dei expulit.

IX KAL. Sanctæ Edildrydæ [Edilrudis] virginis et reginæ in Britannia, cujus corpus, cum sedecim annis esset sepultum, incorruptum est inventum. Vigilia sancti Joannis Baptistæ.

VIII. KAL. Nativitas præcursoris Domini, et in Epheso dormitatio sancti Joannis apostoli et evangelistæ. Romæ, Fusci, Lucæ cum aliis viginti duo. In civitate Augustoduno depositio sancti Simplicii.

VII KAL. Thessalonicæ, Bigati, Cantani. Romæ, Lucæ virginis et Aceiæ regis.

VI KAL. Joannis et Pauli Romæ, quorum primus præpositus, secundus fuit primicerius, Constantinæ virginis filiæ Constantini, qui postea sub Juliano martyrium capitis abscissione meruerunt, per Terentianum campiductorem, qui deinde Christianus factus est.

V KAL. Inventio corporum sanctorum Fusciani et Victorici, atque Gentiani martyrum, quæ revelata sunt Lupicino Ambianensium presbytero, qui cum sancto Honoratio, ejusdem civitatis episcopo, ipsas reliquias collegit et in loco apto posuit : quas licet Hilder [Hildericus], rex Francorum ad se transferre vellet, tamen quia non potuit, propterea in eodem loco ædificata basilica, ipsa honorifice sepelivit. Eodem die in Epheso [Epheso] civitate festivas celebratur septem fratrum dormientium, hoc est, Maximiani et Malchi, Martiani [Martiniani], Dionysii, Joannis, Serapionis, Constantini, qui Decianam persecutionem fugientes post multa tormenta fugerunt in speluncam grandem in monte Celeo, et ibi in oratione assidua manserunt; quod audiens Decius imperator, jussit obstrui os speluncæ, ut ibi interirent. Mortuus est Decius imperator et omnis generatio illa, et regnaverunt alii imperatores. Post trecentos ergo septuaginta et duos annos, hoc est, tricesimo octavo anno imperii Theodosii, filii Arcadii imperatoris, quando pullulavit hæresis, volens evacuare spem fidei et resurrectionis mortuorum, ipsi septem fratres, qui in prædicta spelunca usque ad illud tempus quiescebant, suscitati sunt de somno longissimo, et cum in præsentiam hominum illius ævi adducti sunt, apprehensi a quibusdam eo quod pecuniam antiquissimam in mercatum adduxerunt ad comparandum victum sibi, quasi possessores nullorum thesaurorum, cogebantur reddere quod suspicabantur tenere. Sed veritate agnita, adveniente Marino episcopo Ephesiorum, liberati sunt de manibus violentorum, et Theodosio imperatori præsentati, ob testimonium resurrectionis futuræ, iterum redibant in locum pristinum, ubi requiescent usque ad diem universalis judicii.

IV KAL. Leonis papæ, qui post Petrum apostolum quadragesimus septimus in urbe Romana sedit annos viginti unum mensem unum dies tredecim. Hic

et errores noxios ab Ecclesia Dei expulit.

III KAL. Romæ passio sanctorum apostolorum Petri et Pauli, qui, sub Nerone imperatore Simonem Magum vincentes, uno eodemque die pro nomine Christi passi sunt. Hoc est jussu prædicti imperatoris nequissimi, Petrus cruci affixus est, et Paulus capite plexus.

II KAL. In Agrippina, Asclepii, Pamphili; et Lemodicas [Lemovicis] depositio sancti Martialis episcopi et confessoris.

JULIUS.

KAL. JULII. In monte Hor depositio Aaron sacerdotis. Eodem die Romæ octava Luceiæ virginis, sanctimonialis, cum Auceia rege sponso suo, et natale Arelefi confessoris, qui, ab infantia Deo deditus, monasticam vitam expetivit, et a sancto Maximo Aurelianensi episcopo simul cum Avito socio presbyter ordinatus vitam solitariam desiderans, monasteria in diversis locis ædificans, multis virtutibus ante obitum et post obitum, suum claruit, et sanctitas ejus plurimis profuit.

IV NON. Romæ, Processi et Martiniani, qui temporibus Neronis imperatoris passi sunt. Nam dum in custodia beati Petrus et Paulus apostoli a Paulino præfecto servabantur, hi duo viri videntes mirabilia quæ apostoli Christi fecerunt, conversi sunt ad fidem Christi, et a beato Petro apostolo sunt baptizati. Hos quoque dum prædictus Paulinus a fide vera avertere voluisset, et non posset, licet multa tormenta eis fecisset, ad extremum gladio capita jussti amputari. Et in Turonis depositio sanctæ Monegundæ virginis.

V NON. Translatio Thomæ apostoli in Edessam Passus vero in India est.

IV NON. in Gallia, Turonis civitate, ordinatio episcopatus et translatio corporis sancti Martini episcopi et confessoris, et dedicatio basilicæ ipsius.

III NON. In Sicilia natalis Agathonis et Triphenæ [Triphinæ]; et in Tomis, Marini, Theodoti et Sedephæ [Sedophæ].

II NON. Isaïæ prophetæ, et octava apostolorum. Eodem die depositio est beati Goaris confessoris, qui in provincia Aquitanicæ ortus temporibus Hildeberti regis Francorum, statim ab infantia verus Dei cultor fuit. Hic postmodum ibi presbyter consecratus, patriam parentesque deseruit, et in ultimos Gallicæ fines peregrinus sæculo et cælestis patriæ civis excessit. Veniens ergo in provinciam quæ ripis Rheni fluminis contigua Trigoria nuncupatur, atque ad diocesin pertinet Treverorum, infra terminos Wasaliacenses, in ea Deo libere servire delegit. Hic enim hospitalis multum fuit, et largus pauperibus, et Deo in sacris missis et psalmodiis instanter quotidie serviebat. Fecit enim mirabilia multa in vita sua, hoc est, cervam imperio suo stare fecit, ut cuidam lasso ab eo lactis potum acciperet. Dehinc ad Rusticum episcopum Trevirensis advocatus venit, ibique super solis

radium per fenestram micantem ignorans quod solis radius esset cappam suam projecit : quod cum multi magicæ arti deputassent, coram episcopo positus juxta jussionem ejus parvum puerum, hoc est trium dierum ætate, loqui fecit, et patrem simul cum matre quis esset, patefecit. Sicque memoratus episcopus in scelere suo denudatus penitentiam accepit, et prædictus vir sanctus ad locum suum rediens in pace vitam finivit.

NON. JULII. In Alexandria natale Parmeni, Eraclii [Heracii], Helix, Apollonii, Anovi, et aliorum decem et octo.

VIII Id. Natale Procopii in Palestina, qui ab Scythopoli ductus Cæsaream, ad primam responsionis suæ confidentiam irato judice Flaviano capite cæsus est. In pago Austriæ, et castro nomine Wirziburg juxta Mojn fluvium sanctorum natale Chilianii martyris, et duorum sociorum ejus, qui ab Hibernia Scotorum insula venientes, nomen Christi in prædictis locis prædicaverunt; ibique ob veritatis confessionem a quodam judice iniquo nomine Gozberto trucidati sunt, et postea multis signis veri Christi martyres esse claruerunt.

VII Id. In civitate Tyro natale sanctorum Anatolix et Audacis sub Decio imperatore, quorum Anatolia cum multos in Piceno infirmos, lunaticos ac dæmoniacos curasset, ducta est, jubente Festiano [Faustiniiano], ad civitatem Tyri, et diversis plagarum generibus vexata; deinde cum serpente tota nocte inclusa, nihil læsa est. Quin et ipsum Marsum, qui serpentem dimiserat, nomine Audacem, mane a suo serpente devorandum eripuit, et ad Christum martyriumque convertit. Nam ipse post hæc ob confessionem veritatis in custodiam datus, nec mora, capitali sententia coronatus est. Ipsa quoque virgo Christi gladio transverberata, cum staret extensis manibus in oratione, ita ut per dextrum latus gladius missus per sinistram exiret, quæ passa est VII Idus Julii, sepulta autem mane a civibus Tyrensibus. Audax vero quia de Oriente erat, ab uxore sua et filiis illo translatus est. Eodem die, VII Iduum Juliarum, depositio sancti Patris nostri Ephrem, viri doctissimi et religiosissimi. Eodem die in Ægypto natale est Cyrilli episcopi, qui cum a Lucio duce sacrificare idolis cogeretur, et nollet hoc consentire, jussit eum dux succenso igne in medio poni, et cum arsisent omnia ligna, et esset cinis, spectantibus religiosus viris, ut ossa ejus colligerent, invenitur super pavimentum sedens extensis manibus ad cælum: at vero videntes signum, quod Dominus in eum ostenderat, mirabantur, stupentes, quod sic intactus esset ab igne, et ob hoc multi crediderunt in Christum; postea vero prædictus dux jussit eum gladio percusi, et ille gaudens percussus reddidit sovirum.

VI Id. Romæ, septem fratrum aliorum sanctæ Felicitatis, id est, Felicis, Philippi, Vitalis, Martialis, Alexandri, Silani [Silvani] et Januarii, sub præfecto Urbis Publio, tempore Antonini principis: e

A quibus Januarius, post verbera virgarum et carceris macerationem plumbatis occisus est. Felix ac Philippus fustibus mactati. Silanus [Silvanus] præcipitio interemptus. Alexander, Vitalis et Martialis capitali sententia puniti. Eodem die natale est Rufinæ et Secundæ, duarum sororum, quæ sub persecutione Valeriani et Gallieni Augustorum per acerbissimum præfectum Archisilaum, eo quod fidem Christi negare et virginitatem perdere noluerunt, post varia tormenta quæ cis inflixit, ab ipso decollati sunt.

V Id. In Africa, Mariani, et depositio Benedicti abbatis et Januarii. In Armenia civitate Nicopoli, item Januarii et Pelagiæ, qui tormentis subditi, non solum unguis, sed et testa, corpora eorum usque in diem quartum Idus eandem passionem habuerunt.

IV Id. In Aquileia natale sanctorum Fortunati et Armigeri. Lugduno Gallix depositio Viventii episcopi.

III Id. In Antiochia passio Margarethæ virginis, quam Olybrius consul stuprare volens et a fide Christi avertere, multis tormentis eam afflixit, hoc est in equuleo suspensam unguis acerbissimis jussit carnes ejus lacerare, postea in carcerem tenebrosam eam misit, ubi diaboli seductiones, qui in specie draconis et Æthiopis illi apparuit, superavit, et nihil ei illius fraus nocere potuit; novissime vero gladio persecutoris decollata est, et ad vitam migravit æternam.

C II Id. Sancti Focatis [Phocæ] episcopi Ponti, qui sub Trajano imperatore, præfecto Africano, carcerem, vincula, ferrum, ignem etiam pro Christo superavit; cujus reliquix in basilica Apostolorum, in Gallix civitate Vienna habentur. Lugduno Gallix natale Justi episcopi et confessoris.

Id. Sancti Cyrici et matris ejus in portu Romano, Eutropii, Zosimæ, et Bonosæ sororum, et infantum decem; et in Sirmio Agrippini, Secundi, Maximini, Martialis et Jacobi episcopi.

XVII KAL. Augusti. In Ostia natale Hilarini, qui sub persecutione Juliani cum nollet sacrificare, fustibus cæsus, martyrium sumpsit.

D XVI KAL. In Carthagine Scillitanorum, id est, Sperati, Martialis, Cithii, Vesturii [Nartali, Cythini, Beturii], Felicis, Aquilini, Lactantii, Januarii, Generosi, Vestæ [Aquili, Letarii, Januariæ, Generosæ, Bessix], Donatæ et Secundæ sub Saturnio [Saturnino] præfecto, qui post primam Christi confessionem in carcerem missi, et in ligno confixi, et mane gladio decollati sunt.

XV KAL. Depositio in Mettis civitate sancti Arnulphi confessoris celebratur, qui ab infantia ad Dei servitium aptus fuit. Nam primum apud aulicos regis, hoc est, Gundolfum subregulum ac rectorem palatii nutritus fuit; sed jugis illius meditatio circa monasteria vel loca sancta vigilabat, largus erat in eleemosynis, et cura illi maxima erga pauperes fuit. Postea vero episcopus Mettensium est ordinatus; in

quo gradu positus multa miracula fecit in sanitate A infirmorum; cum autem illi inspiratio divina solitariam vitam in mentem dedit, ubi contemplationi divinæ jugiter vacaret, perrexit in secretum locum, et sedulo in Dei servitio laborabat, donec vocatio cœlestis ad æternam requiem illum perduxit.

XIV KAL. Sancti Patris nostri Arsenii, de quo in verbis seniorum refertur quia propter redundantiam lacrymarum tergendam sudarium semper in manu sua vel sinu habuerit.

XIII KAL. In Africa natale Luciani, Petri, Amabilis et Nunninæ; et Thebaidæ, Victoris [Victoris], et in Damasco, Savini [Sabini].

XII KAL. Sancti Danielis prophætæ. Romæ, Praxedis virginis, quæ fuit soror Potentianæ, et temporibus Antonini imperatoris multos Christianos de sua B substantia fovebat. Cum autem divulgatum esset Antonino imperatori quod conventus feret in titulo Praxedis, misit et tenuit Symmetrium presbyterum, cum aliis viginti duobus, quos sine interrogatione gladio puniri præcepit in eodem titulo, quorum corpora beata Praxedis collegit et sepelivit in cœmeterio Priscillæ sub die vii Kal. Julii. Tunc afflictione constricta beata Praxedis ingemuit, et oravit ad Dominum ut transiret ex hoc mundo, cujus orationes et lacrymæ ad Dominum Jesum Christum pervenerunt. Post martirium sanctorum supra dictorum et coronam, migravit ad Dominum virgo sacrata sub die xii Kal. Augusti. Et apud Tiburtinam urbem Italiæ natale Symphorosæ cum filiis septem, Crescente, C Juliano, Nemesio, Primitivo, Justino, Stacteo, Eugenio; cum quibus simul passa est ab Adriano principe, qui ipsam Symphorosam jussit palmis cædi, deinde suspendi crinibus; sed cum superari nullatenus posset, jussit eam alligato saxo in fluvio præcipitari: cujus frater Eugenius, curiæ principalis Tiburtinæ, colligens corpus ejus sepelivit, et mane imperator jussit septem figi stipites, ibique filios ejus ad trocæas extendi, et Crescentem in gutture transfigi, Luciaum in pectore, Nemesium in corde, Primitivum per umbilicum, Justinum per membra distensum scindi per singulos corporis nodos atque juncturas, Stacteam lanceis innumerabilibus donec moreretur, in terram configi, Eugenium fandi a pectore usque ad inferiores partes. Altera autem die veniens Adrianus imperator ad fanum Herculis, D jussit corpora eorum simul auferri, et projici in foveam altam. Post septem vero dies, in die octavo martyrii eorum, filiam Adriani imperatoris arripuit diabolus, et veniens ad locum ubi obruti erant sancti, clamabat per os ejus diabolus dicens: « Domini mei septem germani martyres Christi, incenditis me miseram. » Ipse autem Adrianus similiter arreptus a dæmonio miserabiliter vitam corporalem finivit. Eodem die in civitate Verona translatio sancti Zenonis martyris, cujus beatus Gregorius in libris Dialogorum meminit. Eodem die passio est Victoris, Massiliensis episcopi, qui sub Diocletiano et Maximiano imperatoribus propter fidem Christi per Arterium

præsidem trucidatus est simul cum militibus Eleutherio, Feliciano et Alexandro. Nam cum memoratus episcopus prædictis militibus ad custodiendum in carcerem traditus esset, ibi angelica visione visitatus est. Unde ipsi custodes videntes ibi lumen splendidum, cadentes ad beati Victoris genua, remedium ab eo implorant: quos cum sanctus episcopus baptizasset, et ipsi in confessione nominis Christi usque in finem perseverassent, martyrio coronati sunt. Similiter et episcopus jussu imperatoris decollatus est. Unde et post martirium sanctorum expletum, Maximianus imperator dæmonum infestatione valde torquebatur, qui inter pœnas ad Arterium præsidem clamare cœpit ac dicere: « Heu incidor miser a sanctis viris ac torqueor: qui ut video jam et nos excludimus a luce, quam tulimus, torquet et pœna quam dedimus; majus est, quod recepimus, quam quod intulisse probamur; » qui usque ad quartum diem tortus, die quinto a semetipso laqueatus et jam omni pntredinis squalore decoctus, vermibus bulliens, in tirocinio vitæ suæ malum digna morte finivit.

XI KAL. Nativitas Mariæ Magdalenzæ. In Antiochia natale sanctorum Cyrilli episcopi, Andræ; et in Anquira [Ancyro] Galatiæ natalis sancti Platonis, cujus gesta habentur.

X KAL. Depositio sancti Apollinaris episcopi in Ravenna, qui Romæ ordinatus ab apostolo Petro, et illic missus est; qui etiam in Æmilia prædicavit et in partibus Corinthiorum, et in Mysia et in ripa Danubii, et in partibus Thraciæ, in quibus locis exsilio relegatus est, et ubicunque pervenit, innumeras virtutes fecit et passiones sustinuit: nam nimia cum cæde mactatus est, et rursus diutius fustibus cæsus, ac nudis pedibus super prunas impositus, rursus cæsus et equulo appensus tortus est, et saxo os ejus contusum est, et cum gravissimo ferri pondere inclusus in carcere horrifco, atque in ligno extensus est, ubi ab hominibus quidem neglectus, sed ab angelo publice pastus est. Deinde catenatus in exsiliu directus est, in quo rursus diutius fustibus cæsus, et rursus in Ravenna ligatus, a paganis cæsus et vulneratus est, et rursus in carcerem missus et cæsus. Sic martyrium consummavit sub Vespasiano Cæsare, Demosthene patricio; rexit Ecclesiam annis D viginti octo, diebus quatuor.

IX KAL. In Tyro civitate natale sanctæ Christinæ virginis, quæ in Filium Dei credens, et cultui ejus deserviens, non potuit ab Urbano patre suo ullo modo inde divelli, sed idola ejus conterens dispersit, et dedit ea pauperibus; ob quod factum pater ejus multis tormentis eam afficiebat, hoc est, plumbatis eam cædebat, similiter et virgis nudam flagellabat, et duodecim homines fustibus cædebat, et carnes ejus ab ossibus solvebant. Postea eam ignibus uri præcepit, sed non prævaluit. Deinde saxo ad collum ejus ligato in mare præcepit eam mergere, sed Domini auxilio inde liberata est. Cum autem propter scelera sua pater ejus exstinctus est, ab aliis judicibus, hoc

est Dione et Juliano, multa tormenta passa est, sed Dei judicio extinctis hostibus, per martyrium migravit ad Christum. Eodem die natale est sancti Victorini, qui cum fratre Severino audiens vocem Dei in Evangelio dicentis ad divitem: *Si vis perfectus esse, vade, vende omnia quæ habes, et da pauperibus*, et reliqua (*Math. x*); reliquerunt ambo fratres mundi divitias, et omnia sua dispensantes pauperibus, eremiticam vitam elegerunt, ibique nobiliter vixerunt, licet Victorinus ad tempus delusus fuisset a diabolo, sed tamen Domini gratia de inimico victor existens nobiliter triumphavit, sicut in Vita illorum pleniter narratur.

VIII KAL. Nativitas sancti Jacobi Zebedæi apostoli. Eodem die Romæ natale Eutyrciani [Eutyrciani] papæ et martyris. Hic constituit fruges super altare tantum fabas et uvas benedici. Hic temporibus suis per diversa loca trecentos quadraginta unum martyres manu sua sepelivit. Qui hoc constituit ut quicumque fidelium martyrem sepeliret, sine dalmatica et colobio purpurato nulla ratione sepeliret: quod tunc usque ad notitiam sibi divulgaretur. Eodem die passio est sancti Christophori martyris, qui in Samo civitate a Dagno rege martyrizatus est. Nam per varia tormenta rex illum cruciare jussit. Sed vir sanctus impetravit a Domino ut multi crederent per ipsum in Christo, nec non et ipsum regem, qui sagittæ ictu oculum perdidit, sanguinis sui gutta post passionem suam sanavit, sicut ei ipse ante prædixit, et ad fidem Christi convertit.

VII KAL. In Laodicia Phrygiæ natale sanctorum C Joviani et Juliani.

VI KAL. In Syria Simeonis monachi. In Campaniæ civitate Nola natale Felicis, et in alio loco Juliæ et Jocundæ. In civitate Antisiodoro natale sancti Etheri [Etherii] episcopi.

V KAL. Romæ, Victoris papæ et martyris, qui constituit in Ecclesia ut faciente necessitate ubi inventum esset, sive in flumine, sive in fonte, sive in mari, tantum Christianæ credulitatis confessione declarata, quicumque hominum veniens ex gentili baptizaretur: et sepultus est juxta corpus beati Petri apostoli in Vaticano. Eodem die Romæ depositio sancti Innocentii papæ. Hic constitutum fecit de omni Ecclesia, et de regulis monasteriorum, et de Judæis, et de paganis, et multos Cataphrygas invenit, quos exilio monasterio relegavit; et hic invenit Pelagium, et Cælestinum hæreticos, et damnavit eos, et hoc constituit ut qui nati fuerint de Christiano [*Forte add. debeant*] denuo nasci per baptismum, hoc est baptizari, quod Pelagius damnavit.

IV KAL. Depositio sancti Lupi episcopi de Treca, qui cum Germano venit Britanniam, et quinquaginta duos annos ibi sacerdotio functus est: qui tempore regis Attilæ, qui Galliam vastabat, sicut in hymno ejus cantatur, dum bella cuncta perderent, orando Treca munivit. Romæ eodem die passio Felicis papæ et martyris. Hic Felix declaravit Constantium filium Constantini esse hæreticum, cum secundo re-

baptizaretur ab Eusebio, Nicomediensi episcopo, et juxta præcepta ejusdem Constantii Augusti martyrio coronatur et capite detruncatur. Aurelianus civitate depositio beati Prosperi episcopi, doctissimi viri et sanctissimi. Eodem die passio celebratur Simplicis [Simplicii] et Faustini germanorum, qui sub Diocletiano et Maximiano imperatoribus in urbe Romana propter fidem Christi decollati sunt. Similiter et germana eorum, Beatrix nomine, eo quod corpora eorum cum Crispo et Joanne presbyteris sepelivit, a Lucretio præfecto præfocata reddidit spiritum, et usque in finem vitæ in Christi confessione perseveravit. Lucretius vero ab immundo spiritu arreptus in convivio suo expiravit.

III KAL. Romæ, Abdo et Sennis [Abdon et Sennen] subregulorum, qui cum Curnula civitate Persarum vincula paterentur a Decio, ad ultimum duxit eos Romam catenis obligatos, et diversis poenis maceratos, ubi primo plumbatis cæsi, et inde gladio interfecti sunt. Antisiodoro depositio Ursi episcopi.

II KAL. In Africa civitate Sinnada natale sanctorum Democriti, Secundi, Dionysii, Thyrsi: Antisiodoro depositio sancti Germani episcopi et confessoris, qui multis virtutibus, doctrina et continentia clarus, etiam Bretonum [Britonum] fidem per duas vices a Pelagiana hæresi defendit. Et in Vercellis, Eusebii episcopi, qui moventibus persecutione Arianis sub Constantio principe martyrium passus est.

AUGUSTUS.

KAL. AUGUSTI. Sanctorum Machabæorum septem fratrum cum matre sua, qui passi sunt sub Antiocho rege. Romæ dedicatio primæ ecclesiæ a beato Petro constructæ et consecratæ.

IV NON. Romæ Stephani papæ, qui martyrio coronatus est in persecutione Valeriani principis. Eodem die natale sanctæ Theodoræ cum tribus filiis suis, in provincia Bithyniæ, urbe Nicææ, tempore Diocletiani sub comite Leucadio, qui hanc ferro vinciam cum filiis consulari Bithyniæ Nicetio destinavit. At ille primo ejus filium primogenitum Evodium Christum fiducialiter contentem fecit sustibus cædi. Deinde illam cum omnibus filiis igne consumi. Scriptum in passione sanctæ Anastasiæ.

III NON. In Antiochia sancti Stephani protomartyris, ubi haberi dicitur unus de lapidibus quibus in brachio percussus est, et multas ex eo virtutes sanitatum fieri. Eodem die in Hierosolymis inventio corporis ejusdem beati Stephani martyris et sanctorum Gamalielis et Nicojemi.

II NON. Sancti Justini confessoris Christi: de quo narratur in passione Xisti atque Laurentii, quod multos ad fidem Christi converteret, nec non et sanctorum martyrum sepeliret.

NON. In civitate Augusta passio sanctæ Afræ martyris, cujus conversio et vita, nec non et passio, conscripta habetur. Et alibi natale sanctorum Flo-

riani et Philistinæ. In civitate Catalaunice depositio Memmii [Memmi] episcopi et confessoris, de quo legitur quod a beato Petro apostolo in Romana urbe episcopus ordinatus missus fuisset in Galliam simul cum sancto Dionysio et sancto Sexto, atque sancto Eucharzio ad prædicandum verbum Dei, qui etiam virtutes multas fecit, et novissime nobiliter vitam præsentem finiens, ad requiem migravit æternam.

VIII Id. Romæ sancti Sixti episcopi, Felicissimi, et Agapeti [Agapiti] diaconi, qui decollati sunt sub Decio. Decollati sunt cum eo et alii quatuor diaconi, Januarius, Magnus, Vincentius [Innocentius] et Stephanus, ut in Gestis pontificalibus legitur.

VII Id. In Aricio, Donati episcopi et martyris, qui, ut Gregorius in libro Dialogorum meminit, fractum a paganis calicem sanctum ad missas orando restauravit. Mediolano natiuitas sancti Faustini.

VI Id. Sancti Cyriaci martyris, qui a beato Marcello papa diaconus ordinatus simul cum Sisinnio socio multa miracula fecit, sub Maximiano imperatore, et demones ab obsessis hominibus expulit: novissime vero per Carpasium vicarium jussu Maximiani decollatus est cum aliis numero viginti uno.

V Id. Romæ, sancti Romani militis, qui, confessione sancti Laurentii compunctus, petiit ab eo baptizari, et mox, iubente Decio, cum fustibus exhibitus et decollatus est. Et in Verona civitate passio sanctorum martyrum Firmi et Rustici, qui tempore Maximini [Maximiani] imperatoris et Anulini, consiliarii ejus, passi sunt.

IV Id. Sancti Laurentii sub Decio, qui post plurima tormenta carceris, verberum diversorum, laminarum ardentium, ad ultimum in crate ferrea assatus martyrium complevit.

III Id. Romæ natale sanctæ Susannæ virginis, quæ fuit filia Gabini presbyteri, patris Gaii [Caii] papæ. Hæc ergo virgo sub Diocletiano imp. passa est, eo quod nollet Maximo filio suo in conjugio sociari, sed in virginitate permanere. Hortante eam Gaius [Caio] episcopo, nec non et Serena Augusta, ut stabilis permaneret in fide Christi et castitate perpetua. Propter hoc jussit eam Diocletianus post alia tormenta in domo propria percuti, et sic martyrium consummavit. Prædicta vero Serena Augusta collegit corpus sanctæ virginis, et sanguinem quem fuderat in eodem loco cum sno velamine tersit, et posuit in capsam argenteam in palatio suo. Ubi diu noctuque furtivis vicibus orare non cessabat, corpus autem sanctæ Susannæ ipsa manibus suis ornavit cava linteaminibus et aromatibus, et posuit juxta corpora sanctorum in cœmeterio Alexandri. Eodem die passio sancti Tiburtii martyris, de quo scriptum

est in passione sancti Sebastiani martyris, quod conversum ad fidem Christi et baptizatum a Polycarpo presbytero, sanctus Sebastianus eum a fonte baptismatis suscepisset, fortiter paganis et infidelibus resisteret. Nam jussu Fabiani præsidis super prunas ardentes nudis pedibus incedens, in nullo læsus est: postea vero a prædicto Fabiano, machinante Torquato apostata, gladio transverberatus martyrium explevit: posthæc autem Torquatus egit ut Castulus, ceterius palatii, hospes sanctorum, fuisset arctatus, et hic tertio appensus, tertio auditus, in confessione Domini perseverans, missus est in foveam, et dimissa est super eum massa arenarii, et ipse cum palma martyrii migravit ad Christum. Quod cum fortiter pertulissent, et laudem Domini cantassent, jussit eos iniquus judex ambos ibi ubi stabant lanceis per latera verberari, et ipsi per martyrii gloriam ad siderea regna migrarunt. Eodem die depositio beati Gaugerici episcopi, qui in Eposio castro ortus fuit. Hic statim in juventute meditationi legis Dei et psalmodiæ intentus fuit. Post vero a beato episcopo Rhemensium civitatis, in Cameracorensi [Cameracensi] civitate episcopus est ordinatus; qui multis virtutibus claruit, maxime in absolutione victorum qui in carceribus custodiebantur. Cum ergo eos a præsidibus qui illos in carceres miserant, absolvi non posset impetrare, ad Dominum prece fusa absolvere promeruit, qui etiam cæcos illuminavit et infirmos curavit. Cum autem in episcopatu suo triginta tres annos feliciter explevit, ad Dominum migravit; quod multis indicis miraculorum juxta sepulcrum ejus ita factum claruit.

II Id. In Sicilia civitate Catinensium natale Eupli [Euplii] diaconi, qui cum diutissime torqueretur, decollatus est a Calvisiano consulari, tempore Diocletiani et Maximiani.

I Id. Romæ, sancti Hippolyti, qui tempore Decii ligatus pedibus ad colla indomitum equorum, sic per carduos ac tribulos tractus emisit spiritum, et Concordiæ nutricis ejus, quæ ante ipsum plumbatis cesa martyrizavit, et aliorum novemdecim de domo ejus, qui simul decollati sunt. Eodem die natale sancti Cassiani Romæ, qui cum adorare idola noluisse, interrogatus a persecutore quid artis haberet, respondit quia pueros notas doceret; et mox spoliatus vestibus, ac manibus post terga revinctis, statuitur in medio, vocatisque pueris, quibus docendo exosus factus erat, data est facultas eum perimendi; at illi quantum doluerant discentes, tantum se ulcisci gaudentes, alii eum tabulis ac buxibus (*sic ms.*) feriebant, alii stylis vulnerabant: quorum quanto infirmior erat manus, tanto graviorem martyrii penam dilata morte faciebat. De quo scripsit Prudentius

* Eadem habet Beda: attamen hanc historiam penitus ruere monet Baluzius ad Lactantium: 1. enim falsum est Serenam fuisse Augustam, cum unicam uxorem duxerit Diocletianus nomine Priscam. 2. Fallitur Rabanus, qui credat Diocletiano fuisse filium, cui Susannam conjugio jungere propriamque dicere voluerit; quippe nullos habuit filios Augustus, sed Valeria ejus filia Galerio nupsit. 3. Illa denique Va-

leria conjugii supervixit et miserabili morte obiit sub Licinio. Videas tamen hac de re Aringhūm Romæ Subterraneæ l. iv, c. 79, qui hæc subjicit ex cod. ms.: « Posuit juxta corpora sanctorum Chriſanthæ et Dariæ via Salaria in arenario juxta sanctum Alexandrum in civitate Teiguna III Id. Aug. » Susannæ ecclesiam a fundamentis restituit Leo III. BASN.

poeta. Item eodem die Pictavis civitate depositio sanctæ Radegundis reginæ et in Germania provincia sancti Vigeberecti [Vuigberti] presbyteri et confessoris.

XIX KAL. SEPTEMB. Natale sancti Eusebii presbyteri et confessoris, qui sub Constantio imperatore Ariano, machinante Liberio a præsule similiter hæretico, confessionem suam complevit. Nam prædictus Constantius subrogatu Liberii includit Eusebium presbyterum in quoddam cubiculum domus suæ, quod humile erat in latitudine pedibus quatuor, et ibi multis mensibus in oratione constanter perseverans, inclusus tamen post menses septem dormitionem accepit, Nona decima Kal. Septembris, cujus corpus collegerunt Gregorius et Orosius presbyteri, et parentes ejus, et sepelierunt in crypta juxta corpus beati Sixti martyris et episcopi, via Appia in cœneterio Callisti, ubi et titulum ipsius scribentes posuerunt pro commemoratione ejus: *Eusebio hœmini Dei*. Eodem tempore auditum est a Constantio imperatore eo quod Gregorius et Orosius presbyteri colligerent corpus Eusebii presbyteri, et in eadem crypta vivum includi præcepit Gregorium. Tunc Orosius presbyter collegit semivivum beatum Gregorium nocte occulte propter Constantium Augustum, et emissio spiritu sepellivit eum juxta corpus sancti Eusebii presbyteri.

XVIII KAL. Assumptio sanctæ Mariæ, et in Nicomedia natale sanctorum Strattonis, Philippi et Euty-chiani, cum sociis eorum.

XVII KAL. In Alexandria natale sanctorum Orionis, Æmilii, Agnati. In Perside natale sancti Thyrsii cum sociis suis.

XVI KAL. In Cæsarea Cappadociæ, Mammetis, qui temporibus Aureliani tyranni, quando persecutio maxima fuit Christianorum, cum puer esset decem annorum, relictis omnibus fugit in montem cum pecoribus suis quæ ibidem pascebat, et lacte eorum vescabatur: ubi visitatio divina super illum venit, eique præsignavit qualiter pro Christi nomine pati deberet. Ergo cum feræ sylvestres ad eum venissent, ipseque sedens quotidie Evangelium legeret, mansuetissime circa eum versabantur, eorumque lacte servus Dei et se et alios pauperes in alimoniis juvabat. Cum audisset hoc Alexander præses, eum inter feras communiter vivere, magicæ artû hoc deputavit: vocatumque ad se multis tormentis afflixit, hoc est equuleo suspensum torquebat, in caminum ignis ardentis misit, et in nullo eum ignis ledere potuit: postea eum lapidare jussit, in tantum ut collectis lapidibus et in Christi martyrem projectis pene coopertum corpus esset, quem persecutor mortuum credens recessit, sed Dominus martyrem suum illæsum servans, postea divina vocatione ad cœlestia regna eum accessivit, sicque in pace animam rediens ad æternam requiem migravit.

XV KAL. Natale sancti Agapeti martyris, qui sub Antiocho rege cum esset puer annorum quindecim

a Quis ille Liberius præsul? an pontifex Romanus, qui sub Constantio fidem orthodoxam dejera-

A pro fide Christi passus est; hic nervis cædebatur et flagellis atrocissimis, fumum ignis adhibuerunt, et caldam bullientem fuderunt super ventrem ejus, sed nihil illi nocuerunt; ad extremum decollatus est, et sic martyrium suum complevit.

XIV KAL. Natale sancti Magii, seu [pro item] sancti Andreae martyris cum sociis suis duobus milibus quingentis nonaginta septem.

XIII KAL. Samuelis prophetæ. In Alexandria natale Dioscori, et alibi depositio Filiberti abbatis. In Lucania, sanctorum Valentiniani, Leontii. In Sinnada civitate natale sanctorum Piricii, Arci, Maximi confessoris, Pamphili, Coloni confessoris.

XII KAL. In Hispaniis nativitas sanctorum Vincentii et Juliani. In Sardinia natale sanctorum B Luxuri [Luxorii], Trajani. In Gavali vico Minatensi natale sancti Privati martyris.

XI KAL. Sancti Timothei, qui ab Antiochia veniens Romam sub Miltiade papa susceptus est in hospitium a Sylvestro, qui postea episcopus factus est: qui cum annum totum et aliquot menses ibi prædicans multos ad Christum convertisset, tentus a Tarquinio Urbis præfecto, et longa carceris custodia maceratus cum sacrificare idolis noluisset, tertio cæsus, ac gravissimis suppliciis atrectatus, ad ultimum decollatus et juxta beatum Paulum Apostolum sepultus est. Scriptum in historia sancti Sylvestri. Eodem die Augustoduno passio sancti Symphoriani martyris.

X KAL. Passio trium fratrum sub Lysia præside in provincia Lycia, civitate Ægea, hoc est, Claudii, Asterii, Neonis, quos singillatim præses torqueri præcepit, primum Claudium equuleo suspendi, flammis pedibus ex parte laniatis adhiberi, testa acutissima et candela ardente latera ejus aduri; Asterium vero fratrem ejus similiter jussit in equuleo suspendi, carbones ardentis sub pedibus ejus substerni; tertium fratrem ejus, hoc est Neonem, jussit in cervice torqueri, carbones super mitti, et nervis dorsum ejus cedere. Mulieres autem, hoc est, Domninam [Donuinam], et Theonillam projicere in terram, et alapis eas cædi, et capita tondi [tonderi], et sic carbonibus succendi: ad extremum vero corpora eorum sacco inclusa in mare jussit demergi.

IX KAL. Natale Bartholomæi apostoli, qui nomen ex Syra lingua suscepit, et interpretatur *Alius suspendentis aquas*. Lycaoniam [In Lycaonia] prædicavit: ad ultimum in Albano majoris Armeniæ urbe vivens a barbaris decoriatus, atque per jussum regis Astyagis decollatus, sicque terræ conditus, IX Kal. Septembr.

VIII KAL. Passio Genesisii martyris sub imperatore Diocletiano, qui fuit primum sub gentilitate arte mimus, sed postea Christi confessor factus, multis modis a persecutoribus est cruciatus, hoc est fustibus cæsus, equuleo suspensus, flammis adustus, novissime decollatus.

vit? Eusebii Acta mss. habuit Baronius rem tamen non aperuit. Bas.

VII KAL. Natale Herenæi [Irenæi] et Abundii Romæ, quos Deciana persecutio jussit Valerianus in cloaca necari: eo quod corpus beatæ Concordiæ in cloacam missum levaverint, et ipsorum quoque corpus levavit Justinus presbyter, et sepelivit in crypta juxta beatum Laurentium.

VI KAL. In Gallia Arelato civitate depositio sancti Cæsarii episcopi. Augustoduno depositio sancti Syagrii episcopi.

V KAL. In Africa depositio sancti Augustini episcopi, qui primo de sua civitate propter barbaros Sardiniam translatus, nuper a Luitbrando rege Longobardorum Ticinis [Ticinum] relatus et honorifice conditus est. Eodem die natale sancti Hermetis martyris.

IV KAL. In Venusio, civitate Apuliæ, natale Felicis B episcopi civitatis Tubrozensis, et Januarii presbyteri, et Fortunatiani et Septimini, lectorum, qui temporibus Diocletiani in sua civitate tenti a Magnelliano procuratore XVIII Kal. Julii, inde multis diu vinculis et carceribus macerati, et in Asia, et in Sicilia, tandem in occasione gladii consummati sunt. Natale sanctæ Sabinæ martyris. Eadem die celebratur decollatio sancti Joannis Baptistæ, qui primo in Samaria conditus, nunc in Alexandria: porro caput de Jerosolymis ad Phœnicis urbem Emissam [Edessam] delatum est.

III KAL. Romæ natale sanctorum martyrum Felicis et Audacti, Gaudentiæ virginis cum reliquis tribus, et depositio Agili abbatis.

II KAL. Treviris depositio sancti Paulini episcopi C et confessoris, qui cum pro fide catholica a Constantio imperatore filio Constantini exiliatus fuisset, ibidem requievit.

SEPTEMBER.

KAL. SEPTEMB. Cennomannis civitate Galliæ natale Victoris [Victorii] episcopi. Nam dum sanctus Martinus Turonensis episcopus perrexit ad sepeliendum Leporium, pontificem supradictæ urbis, et venisset ad oppidum, respiciens vidit hominem operantem in vinea, eratque clericus, subdiaconi officium adeptus: revelatumque est sancto Dei eo quod ipse esset successurus in episcopalem locum: vocavitque illum sanctus Martinus ad se dicens illi: «Benedic me, domine Victor.» Cui ille: «Benedic tu mihi, domine mi, et benedictus sermo tuus.» Sicque jussu sancti viri secutus est cum, quem, convocata plebe atque coadunata, ordinavit episcopum, ejusque filium, Victorinum nomine, baptizavit, et secum ad nutriendum ad Dei servitium tulit: quem etiam post obitum patris defuncti eidem civitati ordinavit episcopum.

IV NON. Lugduno Galliæ depositio Justi episcopi et confessoris; cum post diaconatum antistes ordinatus est, tanta puritate, modestia, pietate, patientia, per multos rexit annos, tanta circa pauperes cura, tanta divinatorum mandatorum observantia, ut etiam magnificos atque præstantes illos Domini sacerdotes

omni præiret gratia virtutum, sed ita ingenti gloria suæ plebis, populi Domini Ecclesiæ præsideret, usque ad expulsionem ejus frementis diaboli exarsit invidia. Hunc ergo cum seditio populi persequeretur, post multas tribulationes in peregrinationem perrexit atque solo secum comitante puero in Ægyptum pervenit, ibique inter anachoretas strictissimam vitam duxit et nobiliter conversatus est: quem sanctus Antiochus, presbyter Lugdunensis, pio incitatus officio usque ad visitandum suum episcopum pergere animo intendit, quem etiam ad se venturum sanctus Justus episcopus prædixit his qui secum erant. Post aliquot vero dies sanctus Dei migrans de hoc sæculo, ossa sua ad sedem suam divino nutu transferri promeruit, ibique honorifice sepeliri.

III NON. In Alexandria, Aristippi episcopi; et in Syria, Antonini pueri annorum viginti, et Aristonis episcopi, et in Caudis, Vitaliani.

II NON. In urbe Cabilonensi natale sancti Marcelli martyris, qui sub Antonino imperatore per Priscum præsidem passus est. Nam cum nollet idola adorare, multipliciter torquebatur. Sanctus ergo martyr in animo cœlesti virtute roboratus, secundum loca idolorum, ita et supplicia commutabat, equuleis extensa membra catenarum stridore laniat, ignium globibus (*Ita ms.*) urit, et dissolutis ictibus artus exusta corporis elementa jungebant: sed athleta fortissimus, auctoris sui Jesu Christi intra viscera retinens passionem, gloriosiore certaminè triumphabat, et antiquam fidem tormentorum novitas mutare non poterat. Hoc semper iniqui persecutoris interrogationi respondens, fieri nequaquam posse ut qui Deum vivum sensibus recepisset, saxa sensu carentia aut simulacra dæmonum adoraret; quem nequissimus præses, cum in suppliciis divini favoris gratia adverteret fortiozem. inaudito crudelitatis exemplo, plus quam furore persecutoris insaniens, defodi eum cingulo tenus jussit, sed triduo in laudibus Christi omnipotentis Domini ac Dei sui ore et amore perdurans, interim terris membra terrena commondans, spiritum sanctum emisit ad cœlos.

NONIS. In portu Romæ natale Taurini, Eraculani [Herculani], et in Alexandria, Nymphæ et Saturnini, et depositio beati Ingenui episcopi, et in Campania, Quinti. In Galliis, civitate Vesoutione, natale sanctorum Ferreoli et Ferrutionis.

VIII ID. Zachariæ prophetæ. Romæ via Salaria, milliario ab Urbe quinquagesimo, natale sancti Eleutherii episcopi. In territorio Cappadociæ, civitate Ructensi, natale sancti Cuttidi [Cottidi], Eugenio episcopi et sociorum ejus.

VII ID. Natale sancti Chlodoaldi confessoris. In Campania natale Innocentii, et in Benevento Januarii, Festi, Acuti, et sancti Synoti et Desiderii. Arelato, Galliæ civitate, natale sancti Augustalis episcopi. Aurelianis civitate sancti Evortii episcopi et confessoris, qui post Desinianum ipsius Ecclesiæ episcopatum meruit; qui etiam divino nutu per columbæ speciem Spiritus sancti electione ad episcopatum

perciendum dignus ostensus est, sicut in Vita ejus A conscriptam legitur. Hic nobili et sancta conversatione dies suos complevit, et miraculis claruit, ipseque diem obitus sui per revelationem agnoscens, sanctum Annianum episcopum futurum, ne seditio in populo oriretur, prælegit, sique ad celestem gloriam transiit. *Ædæ civitate in Gallis, loco Alisiana, natale sanctæ Regiæ martyris, cujus gesta habentur.*

VI Id. Natale sanctæ Dei genitricis. Et in Nicomedia, sancti Adriani martyris cum aliis viginti tribus; et in suburbanis Moguntiacensis Ecclesiæ natale sancti *Disibolthi confessoris.*

V Id. Romæ, Gorgonii martyris et Candidi, Cyrini, Domiciani, Eunoici, Sisinni, Erachiffi, Alexandri, Joannis, Claudii, Athanasii, Valentis, Eliani, Melicii, Eodicii, Acacii, Jubiani, Efiani, Theoduli, Cyrilli, Flavii, Severiani, Valerii, Chrodonis, Sacerdonis, Prisci, Evacii, Juvenalis, Philoctimonis, Etii, Micalli, Lysimachi, Theophili, Euticii, Xanthii, Aggii, Leonatii, Insitii, Gali, Basilidis. Hi omnes simul quadraginta passi sunt temporibus Liciani imperatoris et Agricolæ præsidis, et Lysæ ducis. Eodem die in Sabinis passio celebratur Jacinthi diaconi et martyris, qui a Luxurio persecutore traditus est consulari Leontio. Hic cum non posset eum compellere ut sacrificaret idolis, misit in ignem, qui statim exstinctus est; postea misit eum in aquam, sed sanus ad litus reductus est. Luxurius vero cum a serpente percussus, juxta quod sanctus vir ei prædixerat, tumidas in via jaceret: nam serpens cum juxta arborem præteriret, cecidit per caput ejus inter collum et capitulum tunicæ, et sic in ventrem irrupit. Attamen ille impius jussit consulari Leontio ut capitalem sententiam sancto martyri inferret. Sicque corona martyrii sanctus vir migravit ad Dominum.

IV Id. Romæ depositio Hilari papæ, per quem Victorius Ordinem paschalem conscripsit. Eodem die depositio sancti Salvii episcopi, de cujus sanctitate Gregorius Turonensis episcopus scripsit, narrans quod per revelationem vidisset, divinæ vocis evaginatum gladium imminere super regulum (Sic ms.), quod Hilpericus rex jussit construi. Cur visioni veritas statim secuta est. Nam post dies viginti duos filii regis in eadem domo obierunt.

III Id. Romæ, Proti et Jacinthi [Hyacinthi], qui erant eunuchi sanctæ Eugeniæ virginis, et cum ea a Romana urbe Alexandriam venientes ab Heleno episcopo, cui eorum adventus per visionem revelatus est, recepti in monasterio quodam sub virili habitu inter monachos conversabantur; postea vero cum Melanthis quadam femina maligna Eugeniæ sub virili habitu degentem masculinum suspicans, per eam stuprari desiderasset: sed patefacto arcano Eugenia non vir, sed femina esse comperta est: coacta imperiali præcepto, cum eunuchis suis Romam rediit: ibi simul cum Basilla virgine prædicti duo eunuchi jussu Gallieni Augusti gladio interfecti sunt. Beata vero Eugenia postmodum, hoc est in VIII Kal.

Januarii, pro Christi nomine passa, cum martyrii corona migravit ad Dominum.

II Id. In Antiochia natale Timothei, et in Panphylia (*Fortæ*, Pamphylia) natale Syri, et in Sicilia civitate Cathena [Catana] natale Eupli. Lugduno civitate depositio beati Sacerdotis episcopi. In Gallis, civitate Augustoduno, depositio beati Evantii episcopi.

Id. In Gallia, civitate Turonis, depositio Lidorii episcopi.

XVIII KAL. OCTOB. Sancti Cornelii episcopi, cui primo os cum plumbatis cæsum, et sic decollatus est cum aliis viginti uno promiscui sexus, et Cerealis miles cum uxore sua Sallustia, quam Cornelius ab infirmitate sanaverat. Passus sub Decio: hic Cornelius temporibus suis rogatus a quadam matrona Lucina corpora apostolorum beati Petri et Pauli de calacumbas levavit noctu: primum quidem corpus beati Pauli beata Lucina accepit et posuit in prædio suo via Ostiensi ad latus, ubi decollatus fuit: beati vero Petri corpus beatus Cornelius accepit episcopus, et posuit juxta locum ubi crucifixus est, inter corpora sanctorum in templo Apollinis in monte Aureo. In Vaticano palatii Neroniani, III Kal. Julii. Eodem die natale sancti Cypriani episcopi, qui sub Valeriano principe post longum exsilium detractione capitis martyrium consummavit, sexto milliario a Carthagine juxta mare. Et depositio sancti Materni episcopi. Eodem die exaltatio est sanctæ crucis.

XVII KAL. Passio Nicomedis martyris: eodem die natale sancti Apri episcopi, et Leobini confessoris. In Alexandria natale sancti Serapionis, Leontii: et Ancyra Galatiæ natale sancti Seleuci, Valerii et Cyriacii: et in Tomis Stratonis et Macrochii; et in Nuceria in Campania natale Constantis, et in Anquira [Ancyra] natale Pauli episcopi; et in territorio Cabilonense, castro Nortio, natale sancti Valeriani martyris. Lugduno Galliarum depositio Albini episcopi.

XVI KAL. Natale sanctæ Euphemie virginis, quæ martyrizavit sub Diocletiano imperatore, proconsole autem Prisco, in civitate Chalcedone, quæ tormenta et carceres, verbera et argumenta rotarum, ignes et pondera lapidum angularium, bestias et plagas virgarum, serras acutas et sartagines ignitas, rursus morsum bestie pro Christo superavit, et ad mille passus civitatis Chalcedonis, sepulta est a patre suo Philosophrone senatore. Eodem die passio martyrum Lucie et Geminiani celebratur, qui sub Diocletiano et Maximiano imperatoribus passi sunt. Igitur Lucia erat permanens in viduitate per annos triginta et sex. Erant autem omnes anni vitæ ejus septuaginta quinque, ut in libello passionis ejus scriptum reperitur. Hæc per Euprepium filium suum apud imperatores prodita, eo quod Christiana esset, tenta est et in vinculis posita, de suppliciis variis quæ ei persecutor ingessit, erepta est. Nam carcerem in fluvium convertit, ipsaque verberibus applicata, nihil sensit: imo cadentem se lapideam fecit, templum deorum ex gemmis et auro fabricatum ruere a fundamentis

fecit, ignem exsuperavit, picem et plumbum in aquam convertit. Nec in his pœnis lædi potuit: imo Geminianum socium passionis suæ acquisivit, cum quo persecutoribus fortiter veritatem prædicans ad extremum per Apophasium præsidem decollari jussi sunt, et sic ad regnum cœleste migrarunt.

XV KAL. In Britannia, Socratis et Stephani. Et in Gallia prope civitatem Trajectum [Maestricht] in villa Lindovico, passio Landeberti episcopi, qui ab infantia Dei servitio mancipatus fuit. Hic septem annos vitam sanctam agens inter monachos habitavit. Postquam autem Faramundus de sede pontificali depositus est, et ejectus de provincia Trajectense, tunc agmina clericorum, et vulgus populorum una pariter voce ingenti postulabant Dominum ut pastorem eorum dominum Landebertum recepturi essent, quem, consentiente Pipino tunc principe, ad propria recipere meruerunt: ibique per plures annos in Ecclesia Dei nobiliter vixit. Hunc vero Dodo domesticus jam supradicti principis Pipini machinatione pessima occidi fecit. Ipse vero per innocentem mortem ad Dominum migravit.

XIV KAL. Mediolano depositio Eustorgii episcopi et Satyri. In Chalcedonia natale Trophimi et in Nicomedia natale Jociani.

XIII KAL. In Neapoli Campaniæ natale sanctorum Januarii, Beneventanæ civitatis episcopi, cum Fossio [Sosio] diacono Misenatis [Misenatis] civitatis, et diacono suo Festo, et lectore suo Desiderio, qui post vincula et carceres capite sunt cæsi in civitate Puteolana sub Diocletiano principe, judice Dracontio: qui cum ducerentur ad mortem, viderunt inter alios Proculus Puteolanæ civitatis diaconus, et duo laici, Eutyches et Acutius, et interrogaverunt quare justi occidi juberentur: quos judex ut vidit Christianos, jussit decollari cum illis. Sic omnes septem pariter sunt decollati, et tulerunt noctu corpora Christiani, et Neapolitani Januarium posuerunt juxta civitatem in basilica Misenate [Misenate], Sossium æque in basilica Puteolani; Proculum, Eutychem et Acutum juxta basilicam sancti Stephani; Festum et Desiderium Beneventani collegerunt *.

XII KAL. In Cyzim natale sanctorum Faustæ virginis et Evilasii sub Maximiano imperatore: quam idem Evilasius cum esset primus palatii jussit decalvari et tradi ad turpitudinem, deinde torqueri ac suspendi: quo tempore coruscatio de cœlis facta multos ministrorum percussit: deinde jussit oculos afferri, et eam immisam ac fixam, quasi lignum secari mediam; sed non eam carnifices serris lædere valebant: quæ inter stupens Evilasius Christo credere cœpit; et hoc ubi imperatori nuntiatum est, misit præfectum, qui eum suspensum fortiter torqueret: qui etiam jussit Faustam nudam et sine marito [Sic ms.] educi de carcere, et ei caput terebrari ac clavos infligi, cui postmodum non solum caput et facies, sed et pectus et totum corpus usque ad tibia, clavus impletum est. Post hæc et sartagine[m] igni jussit,

sed hæc illa psallente refriguit. Hæc interveniens vox de cœlo vocavit eos, et sic tradiderunt spiritum. Erat autem Fausta annorum tredecim, et Evilasius octoginta.

XI KAL. Natale sancti Matthæi evangelistæ in Æthiopia, qui cum ibi prædicaret verbum Dei, et multos ad fidem Christi converteret, novissime apiculator missus ab Hirtaco rege, qui eum gladio feriebat, efficiens martyrem Christi.

X KAL. Sanctorum martyrum Thebæorum Mauricii, Candidi, Exsuperii, et sancti Emmerami martyris.

IX Kal. Natale sancti Sosii diaconi Misenatis [Misenatis] civitatis in Campania, qui cum esset annorum triginta, martyr cum beato Januario Beneventi episcopo capitis decollationem suscepit, tempore Diocletiani imperatoris. Is cum tempore quodam legeret in ecclesia Misenate [Misenatis] civitatis, præsentem episcopo Januario, frequenter enim eum pro sanitate et prudentia ejus visitare consueverat, vidit subito idem episcopus de capite ejus flammam exurgere, quam nemo alius vidit, et pronuntiavit eum martyrem futurum, et post non multos dies item diaconus tentus et in carcerem missus est: ad quem visitandum cum venisset episcopus cum diacono suo Festo et lectore suo Desiderio, et ipse cum eis simul tentus ac pariter omnes cum aliis tribus occisi sunt. Eodem die natale Theclæ in Oriente Iconio civitate, quæ a Paulo apostolo instructa in confessione Christi ignes ac bestias devicit, et post multa certamina ac doctrinam multorum, veniens Seleuciam requievit in pace. Item eodem die Romæ passio Lini papæ, qui post apostolos primus cathedram episcopalem ibi tenuit annos undecim, menses septem, dies tredecim.

VIII KAL. Conceptio Joannis Baptistæ, et in Augustoduno natale Andochii presbyteri, Thyrsi diaconi, et Felicis, qui a sancto Polycarpo episcopo ab Oriente directi ad docendam Galliam sub Aureliano principe sunt gloriosissime coronati: siquidem flagellis cæsi, in ultimo tota die inversis manibus suspensi, in ignem missi, sed non combusti. Tandem vectibus colla feriuntur, ubi Symphorianus tunc viginti annorum, qui postea passus est, semper vigiliis et orationes agebat. Eodem die depositio Solemnis episcopi, qui ab infantia Dei servitio devotus fuit, qui etiam miraculis claruit. Nam cum quadam die itineris sui proficisceretur callem, obvium habuit hominem a nativitate cæcum, surdum et mutum, quem complexus collo osculavit, et cito sanum reddidit. Hic etiam cum defuncto Carnotensi urbis episcopo electus est ad episcopatum, quem ergo invitatus accepit. Ludovicum vero regem adhuc pagannum, qui eodem tempore Francis imperabat, cum vellet contra Gothos in bellum pergere, signo crucis in corde et in pectore armavit, et sic victoria de hostibus potitum, ac domi reversum simul cum sancto Rhemigio Rhemensium urbis episcopo, divina

* Hic omisit Rabanus Eustachii portentosam historiam, et merito quidem: sic et Notkerus. Bass.

favente virtute, cum gratiæ alacritate baptizavit; et cum eodem trecentos septuaginta nobiles satrapas sacro fonte regeneratos in Spiritu sancto adoptionis parturivit filios: sicutque memoratus sanctus Dei tres olympiadas gerens in episcopatu de hac luce migravit ad Christum. Romæ natale Priscillæ et Liberi episcopi et confessoris. Lugduno Galliæ depositio sancti Lupi episcopi.

VII KAL. Natale sancti Firmini martyris. In Asia natale Bardomiani, Eucarpî et aliorum viginti sex.

VI KAL. Sanctorum martyrum Cypriani episcopi, et Justinæ, quorum Justina sub Diocletiano multa propter Christum perpessa, ipsum quoque Cyprianum, cum esset magus, et magicis suis eam dementare conaretur, convertit ad Christum, cum quo jam episcopo et nobili doctore facto, martyrizavit sub Claudio principe.

V KAL. Cosmæ et Damiani sub persecutione Diocletiani et Maximiani, præside ejus Lysia in civitate Ægea; qui post multa tormenta, vincula et carceres toleratos, post mare et ignes, crucem, lapidationem et sagittas divinitus superatas, capite plectuntur.

IV KAL. Romæ natale Stactei, et in Africa, Martialis, Laurentii et aliorum viginti. Antissiodoro depositio sancti Alodi episcopi. In Gallia civitate Genua depositio Saloni [Salomonis] episcopi. Eodem die in Germania depositio Leobæ virginis, quæ in Britannia insula ex Saxonum gente nata, virginitatis propositum in monasterio posita nobiliter servavit, postea vero a sancto Bonifacio archiepiscopo Moguntiacensis Ecclesiæ in Germaniam advocata, ut famulas Dei in monasteriis Germaniæ divinis Scripturis instrueret: ubi non solum multa miracula vivens fecit, imo post obitum in Boehonia silva, hoc est in monasterio Fulda, juxta decretum sancti Bonifacii sepulta, non paucis miraculis sanctitatem suam declaravit.

III Kal. Dedicatio ecclesiæ sancti Angeli Michaelis in monte Gargano. In Thracia civitate Eraclea natale Euticii [Eutichii] Plauti: Antissiodoro depositio Fraternalis episcopi.

II Kal. In Bethlehem Judæ, depositio Hieronymi presbyteri, cujus vita et doctrina ubique in Ecclesiis Christi laudabilis exstat; quomodo divinos libros ex lingua Hebræa in Latinam transtulit, propheticosque libros sensu allegorico exposuit. Cum autem octoginta et octo annorum dies explevit, vitam præsentem deserens, ad æternam requiem emigravit.

OCTOBER.

KAL. OCTOB. In Galliis, civitate Antissiodorensis, depositio sancti Germani episcopi Rhæmis civitate, Remedii episcopi. Adratis [Aurebatis] civitate beati Vedasti episcopi. Ganda monasterio, sancti Babonis episcopi. Quorum omnium conversationes et gesta miraculis plena conscripta habentur. Eodem die natale Fronti [Frontonis] episcopi et confessoris, terminibus [terminis] urbis Petrocoricæ [Petragoricæ] ex loco qui dicitur Linicasio felicem [felix] luminis

sumpsit exordium. Sicque devotus in servitio inter monachos habitans multis virtutibus claruit, et multos ad fidem Christi convertit: ad extremum vero post sacros labores, qui per insignia virtutum ejus claruerunt, a præsentî tribulatione ad æternam migravit requiem.

VI NON. OCTOBRIS. In Galliis natale sancti Leudegarii episcopi et confessoris. In Nicomedia, sancti Eleutherii.

V NON. Apud antiquos Saxones natale duorum Hewaldorum presbyterorum, qui cum Wilibrordo episcopo venientes in Germaniam transierunt ad Saxones, et cum prædicare Christum ibi cœpissent, comprehensi sunt a paganis et sic occisi sunt: ad quorum corpora noctu diu multa lux apparet, et ubi essent et cujus essent meriti declaravit. Eodem die passio sancti Leutgarii Augustodunensis episcopi celebratur, qui Christianorum regum temporibus effectus est martyr, hoc est, Ludharii regis, et Theodorici fratris ejus, nec non et Hiltrici, per factionem malitiosam Eburwini, qui majordomus fuit, crudelissimis tormentis afflictus oculorumque effossione cruciatus: ad extremum gladio peremptus est, post cujus martyrium multis miraculorum signis Dominus reliquias ipsius glorificavit.

IV NON. In Ægypto, Marti et Mauriciani. Romæ, Marcelli episcopi; et in Africa, Audacti. Antissiodoro depositio Marsi presbyteri.

III NON. In Sicilia natale Euticii [Eutychie] et aliorum triginta. In Galliis, civitate Valentia, depositio beati Apollinaris episcopi. Et in Galliis, civitate Antissiodoro, natale sanctorum germanorum Firnati diaconi, et Flavianæ, virginis Deo sacratæ.

II NON. Depositio sancti Marci episcopi; et in Apulia, Casti et Æmili [Æmilii]. In Galliis, civitate Agenno, natale sancti Fidei martyris. In civitate Antissiodoro depositio Romani episcopi.

NON. OCT. Passio sanctorum martyrum Sergii et Bachi, qui sub Maximiano imperatore pro Christi nomine passi sunt. Nam Sergius primicerius et princeps erat gentilium, amicus imperatoris. Beatus vero Bachus secundicerius erat ejusdem scholæ gentilium. Hi ergo ab Antiocho duce pro Christi nomine, jussu Maximiani imperatoris, passi sunt: ita ut Bachus dum extensus crudis flagellis cæderetur emitteret spiritum. Sergius vero post multa tormenta gladio cæsus est, et sic migravit ad Christum.

VIII ID. OCT. Natale Reparatæ virginis et martyris, quæ passa est in Cæsarea, urbe Palæstinæ, sub Decio præside. Hæc cum nollet idolis sacrificare, primo adhibita est illi olla plumbo fervente impleta: postea abscissæ sunt illi mamillæ, et lampades ardentes adhibitæ; deinde in caminum ignis ardentis missa est: quæ cum in nullo ibi fuisset læsa, ad extremum decollata est, et continuo de collo ejus exivit columba alba; cujus corpus rapuerunt Christiani, et conditum aromatibus sepelierunt.

VII ID. In Parisio passio Dionysii episcopi et martyris, Eleutherii presbyteri et Rustici diaconi: quos

* referunt a Clemente papa in Galliam ad prædicandum verbum Dei missos et ibidem martyrizatos. Eadem die natale est Domnini martyris, qui sub Maximiano imperatore propter fidem Christi decollatus est jussu ipsius imperatoris : hic post martyrium suum multa miracula fecit in sanitate infirmorum et debilium.

VI Id. In Britannia, Paulini Eburaci episcopi.

V Id. In Gallia, civitate Turonis, depositio Venantii abbatis et confessoris.

IV Id. Romæ natale Iledisti [Edistii], et in Syria Eustati [Eustachii] presbyteri, et Eucharisti, Burri, Bonati; et in Campania, Patrici Fortunati (Sic. ma.).

III Id. In Hispanis natale Fausti, Marci et Adriæ; et in Chalcedonia, Marcelli; et in Alexandria, sancti Anastasii episcopi.

II Id. Natale sancti Callisti papæ, qui in persecutione Alexandri imperatoris diutius in carcere fame cruciatus, et quotidie fustibus cæsus, per visionem a presbytero suo Calepodio, qui antea martyrium consummaverat, confortatus et consolatus est. Qui in carcere eodem positus, quemdam militem, nomine Privaum, ab ulcerum dolore ac fœditate simul curavit. Quod audiens Alexander, ipsum quidem militem fecit plumbatis descere, beatum vero Callistum per fenestram domus præcipitari, et ligato ad collum ejus saxo, in puteum deinergi, et in eum per rudera cumulari. Post dies vero quatuordecim presbyter ejus Asterius, cum clericis noctu veniens, levavit corpus et sepelivit in cœmeterio Calepodii II Id. Oct. Eodem die, Corduba civitate, sancti Lupi, Aureliæ. Lugduno Galliæ translatio corporis Justi episcopi et confessoris.

Ib. Gallis in Colonia Agro Pinensi natale Mauro-rum; et in Capua, Libuli, et sanctæ Fortunatæ in patrias [Forte, imperatricis].

XVII KAL. Nov. Depositio sancti Galli confessoris. In Asia natale Cereæ et aliorum ducentorum septuaginta.

XVI KAL. In Nicomedia, Alexandri. In Mauritania, Nini, Victurii, Nobilitani, Mauriani, Lucii, Mittini et Crescentiani.

XV KAL. Sancti Lucæ evangelistæ, qui fuit Syrus Antiochensis, arte medicus, discipulus apostolorum, postea Paulum secutus usque ad confessionem ejus, servicus Domino sine crimine, neque uxorem unquam habens, neque filios, septuaginta quatuor annorum, obiit in Bithynia plenus Spiritu sancto; et Romæ sanctæ Triphonis, uxoris Decii Cæsaris, quæ, viro suo post interfectionem beatorum Xisti et Laurentii divinitus punito, petiit se baptizari cum filia Decii Cyrilla a Justino presbytero, et alia die defuncta est, ac juxta sanctum Hippolytum in crypta sepulta.

XIV KAL. Natale sanctæ Pelagiæ, quæ primum fuit sub gentilitatis ritu meretricis officio functa, et

* Videtur dubitare Rabanus, an Dionysius missus fuerit in Gallias a Clemente; dubium indicat illud referunt. Nono sæculo illam opinionem fovebat et

mundanis illecebris dedita : postea vero per gratiam Dei, et sancti Nononis [Nonni] episcopi dogmata ad fidem Christi conversa, et ab eodem episcopo baptizata, totam substantiam et suppellectilem suam pauperibus erogavit : ipsaque cilicio induta, et vili indumento vestita, in peregrinationem perrexit, et in Jerosolymis sub virili habitu monasticam vitam duxit. Construxerat enim sibi parvulam cellulam in monte Oliveti, ubi Dominus cælum ascendit, et ibi vitam præsentem finivit, atque ad vitam æternam feliciter migravit.

XIII KAL. Natale Simplicii, cujus castitas et vita miraculis probata multorum salutis causa fuit, ita ut triceni millium hominum multitudo gremio genitricis Ecclesiæ exciperetur, ac vitalis lavacri fonte dilueretur.

XII KAL. Sancti Patris nostri Hilarionis, cujus Vita Hieronymus virtutibus plenam conscripsit. Eodem die natale sancti Asterii presbyteri Callisti, qui cum corpus ejus elevatum de puteo sepelisset, post dies tres audiens hoc Alexander imperator, præcepit eum per pontem præcipitari. Cujus corpus inventum est et a quibusdam Christianis in eadem civitate sepultum. Scriptum in passione sancti Callisti papæ.

XI KAL. In provincia Thraciæ et in Adrianopolitana civitate passio Philippi episcopi, et Severi presbyteri, atque Hermetis diaconi, qui persecutione sævientis Christianorum ecclesias claudere et spoliare jussu imperatoris per iniques præsidem contradicebant, et ob hoc per Passum præsidem, nec non et Justinum, multis tormentis afficiebantur, hoc est carceribus, vinculis, flagellis, ad ultimum vero flammaram incendio, sed Domini virtute roborati usque in finem in confessione nominis ejus perseveraverunt.

X KAL. Venantii abbatis, qui, spreto sæculi luxu et nuptiis carnalibus, elegit monasticam vitam, qua Deo soli serviret. Nam cum in monasterio sancti Martini abbatis officio functus die Dominica, oratione expleta, reverteretur, super bacellum sustentatus, in medio confessoris atrio erectis auribus oculisque ad cælum diutissime attentus stetit immobilis. Deinde motus a loco cœpit dare gemitus ac suspiria longa producere, interrogatusque a suis quid hoc esset, aut si aliquid fuisset divinum intuitus, enarraret, respondit : « Væ nobis inertibus et pigris. ecce jam in cælo missarum solemnia expediuntur, et nos segnes nec inchoare cœpimus hujus ministerii sacramentum. Vere, inquit, dico vobis quod ego audivi voces angelorum in cælis sanctos in laude Domini proclamantes, » et dicto citius in monasterio missarum solemnia cœpit explorare. Sed nec illud præteribo, quod quadam vice dum juxta consuetudinem, ut supra diximus, de basilicis, quas orationis gratia adierat, repedaret, et in basilica ad missas Dominicæ orationis verba decantarentur, cum illi dixerunt : *Libera nos a malo*, audivit e tumultu cujus-tuebatur Hilduinus, Rabano coævus, sed nondum invaluerat. BAS

dam vocem dicentem similiter : *Libera nos a malo*, quod non sine perfectionis merito censetur, ut hæc meruisset audire. Postea multa miracula gessit, magnarum virtutum gratia pollens, impletoque vitæ præsentis curriculo vitam percepturus æternam, enigravit ab hoc sæculo.

IX KAL. In Nicomedia natale Severi et Dorothei. In Cesarea Cappadociæ natale Longini.

VIII KAL. Passio martyrum Christi Chrysanti et Dariæ, qui sub specie conjugii castitatem servaverunt perpetuam. Nam Chrysantus Dariam a gentilitatis errore et magica superstitione convertit ad fidem Christi, et sic inter varia tormenta, quæ a Numeriano imperatore a primus Claudius tribunus pœnis eos afflicebat, sed per virtutem Dei et orationes sanctorum conversus est ad fidem Christi, qui

etiam martyr Christi simul cum uxore et liberis meruit fieri. Postea vero per Celerianum quemdam carcere et pœnis traditi, et ad extremum in foveam profundam submersi, sanctas animas ad cœlestia regna miserunt. Similiter eodem die Crispinus et Crispinianus sub Maximiano et Diocletiano imperatoribus in Suessionis civitate per Ritiovarum tyrannum Christi martyres effecti sunt. Nam idem Ritiovarus præclaros martyres extensos ad trocleas cedere fustibus jussit. Deinde jussit sudes in unguis eorum mitti, et loros singulos de dorso tolli, sed ab hac pœna divino auxilio liberati sunt. Tunc Ritiovarus, furore insaniens, molas ad singulorum colla jubet suspendi, et hiemis tempore in fluvio cujus vocabulum est Axona, velut sub glacie demergi; at illi, sento divinæ protecti virtutis, dicebant læti : *Supra aquam refectionis educabis nos, Domine (Psal. xxii)*; sed famulante creatura sua Deo, martyres ejus nec aqua mergere, nec petra premere, nec frigus potuit stringere; sed potius quasi æstivis lavacris delectati, projecto molari onere, ad alteram natantes illæsi pervenerunt fluminis ripam. Hoc viso Ritiovarus miraculo, instigante diabolo exagitatus ira, jussit eos rursus vinctos custodiri et plumbum injectum igni liqueferi, in quo martyres sanctos consumendos demergeret: sed quos quia Christi dextera protegebat invicta, illæsos reddidit ignis: quibus hæc operantibus exsiliens gutta plumbi ferventis in oculum Ritiovari, gravi illum dolore crucians, excæcavit: at is fremens, insania possessus, dum medelam corporis animæque debuit implorare, mortem sibi acceleravit insaniens. Nam picem, adipem oleumque simul jussit fervere, et sanctos denuo martyres in eam præcipitari, quasi consumendos pœna præcepit. At ubi ministri obtemperantes perfecerunt cuncta quæ sibi ab impio fuerunt imperata, sancti martyres, spel sæ immobiliter incumbentes, alacres fidualiter Deo in oratione dixerunt: « Potens es, Domine Deus noster, de illatis nos ab impio liberare tormentis. Et sicut nos voluisti per confessionem tui sancti nominis pati, ita ad confusionem diaboli et satelli-

* Videtur aliquid deesse.

tum ejus ab hac etiam pœna illæsos educere. » Mox oratione finita, eduxit eos angelus Domini sine dolore ab igne. Tunc videns se inimicus nihil illatis adversum Christi martyres prævaluisse supplicis, sese concite furens Ritiovarus præcepit in ignem, et ita morte pessima vitam finivit indignam. Nam Maximianus, mox audita satellitis sui Ritiovari perditione, utrumque Crispinum videlicet ac Crispinianum gladio punire præcepit, qui jam jamque imminente cervicibus suis gladio gratiarum Domino actionem persolventes, vitam præsentem felici morte finierunt. Ipso die Romæ, via Salaria, quadraginta sex militum, qui simul baptizati a Dionysio papa, et mox, jubente Claudio imperatore, decollati sunt. Ibi sunt et alii martyres centum viginti unus, inter quos fuerunt quatuor milites Christi, Theodosius, Lucius, Marcus et Petrus. Scriptum in passione sancti Sixti.

VII KAL. In Nicomedia natale Luciani, Flori [Florij], Heraclidæ et Martiani.

VI KAL. Vigilia apostolorum Simonis et Taddæi. In Sardinia natale Proti et Januarii; et in Phrygia, Eumeni et Cononis, Diodori et Metrovii.

V KAL. Vigilia apostolorum Simonis et Thaddæi; et Romæ, sanctæ Cyrillæ, siliæ Decii Cæsaris, quæ sub Claudio principe jugulata et necata est gladio, et sepulta a Justino presbytero, cum matre sua, juxta sanctum Hippolytum.

IV KAL. In Lucania sancti Jacinthi, Quintini, Felicianæ, Lucini [Hyacinthi, Quincti, Feliciani et Lucij].

III KAL. Romæ natale sancti Pontiani papæ et martyris, qui ab Alexandro imperatore, cum Hippolyto presbytero in exsilium est deportatus in Sardiniam insulam, ubi est defunctus.

II KAL. In Galliis sancti Quintini, qui sub Maximiano imperatore martyrium passus est, et post annos quinquaginta duos inventum est, revelante angelo, corpus ejus, et sepultum ix Kal. Julii.

NOVEMBER.

KAL. NOVEMB. In castro Divionensi natale Benigni presbyteri, qui cum Andochio compresbytero et Thyrso diacono missus est a sancto episcopo Polycarpo ab Oriente in Galliam tempore Aureliani, qui, prædicatione ejus comperta, vinctum eum et cæsum ad se adduci præcepit, et audita sermonum ejus constantia nervis durissimis eum cædi fecit, et Terentio comiti superandum tradidit, a quo ad trocleas extensus est, et cæsus, ac rursus carceri mancipatus, mane idola orando destruxit, et reductus est in carcerem, cui subulas decem calentes in manibus infixerunt, et a plumbo remisso pedes in lapide perforato fixerunt, et canes duodecim feroces cum eo incluserunt per sex dies, et attulit ei angelus panem cœlestem, subulas abstulit, et eum de plumbo ac ferro eripuit. Post hoc collum ejus vecte ferreo tandi et corpus lancea forari iubetur: quo facto columna

nivea de carcere, Christianis aspicientibus, ad cœlos ascendit, et odor suavissimus quasi paradisi secutus est: discedente Aureliano a loco, supervenit Leonilla, et conditum aromatibus corpus non longe ab ipso carcere sepelivit. Eodem die natale sancti Cæsarii diaconi et Juliani presbyteri; qui videlicet Cæsarius tempore Claudii imperatoris veniens ex Africa ad Terracinam Campaniæ civitatem, dum contra idololatrias proclamaret in publico, tentus est a Firmino pontifice et in custodiam reclusus, ubi diebus multis maceratus deinde traditus est Leontio consulari Campaniæ. Quem ille cum verbis superare nequiret, jussit vinculum ante carpentum suum ducere, ligatis manibus, nudum usque ad templum Apollinis: quo cum pervenissent, ad orationem ejus corruiat templum, et occidit pontificem Firminum; post hæc reclusus in carcere a Luxorio primo civitatis, fuit ibi annum et mensem unum. Deinde eductus in foro, a Deo dum oraret cœlesti luce circumdatus, ut ipse Leontius crederet, et Cæsarium, qui erat nudus, sua chlamyde indueret, et baptizaretur, ac corpus ac sanguinem Domini acciperet de manu Juliani presbyteri, nec mora, dicta super eum oratione, spiritum tradidit in Kal. Nov. Tunc Luxorius jussit Julianum et Cæsarium mitti in saccum et præcipitari in mare: qui eodem die rejecti sunt ad littus et sepulti ab Eusebio servo Dei, juxta urbem Terracinam; et idem Eusebius postea martyrium passus est cum Felice presbytero. Eodem die depositio Severini monachi de Tiburtina civitate. Ipsa die memoria celebratur omnium sanctorum, quod C

IV Non. In Africa natale Publii, Victoris, Hermetis, Justi et Papiæ.

III Non. In Cæsarea Cappadociæ natale Germani, Domini, Theophili, Vitalis, Justi et Eremitis. Eodem die depositio sancti Permenii [Firmini] confessoris.

II Non. Augustoduno depositio beati Proculi episcopi. Rotenus [Ruthenis] Galliæ natale sancti Amantii episcopi. In Galliis Beluicis [apud Bituricas] depositio sancti Inlusoris pueri et confessoris; et in Nicæa, Domini. In Africa natale Primi, Cæsarii, Gregorii, Porsiri, Amantis, Saturini, Victorinæ, Perpetuæ.

Non. NOVEMB. In Tarracina, Campaniæ civitate, natale sanctorum Felicis presbyteri et Eusebii monachi, tempore Claudii imperatoris: qui videlicet Eusebius cum sepelisset sanctos martyres Julianum et Cæsarium, et ad sepulcra eorum orans ac juvenans multos converteret ad fidem, quos Felix presbyter baptizabat: tenti sunt ambo a Leontio filio

A Leontii consularis ob eam maximo causam quia Cæsarius patrem ejus Christianum fecisset, et ad forum ducti, nec superati, inde in carcerem reclusi, et nocte eadem cum sacrificare nolent decollati, atque in fluvio sunt jactati; quorum corpora venerunt usque ad mare, et rejecta sunt ad littus, atque a presbytero quodam de Capua, nomine Quarto, inventa, qui ea mox imposita vehiculo duxit in casam suam, et curiose quærens etiam capita invenit, ac juncta corporibus sepelivit juxta sanctum Cæsarium.

VIII Id. NOVEMB. Depositio Wilbrordi episcopi de gente Anglorum, viri sanctissimi et miraculorum gratia insignissimi, qui a Sergio papa Romæ ordinatus in Germaniam ad prædicandum verbum Dei est destinatus, ibidemque quievit in pace.

VII Id. In Africa natale Rogati, Donati, Julii, Januarii. Eodem die natale sancti Ruffi, episcopi urbis Metensis et confessoris, qui translatus est a prædicta urbe, consentiente Drogone præsule, in Wormatiensem pagum, in villam quæ vocatur Oerheim, temporibus Ludarii imperatoris et Ludovici regis, ubi etiam sanctitas ejus multis virtutibus claruit *.

IV Id. Romæ depositio sancti Leonis episcopi. In Antiochia natale Demetrii episcopi, Amnesi, Eustachii [Aniani, Eustosii] et sociorum ejus. Aurelianus depositio beati Minitoris [Mouitoris] episcopi.

III Id. Depositio beati Martini Turonensis archiepiscopi et confessoris, cujus vita et doctrina per miracula quæ Dominus per eum fecit, pene omnibus fidelibus claret, nec necesse est aliquid hic inde a nobis commemorari, quia ipsius Vitam, virtutes et signa Sulpicius Severus luculento sermone manifeste descripsit; nec non et Gregorius, ejusdem urbis episcopus, in Miraculorum libris plenissime describit. Eodem die passio celebratur Mennæ martyris, qui militiam terrenam deserens, eo quod Diocletianus imperator sævitiâ Christianos cogeret idola colere et deos falsos adorare, sanctus famulus Dei primum in eremum secessit, ac ibi Domino instanter servivit. Postea vero cum gentiles natalem diem prædicti imperatoris celebrarent, venit in civitatem, et increpavit superstitiosos cultores idolorum de vanitate sua. Per Bagasium principem multis tormentis afflictus est, et eum a Christi fide avertere voluit, et in errorem gentilium atque ad militiam terrenam reducere. Sed Christi martyr penitus hoc contradixit. Tunc præses jussit eum primum in stipite tensum nervis taurinis cedere, ita ut sanguis e corpore ejus fluens in circuitu terram repletet; postea jussit fieri spinas ferreas, et præcepit ligari ipsum sanctum martyrem Mennam, et super easdem trahi. Tunc præses jussit eum contra humeros diutissime cædi; deinde lanpades ardentes mandavit supponi corpori ejus: allato autem igne et supposito ei per duas ferme horas nullum verbum ad præsidem dixit, sed tantum clamabat ad Dominum dicens: «Christe

* Hic desiderantur in Martyrologio duo dies.

Deus, adjuva me; novissime vero cum nullo modo a per omnes dies vitæ suæ perageret, nutu Dei Spiritus sanctus immisit in sensum ejus ut monasterium ingrederetur. Cum ergo non multo tempore ibidem habitaret, ita cœpit ab universis fratribus diligere, ut veluti patrem eum omnes venerarentur. Cumque complisset annos octodecim agens vitam monachorum, introivit in sensum ejus desiderium ut sancti Petri apostoli sedem advisitaret; et proficiscens, Deo auxiliante, Romam pervenit, et cum omnia didicisset mysteria, vel regulam Ecclesiæ, multo magis in urbe Roma cœpit Christianis et egenis consueta præbere solatia. Cum vero illic demoraretur annis tribus, eodem tempore quo imperium obtinuit Numerianus impiissimus, et cœpit per civitates vel provincias suas præcepta argueret (*ita ms.*) dirigere, ut si quis Christianus inventus fuisset, et non diis immolaret, diversis suppliciis maceratus morti traderetur. Ipso namque in tempore cum præfecturam Romæ promerisset Celerinus, et ipse idolis deditus diu requisisset per omnes civitates vel loca, ut sicubi Christiani reperirentur, diversis generibus tormentorum affecti deficerent: hic beatum Maurum multiplicibus tormentis afflixit, hoc est, jussit eum primum fustibus nodosis cædi: deinde plumbatis maxillas ejus contundi; postea in equuleo suspensum unguis radi et lampades ardentibus lateribus ejus applicari; ad extremum vero caput ejus amputari. Cujus corpus noctu nautæ Africani cognoscentes eum ex sua patria ortum rapuerunt, et volventes eum linteaminibus mundis cum aromatibus posuerunt in sarcophagum, scripserunt ad caput ejus dicentes: *Dei et Christi Jesu famulus Maurus hunc [hoc] sæculum pro Christi fide relinquens vitam æternam acquisivit*; post aliquantos dies occulte eundem sarcophagum suam in navem omnes nautæ uno animo levaverunt. Quo facto, pervenit ad præfecti Celerini notitiam, et iratus jussit omnes nautas comprehendere. Quo audito omnes fugerunt, et nullus eorum inventus est. Videns hæc Celerinus præfectus, consilio diaboli armatus, jussit eandem navem, in qua martyr corpus erat, samentis impleri, et igne supposito in medio mari comburi, sed gubernante Domino, martyrem suum, ubi Christus voluit, ad portum salutis perduxit.

II ID. In Africa [Asia] natale sanctorum Inauruli, Publi [Aurelii et Publii]. In Cæsarea Cappadociæ natale sanctorum Germani, Theophili, Cæsarii et sancti Eusebii.

IDIB. In Turonis civitate Galliæ depositio sancti Bricei [Britii] episcopi et confessoris, qui fuit successor sancti Martini in episcopatu.

XVIII KAL. DECEMB. In Heraclea, civitate Thraciæ, natale sancti Clentini et Theodotæ, Filomini [Clementini, Theodoti, Philomeni], Eracli, Martialis, Donati et aliorum multorum sanctorum.

XVII KAL. In Africa natale sanctorum Secundi, Fidentiani, Varici et Martialis.

XVI KAL. In Capua natale Augustini, et in Africa Vitalis, Januarii. Lugduno Galliæ depositio sancti Euceri [Eucherii] episcopi.

XV KAL. Sancti Patris nostri Gregorii miraculorum factoris. Et in Aurelianis, civitate Galliæ, depositio sancti Aniani episcopi et confessoris.

XIV KAL. Passio sancti Romani martyris, qui sub Asclepiade præfecto gloriam sacri martyris adeptus est. Nam prædictus Asclepiades cum vellet sanctum Romanum a fide Christi avertere et in paganicum errorem redigere, validis tormentis illum afflicebat: ipse autem in fide recta et confessione vera permanebat. Ascitus etiam fuit in testimonium parvulus infans, ut ipse ostenderet in professione sua utrum Christus Dei Filius an falsi dii adorandi essent; ad hoc infans respondit, Christum Dei Filium adorandum, non falsa numina deorum. Jussit memoratus præfectus ipsum infantulum valide tractari, sed tamen eum vincere non potuit nec in errorem seducere. Tunc Asclepiades jussit Romanum simul cum infante in carcerem mitti et postera die in validum ignem projicere, sed pluvia niuvia a Deo missa illum exstinxit. Ob hoc iratus præses infantulum jussit jugulari, Romano vero linguam abscindere. Sed Dei gratia post linguæ abscissionem laudes Deo incessanter cecinit, et in Christi confessione perseveravit. Quod cum nuntiatum esset Maximino, genero Diocletiani, jussit eum in carcerem mitti et ibi per noctem strangulari. Sicque sanctus Christi martyr octavo decimo die Novembri mensis ad cœlestia regna migravit.

XIII KAL. In Cæsarea Cappadociæ natale Maximi, Muciani, Neophyti et aliorum quadraginta.

XII KAL. In Heraclea natale Bassi, Dionysii; et in Cappadocia Cæsarea, Agapeti [Agapii].

XI KAL. a Mauri martyris, qui ab infantia Christianus fuit, orationibusque et jejuniis Christum Dominum deprecabatur, eleemosynis viduis et egenis frequenter impensis non minuebat. Cumque hoc

a Quis ille Maurus, qui anno decimo octavo monachus fuit temporibus Numeriani, hoc est tertio sæculo? Nulli tunc fuere monachi, nec nomen eo-

rum notum. Omisit illum Baronius, nec ejus passio legitur in Martyrologio: habetur solum ad 21 Novembr. *Maurus episcopus Veronensis*. BASN.

X KAL. Sanctæ Cecilie, quæ et sponsam suam Valerianum, et fratrem ejus Tiburtium ad credendum Christo ac martyrium perducit, et ipsa deinde martyrizavit, ignem quidem superans, sed ferro occisa sub Almachio urbis præfecto. Eadem die sanctæ Mederasæ virginis. Ipso die natale Longini martyris, qui militiam terrenam exercens, illo tempore quo Dominus cruci affixus, astans, jussus a Pontio Pilato præside, latus Domini lancea percussus aperuit, et videns signa quæ fiebant propter Dominum, sole obscurato et terra commota, credidit in Dominum nostrum Jesum Christum, et percussus pectus

suum voce magna dicebat : *Vere Filius Dei est hic* (Matth. xvii). Et post hæc recedens a militia instruebatur Domini præceptis a sanctis apostolis, et venerabilia Christi mandata servans, accepit signaculum fidei, totumque se obtulit Domino, faciens eleemosynas, et castitate corpus continens, puram custodiebat conscientiam, cœlestem vitam gerens in terra. Hic cum esset Cæsareæ Cappadociæ, vixit habens quietam monachorum vitam annis viginti octo, et multos avertens ab iniquitate illuminabat verbo veritatis : prohibens idolorum sacrificia, seminans verbo Domini venerabilia præcepta. Igitur cum Octavianus præses hoc audisset, jussit eum sibi exhiberi, volens avertere illum a Christi fide et vera religione, multisque eum tormentis ob hoc afflixit : novissime vero capitalem sententiam illum jussit subire, ipseque præses postea orans juxta corpus sancti martyris recepit visum et sanitatem, quam propter scelera sua ante perdidit.

IX KAL. Romæ, sancti Clementis episcopi, qui, jubente Trajano, missus est in exilium trans Pontum mare, ubi multis ad fidem vocatis per miracula et doctrinam ejus, præcipitatus est in mare ligata ad collam anchora, sed recessit mare orantibus discipulis ejus per tria millia, et invenerunt corpus in arca saxeâ in templo marmoreo, et anchoram juxta. Eodem die natale sanctæ Felicitatis, matris septem filiorum, martyris, quæ, jubente Antonino, decollata est pro Christo. Et in monasterio Bobio depositio sancti Columbani abbatis. Natale sancti Trudonis confessoris.

VIII KAL. Romæ natale sancti Chrysogoni, qui sub Diocletiano martyrium complevit. Scriptum in passione sanctæ Anastasiæ. Ipso die natale sancti Crescentiani, qui erat cum Cæsario diacono, et Largo, et Smaragdo, in carcere sub persecutione Maximini filii Maximiani, et eductus, jubente Carpasio vicario, de carcere, suspensus est in equuleo, et fustibus cæsus, unguibus rasus diutius. Deinde flammis circum latera ejus appositis diu ustulatus, emisit spiritum, et ab Joanne presbytero sepultus est in cœmeterio Priscillæ. Ipso tempore Maximinus interfecit sororem suam Artemiam. Scriptum in gestis Marcelli papæ.

VII KAL. Natale sancti Petri episcopi Alexandriæ : qui cum esset omnibus adornatus virtutibus, in Scripturis quoque divinis nulli priorum inferior, vere et sacerdos et hostia Dei, subito rapitur, atque ex Maximini præcepto capite obruncatur; cum quo simul et alii plures ex Ægypto episcopi trucidantur. Scriptum in Historia Ecclesiastica, libro ix. In Nicomedia passio beati Marcelli sacerdotis et martyris, qui temporibus Constantis regis tyrannici per Macharianum et Paulum, persecutores maximos, martyrium pro Christi nomine pertulit. Nam cum variis tormentis afflicto esset, tamen a professione rectæ fidei nullo modo averti potuit; ad extremum vero per prædictum Macharianum in altissimam rupem adductus, inde præcipitatus est; sed tamen, Christo

A protegente, corpus ejus integrum inter asperrimos scopulos atque acutissimos servatum est : anima vero egressa de corporis ergastulo ad vitam migravit æternam.

VI KAL. Romæ depositio Sirici episcopi et Saturnini; et in Aquilea, Valentini episcopi; et in Capua, Nicanoris, Cassiani et Felicissimi. Augustoduno depositio sancti Amatoris episcopi.

V KAL. In Nicomedia natale Marcelli, Petri, Numeri, Hierenæ et Melosæ, et depositio Optati episcopi.

IV KAL. In Syria, Trophimi, Theodoli, Expicaci, Euceri, Eusebii et Julii.

III KAL. Romæ natale sancti Saturnini, Serii [Senis], et Sisinnii diaconi sub Maximiano, a quo primo inter alios damnati ad fodiendam arenam ad faciendas thermas Diocletianas. Deinde in carcere diu sunt macerati, ubi multos gentiles docentes baptizabant; et denuo educti vincti catenis, ac nudis pedibus, ante præfectum Urbis Laodicium jussi sunt in equuleo levari, et attrahi nervis et fustibus, ac scorpionibus cædi; quibus etiam postmodum flammæ ad latera jussit apponi, et depositos de equuleo capite truncari; quorum corpora cum Joanne presbytero colligens Thrason vir Christianissimus, qui de facultatibus suis martyribus multa ministraverat, sepelivit in prædio suo via Salaria. His in medio certamine positus crediderunt duo milites, Papias et Maurus, qui mox comprehensi a Laodicio, et non multo post martyrio coronati sunt. Scriptum in gestis Marcelli papæ. Eodem die in Galliis civitate Mannelis [Tolosæ], Saturnini episcopi et martyris. Ipse vero Saturninus martyr, ut fertur, ab apostolorum discipulis ordinatus in urbem Tolosatium est directus, qui impulsu paganorum bovis petulci religatus vestigiis per gradus Capitolii præcipitatus, præsentem finivit vitam, capitis compage dispersa; cujus reliquiæ in pluribus locis miraculis clarserunt.

II KAL. Natale sancti Andreæ apostoli, qui interpretatur *virilis* vel *decorus*, frater Petri. Hic prædicavit Scythiam et Achaiam, ibique in civitate Patras cruci suspensus occubuit. Romæ, Castuli, et Eucrepitis [Euprepitis], et in Mediolano, Ambrosii episcopi.

DECEMBER.

KAL. DECEMB. Romæ natale Candidæ, Viribon [Lucii, Rogati, Cassiani], et aliorum triginta, et dedicatio basilicæ S. Albani martyris, atque ordinatio beati Bonifacii martyris.

IV NON. Romæ natale Primenti, Pontiani, Pimini, Dafrosæ, Dimetri [Forte, Demetrii], Jubiani. In Mauritania Veri [Severi], Securi, Januarii, Victorini.

III NON. In Oriente, Metrobi, Claudici et Felicis. In Nicomedia, Ambici, Victuri [Victoris] et Julii. In Africa, Crispini, Maginæ, Joannis, Stephani, Victoris [Claudii]. In Pannonia, sancti Agricolæ; et in Tingi, Cassiani presbyteri.

II Nox. Natale Barbaræ martyris *, quæ temporibus imperatoris Maximiani [Maximini] passa est pro Christo. Nam pater ejus nomine Dioscorus, dives valde, sed paganus et colens idola, ipsam. Aliam seram unicam, eo quod nollet nubere et deos falsos colere, multis tormentis affligebat; novissime vero, præcepto præsidis, a suo patre decollata est, et completum est martyrium ejus in bona confessione cum sancta Juliana. Descendente vero patre ejus a monte, descendit ignis de cœlo, et combussit eum ita ut nec pulvis ejus inveniretur. Eodem die Heracli, Christiani, Pudentis. Monasterio Floriaco a partibus Romæ adventus corporis sancti Benedicti abbatibus.

Nox. Natale Dalmatii martyris. Natale sancti Crispini, Felicis. In Africa, civitate Tagora [Thagura], natale Julii, Potamiæ et Grati, et aliorum septem.

VIII Id. In Africa, Zeloti, Fortunati, Gathi. Eodem die natale Nicolai Myrensis Ecclesiæ metropolitani episcopi, qui temporibus Constantini Augusti cum pagani et hæretici tumultuarent, et Ecclesiam Dei erroribus suis vexarent, adveniens illuc, compescuit errorem et mitigavit persecutionem. Erat enim quidam præses ibi, nomine Eustachius, qui per cupiditatem pecuniæ multos Christianorum læserat: nam amplius quam ducentos pondos [ducenta pondo] argenti accepturus idem præses erat ut eos perderet. Postea vero per invidiam diaboli non modica facta est persecutio in civitate a magistro militum et a præfecto Ablabio, qui imperatori persuasit falsis accusationibus sanctos Dei in custodiam mitti; quod cum factum fuisset, hoc est, ut Nepotianus, Ursus et Eupoleon intus in carcerem includerentur, jussit eos imperator pernoctantes gladio capite truncari. Ipsi autem viri sancti, hoc audientes, pulverem capiti suo sparserunt, et clamaverunt ad Dominum ut eos adjuvaret, dicentes: « Domine Deus sancti Nicolai, miserere nostri, et sicuti fecisti in tribus viris qui in Lycia inique aut injuste judicati sunt mori, et salvasti eos: sic et nos salva, sancte Nicolae, serve Christi, et si longinquus a nobis es, propinquior nobis fiat tua deprecatio atque postulatio; ad Dominatorem tuum Deum, et Salvatorem Dominum nostrum Jesum Christum, intercede pro nobis, ut salvi facti ab iniqua et mortifera tempestate, digni efficiamur venire et adorare sanctissima vestigia tuæ sanctitatis. » Hæc et his similia dicente Nepotiano, tunc hi tres quasi ex uno ore sic vociferati sunt, orantes. Sanctus vero Nicolaus ipsa nocte præsens apparuit imperatori, et dixit ei: « Constantine imperator, surge, et dimitte illos tres viros quos habes in custodia carceris, Nepotianum, et Ursum, et Eupoleonem, magistros militum, quia ex summisione criminati sunt. Quod si non obaudieris me, pugnam tibi excitabo in doratio, et carnes tuas

A et interiora bestiis tradam voranda: postulationem faciens contra te coram cœlesti rege Christo. » Et dixit imperator: « Quis enim es tu, et quomodo ingressus es in meum palatium? » Et dixit sanctus vir: « Ego sum Nicolaus peccator, episcopus, qui in Lycia metropolin inhabito; » et hæc dicens abscessit, et iterum in ipsa nocte et hora ambulavit, et apparuit Abablio [Forte, Ablabio] præfecto eadem dicendo: « Ababli, lætus animo et mente, surge et dimitte illos viros tres magistros militum quos habes innocentes in custodia carceris: quod si nolueris eos dimittere, et non audieris me, postulationes adversus te faciam coram immortalis rege Christo, et in infirmitatem cades, et vermium comestione finieris, et omnis domus tua male peribit. » Et dixit ei Abablius: « Tu autem quis es? et unde huc veniens talia loqueris? » Sanctus vero Nicolaus dixit: « Ego sum Nicolaus peccator, servus Dei, qui est in Myra metropoli; » et hæc dicens simili modo discessit. Evigilans imperator misit ad Abablium dicens: « Vade, nuntia Abablio præfecto, et dic ei quæ vidi et audivi; » et intimatis eis omnibus dimisit eum; similiter et præfectus remisit eum. Eum præcursorem eadem denuntiatus imperatori, et mox præcepit imperator presentari tres viros magistros militum sibi coram omni coetu, et generalitate, seu præfecto, convenientibus illuc: cum interrogasset eos de omnibus, et cognovisset veritatem visionis quod per sancti Nicolai preces innocentes custoditi sunt, dixit ad eos: « Hoc autem scitote quod non ego donavi vobis istam vitam, sed quem vos invocati estis, sanctum Nicolaum, ad quem destinastis; tondete capillos capitis vestri, et mutate vestes vestras, et gratias referetis ei. Memores estote et mei. » Deditque eis ut ferant secum vasa sancta diversa: et quidem Evangelium totum aureum, et cereola (thuribula) aurea duo, et patenam auream lapillatim pretiosam ornatam, et misit eos imperator: qui ambulantes in Lycia Myrensi metropoleos, adoraverunt sanctum Nicolaum, et totonderunt capillos capitis sui, et mutaverunt vestimenta sua. Et multum quidem cum lacrymis distribuabant pauperibus, de quibus habebant rebus, quæque auri et argenti, et vestimentorum; per multos autem annos faciebant hæc, glorificantes et laudantes Patrem, et Filium, et Spiritum sanctum, nunc et semper in sæcula sæculorum. Amen.

VII Id. In Antiochia natale Polycarpi et Theodori. Eodem natale sancti Savini, episcopi et martyris, qui temporibus Maximiani Augusti pro nomine Christi passus est, simul cum Marcello et Exsuperantio diaconibus suis. Nam Venustianus quidam, vir clarus in Tusciæ partibus, cum ipsum sanctum episcopum non posset a fide Christi avertere et ad idolorum culturam perducere, jussit ei manus abscin-

* Non indicatur locus quo pati debuit: alii in Tuscia, alii Nicomediæ coronatam asserunt; nullus veterum rem ita portentosam retulit, quanquam sub Maximiano factam. Nullus vetustior Joanne Dama-

sceno de Barbara ejusque parente mentionem fecit. Si tamen Damascenus auctor est Actorum Barbaræ, quod dubium. BASN.

dere, eo quod stationuculam Jovis in terram proficiens frangeret. Diaconos vero suos tormentis variis torquebat : equuleo suspensos, unguibus latera eorum jussit lacerari, et ignem supponi ; qui dum ibi spiritum exhalassent, jaclari præcepit in fluvium corpora eorum, quæ per pisces inde ablata sepulta sunt per quamdam feminam nobilem, nomine Serenam, de civitate Spoletana, cujus nepotem sanctus Savinus, dum esset in carcere positus benedicens, illuminavit. Venustianus autem post aliquot dies divino judicio in oculis suis magnum dolorem sustinuit, quem sui pueri ad memoratum episcopum perduxerunt : ipse vero sanctus Dei docens eum abrenuntiare diabolo, convertit ad fidem Christi, et baptizavit eum cum uxore et filiis. Quod cum comperisset Maximianus Augustus, misit militem suum ut amputaret caput Venustiani, et uxoris ejus, et filiorum. Savinum ergo in civitate Spoletana sine auditione tandiu præcepit cædi, quousque deficeret ; qui cum diu cæderetur, emisit spiritum.

VI Id. In civitate Verona natale sancti Zenonis martyris, quando aquæ fluminis Athesis usque ad superiores tecti fenestras ecclesiæ illius excreverunt, nec in eam intrare potuerunt, virtutem martyris ostendentes. Et depositio sancti Eucharii episcopi.

V Id. In Africa natale Petri, Successi [Bassiani, Primitivi], Turni, Publiciani, et aliorum viginti.

IV Id. Natale sanctæ Eulaliæ virginis in Barchiloua civitate Hispaniæ sub Daciano præside, quæ cum esset tredecim annorum post plurima tormenta decollata est, et reciso ab ea capite, columba de corpore ejus exire visa est. Eodem die sancti Habundi, et Carpopoli [Abundii et Carpophori] martyrum.

III Id. Romæ Damasi papæ et confessoris : hic constituit ut psalmi die noctuque canerentur in Ecclesia Christi. Eodem die Fusciani, Victorici et Gentiani [Victorici et Gratiani] martyrum.

II Id. In Hispanis, civitate Emerita, natale Eulaliæ virginis, et Hermogenis, Donatæ [Donati] et aliorum viginti duorum.

Id. Natale sanctæ Luciæ virginis de Syracusia, sub Paschasio consulari : quam cum leones [Forte, lenones] corrumpere jubente Paschasio vellent, nullatenus eam movere potuerunt nec funibus additis, aut boum paribus plurimis : picem resinæ, feruens oleum, nil læsa suscepit. Tandem gladio in viscera merso percussa, nec tamen mortua est, donec venientibus sacerdotibus communionem Domini corporis et sanguinis accepit. Passa est tempore Diocletiani et Maximiani.

XIX KAL. JANUAR. In Antiochia natale Drusi et sociorum ejus Zosimi et Theodori. Lugduno Galliæ, sancti Viatoris episcopi. Rhemis, Nicassii episcopi, et Sacrepi [Eutropiæ]. Viennæ, Lupicini episcopi, Aspediæ, Theodoli.

XVIII KAL. In Africa natale Faustini, Lucii, Candidi, Celiani, Marci, Maximi, Januarii, Fortunati.

XVII KAL. Ravennæ Valentini, Navalii, Agricolæ,

A Concordii. Arelato dedicatio basilicæ et altaris sancti Genesii martyris.

XVI KAL. Sancti Ignatii episcopi et martyris, qui tertius Antiochiæ post Petrum apostolum episcopus, undecimo Trajani anno ad bestias victus Romam missus est, reliquiæ ductæ corporis ejus Antiochiæ jacent extra portam Dafniticam in cœmeterio ecclesiæ.

XV KAL. Laodicea civitate, Theotimi, Basiliani. In Africa, Quinti, Simplicii, Pomponii et Pauli.

XIV KAL. In Nicomedia, Zosimi, Cyriaci, Pauli, Secundi. Natale sanctorum Anastasii, et Siddimi [Syndimii] episcoporum. Antissiodoro, beati Gregorii episcopi.

XIII KAL. In Thracia civitate Gildo (Vulgo, Gilduba), Bajuli. Romæ, Zephyrini episcopi. In Oriente natale sanctæ Theclæ virginis, et sancti Liberati.

XII KAL. Thomæ apostoli, qui interpretatur *abyssus* et *Didymus*, hoc est Christi similis. Hic Parthis et Medis prædicavit. Lancea enim ibi transfusus occubuit in Calania Indiæ civitate, ibi sepultus est cum honore xii Kal. Januariæ. Et in Tuscia, Joannis et Festi.

XI KAL. In Antiochia natale sancti Basilei : et Romæ, via Lavicana, inter duos lauros natale sanctorum triginta martyrum, qui omnes uno die coronati sunt. Romæ, via Portuensi, depositio sancti Felicis episcopi ; et alibi passio Theodosiæ virginis, et Didymi monachi.

X KAL. Natale Gregorii presbyteri, qui temporibus Diocletiani et Maximiani imperatorum in Spoletana urbe, sub Flacco et Tircano iudicibus multa tormenta passus est, hoc est, primum fustibus nodosis casus : postea in craticula ignea uri jubetur ; ibique terræmotu magno facto intra civitatem Spoletanam oppressæ sunt plusquam trecentæ animæ paganorum. Deinde in carcerem missus, et lampadibus ardentibus in lateribus accensis, ad extremum vero in medio amphitheatro ab Aqualino spathario capite truncatus, sicque ad æternam gloriam migravit. Depositio Victoriæ Romæ sub Decio, quæ cum esset desponsata viro pagano Eugenio, et nec nubere vellet nec sacrificare, post draconem pestiferum de illis locis expulsam, et post alia multa facta miracula, inter quæ virgines plurimas, quas ad serviendum Domino in spelunca qua prius draco habitavit, aggregaverat, percussa gladio in corde a carnifice Thaliaco comite rogatu sui sponsi. Deposita est autem x Kal. earumdem. In Nicomedia natale Martyrum triginta quinque. Et in alio loco, Evaristi, Victoris et aliorum quingentorum triginta duorum.

IX KAL. JANUARI. In Tripoli civitate sancti Luciani, et natale sanctorum Metrobii, Pauli, Zenoti, Theutini, Timisti [Zenobii, Theotimi et Druzi]. In Antiochia Syriæ natale sanctarum virginum quadraginta canonicarum, et aliorum duorum simul Drusi et Donati.

VIII KAL. In Bethlehem nativitas Domini nostri Jesu Christi secundum carnem, et natale sanctæ

Anastasiæ, quæ tempore Diocletiani, primo duram et immitem custodiam a viro suo Publico perpessa. In qua tamen a Chrysocono confessore Christi multum consolata et confortata est. Deinde a præfecto Illyrici in gravissima æque et diuturna custodia macerata est, in qua duobus mensibus refecta est cœlestibus escis per sanctam Theodoten, quæ prius martyrium passa est; deinde navi imposita cum ducentis viris et ducentis feminis ut demergerentur in mari, perlata est ad insulas Palmarias, ubi per manus et pedes extensa, et ligata ad palos fixos, et circa media ejus ignis accensus est, in quo martyrium consummavit, et omnes qui cum illa venerant variis interfectionibus martyrium celebrarunt. Eodem die natale sanctæ Eugenix virginis, quæ erat filia Philippi, præfecti Alexandriae et totius Ægypti, ab imperatore illuc transmissi. Hæc ergo propter fidem Christi et castitatis amorem sprevit sæcularem habitum et delicias mundi: induta est veste virili, et pergens ad sanctum Helenum episcopum, simul cum Proto et Eugenio eunuchis suis, per quem baptismate abluti, monasterium monachorum ingressi sunt, sub virili habitu monastice conversantes: ubi, defuncto abbate, sancta Eugenia in locum abbatis statuta est, ubi sancta conversatione et miraculis claruit. Nam Melantiam quamdam feminam a febre signo crucis salvans: sed diabolo instigante ipsa Melantia eum ad concubitum suum pertrahere voluit; sed cum hoc non consensisset, accusavit eam quasi Eugenius monachus et abbas eum stuprare voluisset. Sed hæc omnia per Philippum præfectum falsa inventa sunt, quia ipsa Eugenia sese feminam esse demonstravit, non virum. Hoc etiam considerato Philippus pater ejus, et Claudia mater, fratresque Eugenix,

^a Invaluit apud plurimos ea de Joanne opinio, eum non obiisse; id refert Augustinus, eam sententiam suggillans. Alii, obdormivisse, sed mox in cœlo assumptum crediderunt: id asseruit Hippolytus, qui de duodecim apostolis scripsit apud Combesium. Ne credas tamen illum esse Hippolytum Portuensem qui

A Actus et Sergius, conversi sunt ad fidem Christi et baptizati sunt. Postea vero sancta Eugenia cum Proto et Ilicyntho Romam perrexit, ubi et martyrizata est, jussu Gallieni imperatoris, per Nicetium præfectum Urbis, qui cum eam cogeret deæ Dianæ sacrificia exhibere, et illa nollet acquiescere, imo ipsum simulacrum in pulverem redegit, jussit eam præfectus saxo ad collum ligato in Tiberin projicere; sed inde Dei gratia liberata, postea in fornacem ardentem missa est, sed nullo modo ab igne est læsa. Novissime vero in die natalis Domini, sicut Salvator ipse ei ante revelavit, per spiculatorem in custodia posita interfecta est, sicque ad cœleste regnum migravit.

VII KAL. In oppido Hierosolymitano Cofargamala passio sancti Stephani, primi martyris et diaconi.

VI KAL. ^a Assumptio sancti Joannis evangelistæ apud Ephesum, et ordinatio episcopatus sancti Jacobi fratris Domini, qui ab apostolis primus ex Judæis Jerosolymis est episcopus ordinatus, et medio Pascha martyrio coronatus.

V KAL. In Bethlehem natale sanctorum infantum lactantium, qui sub Herode passi sunt pro Christo.

IV KAL. In Africa natale Domici, Victuri [Domitici, Victoris], Crescentii, Primiani, Lybosi episcopi. Et Romæ, in cœmeterio Callisti, Felicis et Bonifacii episcopi de ordinatione ^b.

III KAL. Turonis depositio beati Perpetui episcopi, qui sancti Martini ecclesiam ædificavit.

II KAL. Depositio sancti Sylvestri episcopi et confessoris, et passio sanctæ Columbæ virginis, Senonis sub Aureliano imperatore, quæ, superato igne, cæsa est.

vixit tertio sæculo; diversus est enim ille, referens reliquias Joannis, cum fuissent quæsitæ, non esse inventas. Eadem sensisse videtur Rabanus, qui hic assumptionem Joannis evangelistæ celebratam suo tempore contendit. Basn.

^b Videtur aliquid deesse.

BEATI RABANI MAURI

FULDENSIS ABBATIS ET MOGUNTINI ARCHIEPISCOPI

OPUSCULA DUO.

[ApuJ Labbe, Concil., append. ad tom. VIII.]

I

Responsa canonica super quibusdam interrogationibus Reginaldi chorepiscopi.

Reverentissimo atque amantissimo fratri REGINALDO RABANUS, exiguus servorum Dei servus, in Domino salutem.

Postquam sanctitas tua nostræ parvitati se præ-

D sentire voluit tui desiderium iterum videndi se valide nobis ingressit. Ita ut cognoscentes gravitatem morum, honestatem locutionis, humilitatem habitus hilaritatemque vultus, quam tua dilectio nobis